תוכן עניינים

כתבות

16 | חשקה נפשינו לראות את פני אדונינו בווילנא
פירסום ראשון של מכתבי קהלות אנ"ש דגליל ווילנא שביקשו מאדמו"ר מהוריי"צ לערוך אצלם ביקור

24 | 70 שנה אני אוצר זכרונות מחסידי חב"ד במוסקבה
לאחר יותר מ-70 שנה מתאר ר' יוסף מנקין את חיי החסידים לפרטי פרטים כאילו היו אך אתמול

30 | אם אתה תאמין...
אם אנחנו נהיה חדורים בענייני-משיח – בדרך ממילא זה יפעל על כל העולם

32 | הרגעים שלי עם הרבי
חסידים מספרים על רגעים אישיים שחוו עם הרבי ועל ניסים שהיו עמם או שהיו עדים להם

40 | המהפיכה הקייצית של הרבי
סקירה על ימי ה'בראשית' של תופעת מחנות הקיץ היהודיים שהפכו בימינו אלה לדבר מובן מאליו...

48 | מי יקריב את הפרה האדומה העשירית?
האם המלך המשיח אכן יקריב את הפרה העשירית או שהדבר ייעשה דווקא על ידי כהן מזרע הכהונה?

50 | קונגרס משיח העולמי השמיני
הקונגרס עמד השנה בסימן: "משיח בחיי היום יום בעולם החינוך וההלכה"

75 | אלפי חסידים במפגן אחדות אדיר
הכינוס הענק שהפיק 'מטה משיח' הפך את 'היכל התרבות' להיכל של אמונה יוקדת

מדורים קבועים

5 | דבר מלכות
8 | לוח שבועי
9 | דבר המערכת
10 | הפרשה החסידית
11 | מאוצר המלך
12 | התוועדות חסידותית
62 | יומנו של תמים ב-770
66 | על הפרק
77 | מהנעשה והנשמע
82 | חסידים . . איין משפחהד

שבועון עולמי להפצת בשורת הגאולה

בית משיח

משרד ראשי
744 Eastern Parkway
Brooklyn, NY 11213-3409
טלפון: 778-8000 (718)
מזכיר: שלוחה 240
מנהל: שלוחה 244
עורך: שלוחה 222
מנויים: שלוחה 242
מודעות: שלוחה 241
חסידים . . איין משפחה: שלוחה 204
פקס: 778-0800 (718)
דואר אלקטרוני: EditorH@BeisMoshiach.org

ארץ הקודש
ת.ד. 201 כפר חב"ד 72915
טלפון: 9607-290 (03)
מזכירות: שלוחה 0
מנויים: שלוחה 2
מודעות: שלוחה 3
עריכה וחדשות: שלוחה 4
פקס: 9607-289 (03)
דואר אלקטרוני: b_moshia@netvision.net.il
מחלקת מנויים: b_mm@netvision.net.il
מחלקת מודעות: bm_add@netvision.net.il

מוציא לאור
מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח

משתתפים בעריכה
מנחם מענדל הכהן הנדל
שלום יעקב חזן

עורך המהדורה האנגלית
ברוך מרקר

צלם מערכת
דב יצחקי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

כל הזכויות שמורות
©
Copyright 2003 by Beis Moshiach Inc

גאולה פרטית וגאולה כללית

לע"נ הרב רחמים ב"ר יואב אנטיאן ע"ה

א. בנוגע לז' תמוז — ישנו השיעור תהלים דשבעה בחודש, כידוע תקנת בעל הגאולה (לפני ובקשר לכללות ענין המאסר והגאולה) לומר בכל יום שיעור תהלים כפי שנחלק לימי החודש (ראה קובץ מכתבים לתהלים ע' 11-210).

השיעור תהלים דשבעה בחודש, סיומו ("הכל הולך אחר החיתום") — בפרק מ"ג.

והנה, הפסוק האחרון דפרק מ"ג הוא שוה לפסוק האחרון דפרק מ"ב — "מה תשתוחחי נפשי וגו'". וא"כ, החידוש בסיום פרק מ"ג לגבי סיום פרק מ"ב הוא — בב' הפסוקים שלפני הפסוק האחרון: "שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך", "ואבואה אל מזבח אלקים אל א-ל שמחת גילי ואודך בכנור אלקים אלקי".

ומובן, שבהתאם לכך — ישנו שינוי גם בפסוק "מה תשתוחחי גו'" שבפרק מ"ג לגבי פסוק זה בפרק מ"ב, מכיון שהפסוק "מה תשתוחחי גו'" בפרק מ"ג בא לאחרי הבקשה והתפלה ד"שלח אורך ואמתך המה ינחוני וגו'".

והנה, בפסוק "שלח אורך ואמתך גו'", ישנו "א געשמאקער ענין", ובזה ניתנת הזדמנות לבאר פירוש רש"י בנ"ך (ספר תהלים), כשם שמבארים את פירושי רש"י על התורה, כדלקמן.

ב. ובהקדים:

דובר כמה פעמים שדרכו של רש"י בפירושו לנ"ך אינה שוה בדיוק בכל הפרטים לדרכו בפירושו על התורה, כי — אף שבשניהם מפרש "פשוטו של מקרא", הרי הפירוש ד"פשוטו של מקרא" בנ"ך אינו מוגבל כל כך ל"פשוטו" ממש כפירוש "פשוטו של מקרא" בתורה, אלא באופן רחב יותר כו'.

וטעם הדבר — בפשטות: סדר לימוד התורה הוא — כמ"ש בפרקי אבות בפרק שלומדים בשבת זו (פ"ה בסופו): "בן חמש שנים למקרא, בן עשר שנים למשנה . . בן חמש עשרה לגמרא כו'", היינו, שבמשך חמש השנים מ"בן חמש" עד "בן עשר" לומדים מקרא, לכל לראש — חמשה חומשי תורה, ואח"כ — נביאים וכתובים (שסדר זה מתאים גם לחילוקי הדרגות בענין הקדושה, תורה למעלה מנביאים כו'), ואח"כ לומדים משנה וגמרא כו'. ונמצא, שכאשר אוחזים כבר בלימוד נ"ך, למדו כבר חמשה חומשי תורה, ביחד עם כל מאמרי חז"ל שהובאו בפירוש רש"י על התורה. ומכיון שכן, יכול רש"י לבאר "פשוטו של מקרא" באופן רחב יותר.

ובפרט כאשר אוחזים כבר בלימוד ספר התהלים — בכתובים, ובספר התהלים גופא — לאחרי שלמדו כבר כו"כ פרקים, עד פרק מ"ג, שאז יכול רש"י לבאר פשוטו של מקרא באופן רחב יותר, מכיון שכבר יודעים את כל מה שלמדו בתורה נביאים וכתובים עד עתה, ביחד עם הענינים דתושבע"פ שהובאו בפירוש רש"י.

אבל אעפ"כ, מובן ופשוט שגם בנביאים וכתובים נוקט רש"י בכלל ש"אני לא באתי אלא לפשוטו", היינו, שענינו לפרש, "**פשוטו** של מקרא".

אם הדברים אמורים בנוגע לכל גאולה פרטית – הרי עאכו"כ שכן הוא כאשר מדובר אודות גאולה של נשיא בישראל, כי "בתר רישא גופא אזיל". ובפרט שבעל הגאולה בעצמו הדגיש במכתבו ש"לא אותי בלבד גאל הקב"ה בי"ב תמוז, כי אם את כל מחבבי תורתנו . . וגם את אשר בשם ישראל יכונה"

• משיחת ש"פ חוקת, ז' תמוז ה'תשמ"ג

ובנדו"ד — בפירוש הפסוק "שלח אורך ואמתך גו'" — מצינו שרש"י מפרש פירוש שלכאורה אינו מתאים כלל עם "פשוטו של מקרא", כדלקמן.

ג. הפירוש הפשוט ד"אורך ואמתך" הוא — אורו של הקב"ה, ומדת האמת של הקב"ה, כפירוש התרגום: "נהורך והמנותך". וכמבואר בפשטני המקרא (ראב"ע) שמ"ש "שלח אורך", הרי זה "כנגד קודר אתהלך" (שנאמר בפסוק שלפנ"ז), "ואמתך — כנגד מאיש מרמה".

אבל בפרש"י מפרש באופן אחר לגמרי, "שלח אורך ואמתך — מלך המשיח, שנדמה לאור, שנאמר ערכתי נר למשיחי, ואליהו הנביא שהוא אמיתי, נביא נאמן".

ולכאורה, פירוש זה אינו מתאים כלל עם "פשוטו של מקרא":

"אורך" — קאי על "מלך המשיח":

מזה גופא שרש"י צריך להביא ראי' והוכחה ש"אורך" קאי על "מלך המשיח", מובן, שאין זה פשוטו של מקרא.

זאת ועוד: הראי' שמלך המשיח נדמה לאור ("אורך") היא — מהפסוק "ערכתי **נר** למשיחי", ושם נאמר הלשון "נר", ולא הלשון "אור" [ומכיון שרש"י מביא ראי' מפסוק זה בלבד, מובן, שבכל התנ"ך לא נמצא פסוק שבו נקרא מלך המשיח בשם "אור", מלבד הפסוק "ערכתי **נר** למשיחי"]. וא"כ להפירוש ש"אורך" קאי על מלך המשיח — צריכים **להוציא** את הפסוק ממשמעותו, היינו, שאין הכוונה ל"אור" כפשוטו, כי אם ל"מלך המשיח **שנדמה** לאור", כפי שמצינו אודותיו את הלשון "ערכתי **נר** למשיחי"?!

"ואמתך" — קאי על "אליהו הנביא, שהוא אמיתי, נביא נאמן":

גם כאשר מפרשים ש"אמתך" קאי על נביא אמת — מהי ההוכחה דקאי על אליהו הנביא דוקא, "**שהוא** אמיתי" — וכי שאר הנביאים שעמדו לישראל, החל ממשה רבינו (כמ"ש "נביא מקרבך מאחיך כמוני יקים לך ה' אלקיך"), אינם נביאים אמיתיים ח"ו?!

ובפרט כאשר רש"י מפרש "נביא נאמן" — תואר שמצינו בפירוש אצל **משה רבינו**, כמ"ש (בהעלותך יב, ז) "לא כן עבדי משה בכל ביתי **נאמן** הוא גו'", וא"כ, מהו המיוחד באליהו הנביא שדוקא עליו קאי הפסוק "אמתך" — "שהוא אמיתי, נביא נאמן"?!

ועפ"ז — צריך להבין: כיצד יתאים פירוש רש"י זה עם הכלל שרש"י מפרש "**פשוטו** של מקרא", ובפרט שרש"י הוא ראש הפשטנים, וכפי שקורא אותו ראב"ע "פרשנדתא", כלומר, "מפרש הדת", דלכאורה, פירוש הנ"ל (ש"אורך ואמתך" קאי על מלך המשיח ואליהו הנביא) — אינו מתאים כלל עם "פשוטו של מקרא"!

ד. והביאור בזה:

ההכרח לפרש ש"אורך ואמתך" לא קאי על "אור" כפשוטו ממש [אור גשמי — אור השמש, וכיו"ב, או אור רוחני — "אין אור אלא תורה", "תורה אור"], ומדת האמת של הקב"ה ["אין אמת אלא תורה"], הוא — לכל לראש — ממ"ש "**שלח** אורך ואמתך", "שלח" לשון עתיד:

בנוגע ל"אורך ואמתך" כפשוטו ממש — לא שייך לבקש "**שלח** אורך ואמתך", בלשון **עתיד** — מכיון ש"אורך ואמתך" של הקב"ה היו בעבר וישנם גם בהוה, הן אור גשמי, והן אור התורה (החל מ"זמן מתן תורתנו"), והן מדת האמת של הקב"ה.

ועוד — **ועיקר**:

אפילו את"ל שגם בנוגע ל"אורך ואמתך" כפשוטו שייך לבקש "שלח אורך ואמתך" (בלשון עתיד), מכיון שהבקשה היא שהקב"ה ישלח את אורו ואמתו עבור מטרה חדשה (שעדיין לא נשלחו עבורה) — הרי מהמשך הכתוב מוכח שכאן לא מדובר אודות "אורך ואמתך" כפשוטו, כי אם אודות "מלך המשיח ואליהו הנביא":

בהמשך הכתוב נאמר "שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך", כלומר, שהבקשה היא על "אורך ואמתך" **שהם** אלו שיביאו את בנ"י לקראת הגאולה העתידה ("**המה** ינחוני יביאוני אל הר קדשך"). ועפ"ז — בהכרח לומר ש"אורך ואמתך" (כאן) קאי על "מלך המשיח ואליהו הנביא", **שהם** מביאים את בנ"י אל הגאולה העתידה (ולא "אורך ואמתך" כפשוטו).

דהנה, אע"פ שמבואר במדרשי חז"ל ש"גואל ראשון הוא גואל אחרון", כלומר, שהגאולה העתידה תהי' גם היא ע"י משה רבינו — הרי ב"פשוטו של מקרא" מוכח שהגאולה העתידה תהי' ע"י מלך המשיח דוקא, ולא ע"י משה רבינו. ובהקדים:

אודות האמונה במלך המשיח, שהוא "עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד . . ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל כו'" — פוסק הרמב"ם (הל' מלכים רפי"ב): "וכל מי שאינו מאמין בו . . לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה . . שהרי התורה העידה עליו שנאמר כו'. אף בפרשת בלעם [שזוהי הפרשה שהולכים לקרוא בתורה בתפלת מנחה דשבת זו] נאמר ושם ניבא בשני המשיחים, במשיח הראשון שהוא דוד . . ובמשיח האחרון שעומד **מבניו** . . ושם הוא אומר, אראנו ולא עתה זה דוד, אשורנו ולא קרוב זה מלך המשיח וכו'".

וא"כ, מוכח שע"פ "פשוטו של מקרא" תהי' הגאולה העתידה ע"י מלך המשיח — שהוא מבית דוד, משבט יהודה, ולא ע"י משה רבינו — שהוא משבט לוי.

ה. הביאור בזה ש"אמתך" קאי על "אליהו הנביא, שהוא אמיתי, נביא נאמן":

מ"ש רש"י ש"אמתך" קאי על "אליהו הנביא שהוא אמיתי" — אין הכוונה כאן בנוגע לאמירת נבואה אמיתית, שהרי **פשיטא** שכל דברי נבואתם של כל הנביאים שעמדו לישראל ממשה רבינו כו', היו דברי נבואה אמיתיים, אלא הכוונה כאן היא — ביחס להעדר ענין השינוי אצל הנביא, כדלקמן, כפי שיודע ומבין הבן חמש למקרא שענין האמת הוא — שאין בו שינויים.

[וכידוע בענין "מים חיים" (שהובא בריש פרשתנו) — שנהרות המכזבין אחת לשבוע פסולים לקידוש מי חטאת, דמכיון שיש בהם שינוי אחת לשבע שנים — זה מורה שאין זה ענין אמיתי כו', ולכן אינם נקראים "מים חיים".

וכאמור — ענין זה מובן בפשטות גם לבן חמש למקרא, למרות שלא למד עדיין אודות הדין דנהרות המכזבין כו', כי הסברא הפשוטה מחייבת לומר שתכונת האמת היא — שאין בה שינויים].

ובנוגע לענייננו:

אודות משה רבינו — אי אפשר לומר שלא הי' בו שינוי, שהרי לאחרי מאה ועשרים שנה שהי' בעלמא דין, נסתלק למעלה, ושוב אינו נמצא למטה. ולכן, לאחרי משה רבינו הי' יהושע נשיא ישראל — "ומסרה ליהושע", וכן הלאה, עד דורנו זה.

[ואף שאמרו חז"ל (סוטה יג, סע"ב) "מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש", כלומר, שגם לאחרי פטירתו עומד ומשמש ופועל גם למטה כו' — הרי סוכ"ס נמצא הוא למעלה, ולא למטה.

וכמו כן מובן שאף ש"תורת משה" קיימת באופן נצחי גם למטה, כמ"ש "תורה צוה לנו משה מורשה גו'", ועד שילד קטן שנולד זה עתה הרי הוא יורש את כל התורה כולה — הרי כל זה הוא בנוגע ל"**תורת** משה", ולא בנוגע למשה רבינו **עצמו**].

ובזה מתבטא ענין השינוי שהי' אצל משה רבינו, וכן אצל כל שאר הנביאים.

אבל אליהו הנביא — אין בו שינויים, "שהוא אמיתי", מכיון שבכל הזמנים כולם, גם **עתה**, נמצא הוא גם **למטה**, כפי שיודע גם בן חמש למקרא שאליהו הנביא נמצא בכל

"ברית-מילה", ורואה בפועל שמכינים עבורו כסא מיוחד שקורין לו "כסא של אליהו הנביא", ומספרים לו שכן הי' גם בעת ה"ברית-מילה" שלו, וכן הי' גם בעת ה"ברית-מילה" של זה שמבקש את הבקשה "שלח אורך ואמתך גו'".

[דהנה, אף שדוד המלך ("נעים זמירות ישראל") הי' **לפני** אליהו הנביא — הרי תפלה ובקשה זו ("שלח אורך ואמתך המה ינחוני גו'") נאמרה ע"י דוד המלך ע"ש **העתיד**, בנוגע לזמן הגלות כו', שאז יבקשו "שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך גו'", דקאי על היציאה מהגלות כו'. ובלאה"כ בהכרח לומר שתפלה זו אינה בנוגע לדוד המלך בעצמו — שהרי דוד המלך ניצח את כל אלו שקמו נגדו, ולא שייך שיאמר "למה זנחתני למה קודר אתהלך גו'"].

ועפ"ז מובן בפשטות — ב"פשוטו של מקרא" — מדוע "אמתך" קאי על אליהו הנביא דוקא, שהרי מכל הנביאים אליהו הנביא הוא היחיד שנמצא תמיד למטה (בכל "ברית-מילה") — שזהו ענין האמת ("אמתך" — "שהוא אמיתי"), שאין בו שינויים כלל.

ו. עפ"ז מובן גם מה שאליהו הנביא הוא "נביא נאמן" — בהמשך לשון רש"י "שהוא אמיתי, נביא נאמן":

הפירוש ד"נאמן" הוא — כמ"ש (במשה רבינו) "בכל ביתי נאמן הוא", כלומר, שסומכים עליו ("מ'געטרויט אים") ומפקידים בידו את הנאמנות על כל הבית, ובענייננו — ביתו של הקב"ה.

והנה, בנוגע למשה רבינו — הרי **כיום** (לאחרי פטירתו) אי אפשר לומר שהוא זה שהקב"ה מפקיד בידו את הנאמנות על **כל** ביתו — הן למעלה והן למטה, מכיון שמשה רבינו נמצא רק למעלה ולא למטה.

אבל בנוגע לאליהו הנביא — הרי מכיון שהוא נמצא למטה בכל "ברית-מילה" (כנ"ל), מובן, שעליו שייך לומר — גם עתה — "**בכל** ביתי נאמן הוא", הן למעלה והן למטה.

ויש להוסיף בזה:

בנוגע לבואו של אליהו הנביא לכל "ברית-מילה" — איתא במדרז"ל (פרדר"א ספכ"ט): "נגלה עליו הקב"ה ואמר לו מה לך פה אליהו, אמר לו קנא קנאתי. אמר לו הקב"ה לעולם אתה מקנה . . חייך שאין ישראל עושין ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך. מכאן התקינו חכמים שיהיו עושין מושב כבוד למלאך הברית כו'".

כלומר: מכיון שאליהו הנביא אמר "קנא קנאתי", לכן, עליו להופיע בכל "ברית-מילה", כדי להווכח ולראות במו עיניו

למרות שמבואר במדחז"ל ש"גואל ראשון הוא גואל אחרון", כלומר, שהגאולה העתידה תהי' גם היא ע"י משה רבינו – הרי ב"פשוטו של מקרא" מוכח שהגאולה העתידה תהי' ע"י מלך המשיח דוקא

ולהנות מכך שבנ"י מקיימים את המצוה של "ברית-מילה", ועושים זאת תיכף ומיד כאשר התינוק הוא בן שמונה ימים — שאז קיימת האפשרות הראשונה שיוכל לסבול זאת כו' (כמ"ש הרמב"ם במו"נ), ועושים זאת באופן של מסירת-נפש כו', ומתוך שמחה וטוב לבב.

וזהו מה שאליהו הוא "נביא נאמן" — היינו, שהוא "נאמן" לקיים את שליחותו להופיע **בכל** "ברית-מילה" של ילד יהודי, בכל המקומות ובכל הזמנים כולם, מבלי להחסיר ח"ו אפילו "ברית-מילה" אחד בלבד!

ועוד ענין בזה:

מכיון שאליהו הנביא בא לכל "ברית-מילה", נמצא, שהענין ד"בכל ביתי נאמן הוא" נפעל בכל בית יהודי, מכיון שבו עושים "ברית-מילה".

ואפילו כאשר לא עושים את ה"ברית-מילה" בבית, אלא בבית-הכנסת, וכיו"ב (כנהוג במדינה זו) — הרי לאחרי ה"ברית-מילה" מביאים את הרך הנימול ל**ביתו**, וא"כ בית זה הוא "בית למולים". ובפרט שכללות ענין המילה הוא באופן ד"פעולה נמשכת", כמבואר בכ"מ. ועפ"ז נמצא שהענין ד"בכל ביתי נאמן הוא" (ביחס לאליהו הנביא) אמור — באופן פרטי — בנוגע לכל בית יהודי, מצד ענין ה"ברית-מילה" הקשור עם אליהו הנביא, כנ"ל.

וע"פ כל האמור לעיל — מובן בפשטות פירוש רש"י ש"אורך ואמתך" קאי על "מלך המשיח ואליהו הנביא", ב"פשוטו של מקרא", כנ"ל בארוכה.

ז. ביאור השייכות דכל האמור לעיל (אודות סיום השיעור תהלים דשבעה בחודש, "שלח אורך ואמתך המה ינחוני גו'") עם כללות ענין הגאולה די"ב-י"ג תמוז:

איתא בגמרא (מגילה יז, ב): "ומה ראו לומר גאולה בשביעית ("גואל ישראל" בברכה השביעית דשמו"ע), אמר רבא מתוך שעתידין להגאל בשביעית לפיכך קבעוה בשביעית".

ומבואר בפרש"י: "אע"ג דהאי גאולה לאו גאולה דגלות היא, אלא שיגאלנו מן הצרות הבאות עלינו תמיד, דהא ברכת קיבוץ ובנין ירושלים וצמח דוד יש לכל אחת ואחת ברכה לעצמה לבד מגאולה זו, אפילו הכי, כיון **דשם גאולה עלה** קבעוה בשביעית".

ועפ"ז מובן בפשטות הקשר והשייכות ד**גאולת** י"ב-י"ג תמוז עם השיעור תהלים דשבעה בחודש [שבשנה זו חל בשבת שבין התחלת הגאולה בג' תמוז לשלימות הגאולה בי"ב-י"ג תמוז] — מכיון שבפסוק "שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך" (בסיום השיעור תהלים היומי) מדובר אודות ה**גאולה** העתידה, והרי גם הגאולה די"ב-י"ג תמוז נקראת בשם **גאולה** — "שם גאולה עלה".

כלומר: גם כאשר מדובר אודות גאולה פרטית — הרי מכיון ש"שם גאולה עלה", יש לה קשר ושייכות עם הגאולה הכללית.

ואם הדברים אמורים בנוגע לכל גאולה פרטית — הרי עאכו"כ שכן הוא כאשר מדובר אודות גאולה של **נשיא** בישראל, כי "בתר רישא גופא אזיל". ובפרט שבעל הגאולה בעצמו הדגיש במכתבו ש"לא אותי בלבד גאל הקב"ה בי"ב תמוז, כי אם את כל מחבבי תורתנו . . וגם את אשר בשם ישראל יכונה".

ח. ויה"ר שמגאולת י"ב-י"ג תמוז [שהתחלתה כבר בג' תמוז, ובפרט כאשר נמצאים בשבת שממנו מתברכין ימי הגאולה] נזכה בקרוב ממש לגאולה העתידה.

ובקרוב ממש נזכה לקיום בקשת ותפלת בנ"י [בשיעור תהלים היומי]: "שלח אורך ואמתך" — מלך המשיח, ולפנ"ז — אליהו הנביא, מבשר הגאולה, "המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יבואו כל בנ"י לירושלים עיר הקודש, להר הבית, ולבית המקדש.

ומכיון שכן — יכולים לסיים את המזמור תהלים: "מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי", היינו, שזוהי תמיהה ופליאה הכי גדולה, מכיון **שבודאי** תקויים התפלה והבקשה: "שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך".

וכל זה — במהרה בימינו ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב, בעגלא דידן.

לוח שבועי

שבוע פרשת חוקת-בלק (באה"ק: בלק)

	זריחה		סוף זמן קריאת שמע		חצות היום והלילה		שקיעה		זמני השבת		
	תל אביב	ניו יורק	תל אביב	ניו יורק	תל אביב	ניו יורק	תל אביב	ניו יורק		כניסה	יציאה
יום שישי, י"א תמוז	5:43	5:35	9:15	9:18	12:46	1:01	7:49	8:28	ירושלים	7:29	8:28
שבת קודש, י"ב תמוז	5:43	5:35	9:15	9:18	12:46	1:01	7:49	8:27	תל אביב	7:31	8:31
יום ראשון, י"ג תמוז	5:44	5:36	9:15	9:19	12:46	1:01	7:49	8:27	חיפה	7:32	8:32
יום שני, י"ד תמוז	5:45	5:37	9:16	9:19	12:46	1:02	7:48	8:26	ניו יורק	8:10	9:16
יום שלישי, ט"ו תמוז	5:45	5:38	9:16	9:20	12:47	1:02	7:48	8:26	פריז	9:34	10:54
יום רביעי, ט"ז תמוז	5:46	5:39	9:16	9:20	12:47	1:02	7:47	8:25	לונדון	8:56	10:32
יום חמישי, י"ז תמוז	5:46	5:39	9:17	9:21	12:47	1:02	7:47	8:24	מוסקווה	9:51	11:58

הזמנים מתייחסים למרכז הארץ. באזורי ההרים והעמקים עשויים להיות שינויים עד מספר דקות

מורה שיעור ללימוד הרמב"ם היומי

יום	ג' פרקים ליום	פרק אחד ליום	ספר המצוות
שישי י"א תמוז	יב-יד.	פרק ב.	מ"ע צט.
שבת י"ב תמוז	טו-יז.	פרק ג.	מ"ע ק.
ראשון י"ג תמוז	יח-כ.	פרק ד.	מ"ע קו.
שני י"ד תמוז	כא-כג.	פרק ה.	מ"ע קד.
שלישי ט"ו תמוז	כד-כו.	פרק ו.	מ"ע צו.
רביעי ט"ז תמוז	כז-כח. הלי מקוואות . . בפרקים אלו פרק א.	פרק ז.	מ"ע קט.
חמישי י"ז תמוז	ב-ד.	פרק ח.	מ"ע קט.
שישי י"ח תמוז	ה-ז.	פרק ט.	מ"ע קט.

חיים גאולה

אל מול הגלות בה מצויים מקבלי ההחלטות בארה"ק, עומד אדמו"ר הריי"צ ומראה כי למרות מצב של גלות חיצונית, חיים גאולה. וכך גם כיום, למרות הגלות החיצונית הגאולה כאן

בתקופה האחרונה, התוודעו אזרחי ישראל, ואיתם כל מי שמתעניין במצב בארץ הקודש למושג חדש ושמו בישמעאל "הודנא". זו מין מילת קסם, אשר בשמה מבטיחים לנו עתיד ורוד של שלום ובטחון, ידידות אמת עם שכנינו, התאוששות הכלכלה ושאר ניסים ונפלאות. וכל כך חשובה היא ה"הודנא" עד שלמענה כדאי לשחרר אסירים, טרוריסטים שפלים, שחיילי צה"ל מסרו את נפשם על מנת ללכדם, ואשר נסיון העבר מורה מה הן תכניותיהם לעתיד, אבל פיקוח הודנא דוחה הכל.

על סמך כל ההבטחות הנ"ל, נראה כי "הודנא" היא פשוט התרגום הערבי למילה "גאולה" וכי "אבו מאזן" הוא בעברית "מלך המשיח" וכי "דחלאן" הוא לא פחות מאשר "אליהו הנביא". אולם לצערנו הרב, עלינו לחשוף את האמת, (בתקווה שלא יצנזרו אותה...) כי "הודנא" פירושה הפסקה זמנית של המלחמה, על מנת לצבור כח ולהתארגן לקראת ההמשך, וכי השמות שהוזכרו הם של שני מחבלים שקיבלו לפתע תפקידים חשובים והפכו להיות יקירי ממשלת ישראל.

האם יש אדם שפוי שמסוגל אכן לקבל ברצינות את מה שמנסים למכור לנו? לא נראה כך. כמו-כן, כמה שנגנה את שיקול הדעת של המנהיגים בארץ, לא מסתבר שהם לגמרי איבדו את הראש, מה אם כן מסתתר מאחורי כל התעלולים הללו? התשובה במילה אחת ויחידה "גלות".

הרבי מלך המשיח שליט"א ציין והתריע כמה וכמה פעמים, כי דווקא אלו אשר רוממות ה"עצמאות" בגרונם, ואשר בזים לכאורה ל"גלותיות", וגמרו אומר לקשור את גורלם בגורל ארץ ישראל, דווקא הם נמצאים למעשה בגלות העמוקה ביותר. מעולם — כך חזר ואמר — לא היה מצב בו היו יהודים תלויים כל כך בדעתם של הגויים כמו עתה.

ואכן, בשל הרצון למצוא חן בעיני העולם, מכניסה אותנו הממשלה להרפתקה המסכנת של "מפת הדרכים", של ה"הודנא" ושאר מרעין בישין, וכל זאת רק כדי לרצות כמה גויים, כאשר לאמתו של דבר לא היה בכך צורך, ומי שהביא עלינו את הצרות הללו, הם ה'מנהיגים' שלנו בכבודם ובעצמם. כרגיל, הגלות הפנימית היא זו שמובילה לגלות החיצונית.

וכאנטי-תזה לכל המתרחש בעניין זה, עמד יהודי, לכאורה במצב השיא של הגלות — תחת השלטון הקומוניסטי בשיא השתוללותו, במצב שבו נגזר עליו העונש החמור ביותר, שהומר לעונש נורא של גלות, עומד אדמו"ר הריי"צ ומכריז לא ברצוננו הלכנו בגלות — ולא בכחנו נצא מהגלות, אך זאת ידעו כל העמים אשר על פני האדמה — **נשמותינו לא הלכו בגלות ואינן נתונות תחת שעבוד המלכויות**. הכרזה אשר מורה כי הרבי נמצא באמת במצב של גאולה.

ואכן, בהמשך להכרזה זו הגיע חג הגאולה של י"ב וי"ג בתמוז, בו גאל הקב"ה, כלשונו של אדמו"ר הריי"צ: "לא אותי בלבד... כי אם... כל אשר בשם ישראל יכונה", גאולה ששייכת לעם ישראל כולו. כלומר המצב החיצוני הנראה לעיניים אינו זה שמכריע, יכול להיות מצב בו החיצוניות מראה "עצמאות" אך האמת היא גלות עמוקה, ויכול להיות מצב בו בחיצוניות רואים גלות, אך בפנימיות, באמת, ישנה כבר הגאולה.

וכך גם כאשר ישנו העלם והסתר כלפי חוץ. ההעלם וההסתר אינו יכול להשפיע על מי שחי באמת עם הרבי מה"מ. הרבי, הוא חי בעצם, ולכן הוא מחיה גם את כל המקושרים אליו. גם אלף נסיונות לא ישנו עובדה זו. גם אם נראה שאנו בגלות, בגלות האיומה והקשה ביותר, כאשר איננו יכולים לראות ולשמוע את הרבי, הרי שנשמותינו לא הלכו בגלות.

הנשמה שלנו, הנשמה הכללית של עם ישראל כולו, הרבי מה"מ, אינו נמצא בגלות ח"ו, הוא הודיע לנו בצורה ברורה כי אנו הולכים לקראת הגאולה, כי אנו נמצאים בימות המשיח, וכי הגלות הגיעה לקיצה. לכן יודעים אנו כי כל מצב אחר הוא זמני ולא אמיתי כלל, האמת היחידה היא כי אנו מתכוננים לקבל פני משיח צדקנו בהכרזת **יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!**

כ"ק אדמו"ר הזקן

לא הביט און ביעקב (כג, כא)

כשהאדם מתבונן בתפילה בחב"ד שבנפשו בגדולת ה', עומדים כנגדו מחשבות זרות, שהם מחשבות "איש און" והרהוריו הרעים. אמנם גדול כח יעקב – גם מצד עצמו, כי יש יתרון להקדושה על הסטרא אחרא כיתרון האור מן החושך, והעיקר – כי "ה' אלקיו עמו", והוא העזר מלמעלה. וזהו "לא הביט און ביעקב" – שלא יוכל האון להביט ביעקב ולבלבלו, כי לא יוכל לו, אלא נפול יפול לפניו.

('לקוטי תורה' בלק עא, ד)

כ"ק אדמו"ר האמצעי

משכנותיך ישראל (כד, ה)

"משכנותיך" – מלשון "ושכנתי בתוכם" הוא המשכה וגילוי אלקות באופן פנימי.

"משכנותיך ישראל" – היינו גילוי אלקות במוח ולב על ידי התפלה ועל ידי התורה והמצות. היינו שיהי' נמשך גילוי אלקות על ידי התורה ומצות שלו, ולא יהי' בקרירות – מצות אנשים מלומדה – שהוא ריקן מכל חיות אור ושפע אלקי, אלא יהי' המצוה בחיות.

('מאמרי אדמו"ר האמצעי - הנחות - תקע"ז' ע' רא)

כ"ק אדמו"ר הצמח צדק

ותרועת מלך בו (כג, כא)

ב"ותרועת מלך בו" יש שני פירושים – האחד לשון שבירה ופירוד, והשני לשון חיבה וריעות. ויש לומר הקשר בין שני הפירושים, שזהו על דרך מה שכתוב "אמלאה החריבה", "ולאום מלאום יאמץ" – שעל ידי הריעות והחיבה והגילוי שבנפש אלקית, על ידי זה נשברים תאוות נפש הבהמית.

('אור התורה' בלק ע' תתקצ)

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

מי מנה עפר יעקב (שם, י)

ארז"ל במדרש על הפסוק "וייצר . . את האדם עפר" שנבראו כבני עשרים שנה, היינו שדורשים "עפר" מלשון "עופר", וכמו "עופר אילים" שפירושו איל בחור, וכמו כן פירשו שנבראו בחורים כבני עשרים שנה. ועל דרך זה יש לומר כאן "עפר יעקב" היינו הבחורים. וכן פירש בילמדנו בחורים הכובשים יצרם.

('ספר המאמרים תרכ"ו' ע' קנה)

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

ומספר את רובע ישראל (שם)

פירוש רובע ישראל היינו מדריגה רביעית שבישראל, היינו שרש הנשמה כמו שהיא באצילות, שמצד מדריגה זו העבודה בבחינת רעותא דליבא שלמעלה מטעם ודעת. "ומספר את רובע ישראל" – היינו שזהו בלי מספר, כי הגילוי בזה הוא בחינת עצמות העונג.

('המשך תער"ב' ע' א'ס)

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

חטאתי כי לא ידעתי (כב, לד)

השל"ה הקדוש אומר על כך שבלעם אמר "חטאתי כי לא ידעתי", שישנם כאלה שאצלם החטא הוא, ה"לא ידעתי". אפשר לחיות יום, שבוע, חודש, שנה, עשר, עשרים שנים, ולטעון – "לא ידעתי". זהו חטא. חולפים להם מאה עשרים שנה, הרי יתבעו אצלו על חוסר הידיעה, צריך לדעת.

('ספר השיחות - קיץ ה'ש"ת' ע' 154)

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהענינים המיוחדים שבפרשת בלק שבה נתפרש בתורה על דבר ביאת המשיח – כפסק דין הרמב"ם "המלך המשיח . . התורה העידה עליו . . בפרשת בלעם נאמר ושם ניבא בשני המשיחים, במשיח הראשון שהוא דוד שהושיע את ישראל מיד צריהם, ובמשיח האחרון שעומד מבניו שמושיע את ישראל [באחרונה]. ויש לומר, שבזה שהתורה העידה על משיח "בפרשת בלעם", שבה מודגש ש"לא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה", מרומזת הפיכת הגלות לגאולה, הפיכת הצומות לששון ולשמחה למועדים טובים.

('ספר השיחות ה'תנש"א' ע' 686)

פתגם השבוע בענייני גאולה

ובנוגע לפועל – למרות ה"שטורעם" שבדבר בתקופה האחרונה בשנה זו, תהא שנת נפלאות אראנו, לאחרי ראיית הנפלאות המעידות שזוהי ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו", רואים שישנו קושי ("עס קומט אָן שווער") להחדיר ההכרה וההרגשה שעומדים על סף ימות המשיח ממש עד שיתחילו "לחיות" בעניני משיח וגאולה . . והעצה לזה – על ידי לימוד התורה בעניני משיח וגאולה, כי, בכח התורה (חכמתו של הקב"ה שלמעלה מהעולם) לשנות טבע האדם, שגם כאשר מצד הרגש שלו נמצא עדיין ח"ו מחוץ לענין הגאולה (כיון שלא יצא עדיין מהגלות הפנימי), הרי על ידי לימוד התורה בעניני הגאולה מתעלה למעמד ומצב של גאולה, ומתחיל לחיות בעניני הגאולה, מתוך ידיעה והכרה ש"הנה זה בא".

(משיחות ש"פ בלק, י"ז (טו"ב) תמוז תנש"א)

זהירות: ביקור במוזיאון

עם פתיחת עונת הקייטנות, ומחנות הקייץ, מביאים אנו בזה מענה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, לאחד המוסדות ששלחו לרבי תמונה של קבוצת תלמידים שהלכו לבקר במוזיאון, וברקע של התמונה היה נראה שלד אדם:

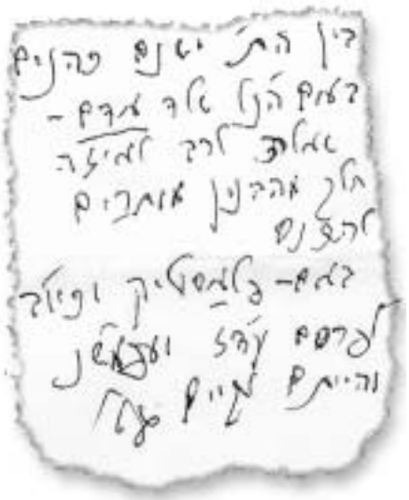

בין הת' ישנם כהנים
באם הנ"ל שלד אדם –
שאלה לרב לאיזה
חלק מהבנין מותרים
להכנס
באם – פלאסטיק וכיו"ב
לפרסם עד"ז ועפמש"נ
והייתם נקיים גו'

התוועדות חסידותית / המשך מעמוד 15

העיקרית והסופית — לקבל את פני משיח צדקנו בפועל ממש.

נדרשת מאתנו "עקשנות" ללמוד בכל שבוע שוב ושוב את ה"דבר מלכות", לחיות עמו ולהחיות בו נפש כל חי; "עקשנות" להחדיר ולהפיץ את עובדת מציאותו הנצחית של הרבי מלך המשיח שליט"א בכל מקום; "עקשנות" לפרסם לכל אנשי הדור אודות החובה והזכות להתבטל אל השופט היועץ הנביא והנשיא; "עקשנות" לדאוג שהנושא של משיח לא יירד מסדר היום אף לא לרגע, והכל, הכל ממש, בכל נושא, בכל פינה ובכל ענין יהיה חדור לגמרי, באופן שגם יישמע ויראה בפשטות, במשיח וגאולה; "עקשנות" על הפצת והחדרת האמונה והביטחון בדבריו של הרבי שליט"א מלך המשיח. והעיקר — קבלת מלכותו, הן בדיבור, בקריאת והכרזת הקודש, והן בכל המהות ובכל המציאות, שזה מה שמביא את ההתגלות המלאה והסופית לעיני כל בשר תיכף ומיד ממש בגאולה האמיתית והשלימה.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד.

והימים ההם נזכרים ונעשים

מאת הרב לוי-יצחק גינזבורג
משפיע בישיבת תות"ל
המרכזית – כפר חב"ד

בפשטות נדמה שהרבי נאסר בגלל שה"יבסקציה" היו רשעים גדולים, והמפלגה הקומוניסטית הייתה כזו וכזו, אלא שהקב"ה ברוב חסדיו הצילו וגאל אותו. וכאן נשאלת השאלה, למה היה צריך מלכתחילה להיות כל כך הרבה צרות וייסורים וכל כך הרבה מסירות נפש, כדי שלבסוף נחגוג את השחרור והגאולה – שלא יהיו צרות וייסורים מלכתחילה, ולא יהיה צורך בגאולה?

עלינו לספר ביציאת מצרים, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח" — מצווים אנו "לחיות עם הזמן", לחזור ולספר וללמוד את פרשת ימים אלו, על מנת להפיק מהם את ההוראה לימינו אלו ולזמננו זה.

ומדים אנו בפתחם של ימי חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז. והרי "אפילו כולנו חכמים, כולנו נבונים, כולנו יודעים (חב"דניקים מושלמים) מצווה

על כן נפתח בכמה קטעים מפרשת הימים ההם כפי שהם מופיעים בשיחת י"ב תמוז תש"ב (ספר השיחות תש"ב בלשון הקודש עמוד קמג ואילך. כדי להבהיר את הדברים נוספו כאן כמה פרטים שלא נזכרו בשיחה זו).

בשיחה זו מספר הרבי הריי"צ אודות המאמר האחרון ששמע מאביו הרבי נ"ע ביום הולדתו י"ב תמוז תרע"ט — הפעם האחרונה בחייו של הרבי נ"ע בעלמא דין. במאמר זה דובר הרבה על מסירות נפש, דווקא מסירות נפש כמו אברהם אבינו, שלא חיפש לעצמו מאומה, וכל רצונו לא היה אלא רק לפרסם אלקות ברבים. ולכן אפילו כשהיה תפוס במאסר המשיך לפרסם אלקות במסירות נפש.

בהמשך הוא מספר על עוד פעמים רבות שאביו הרבי נ"ע דיבר עמו בתקופה זו אודות מסירות נפש בפועל ממש ולא רק בכח, וגם ברגעיו האחרונים בעלמא דין דיבר עמו על כך. והוא ממשיך ומספר:

"אחרי ההסתלקות החלו הגזירות על תורה ועל 'חדרים'. בשנת תרפ"ב התאספו במוסקבה תשעה "תמימים" — תלמידי תומכי תמימים — ואני הייתי העשירי, ונשבענו כולנו למסור את הנפש על התורה עד טיפת הדם האחרונה".

מאז שקיבל הרבי הריי"צ את הנשיאות, בב' ניסן תר"פ (אחרי שהיה מרותק למיטתו כמה חודשים עקב מחלה קשה שפקדה אותו מיד אחר כך) ניגש הרבי לבניית התשתית של הפצת היהדות ברחבי ברית המועצות. הרבי שלח שלוחים שסובבו בכל רחבי המדינה. בכל מקום אליו הגיעו "זרעו רוחניות וקיבצו גשמיות" — חזרו מאמרי חסידות, ערכו התוועדויות, ועוררו לפעול בהרבצת התורה וחיזוק היהדות. ויחד עם כל הפעילות שמו גם דגש חזק על הבאת מידע מדוייק למרכז שעל יד הרבי מכל מה שמתרחש בחיים היהודיים בכל מקום ומקום:

במקום אחד ישנם כמה יהודים שמעוניינים לשמוע שיעור בתורה אם רק יהיה מגיד שיעור. במקום אחר יש אפשרות לפתוח מקווה אם רק יגיע חלק מהמימון.

במקום פלוני ישנו יהודי שהיה מוכן למסור שיעור אם יקבל סכום מסויים למחייתו. במקום אחר יש יהודים שרוצים לשמור שבת, אבל צריך לדאוג להם שיוכלו להתפרנס בלי לחלל שבת. כאן ישנם הורים שמוכנים לשלוח את ילדיהם ללמוד תורה אם יהיה מלמד. במקום אחר ישנו יהודי שזקוק מאד לפרנסה והוא יהיה מוכן להיות מלמד במחתרת, וכן הלאה והלאה.

כל המידע זרם והגיע למרכז שעל יד הרבי, שם הצליבו אותו ודאגו לממש את כל האפשרויות: למקום פלוני נשלח סכום מסויים לבניית מקווה. למקום השני נשלח מגיד שיעור. כאן באו בדברים עם פלוני שייקח על עצמו את ה'מלמדות' תוך הבטחת תשלום. למקום אחר דאגו לרכוש ולשלוח מכונת טווייה וכדומה כדי שיוכלו לעבוד בה בקבלנות, כך שיוכלו להיפטר מעבודה בשבת. וכן הלאה והלאה.

והרבי ממשיך ומספר באותה שיחה (שם עמוד קמד):

"חילקנו את העבודה לכל אחד בנפרד. העבודה הייתה פוריה ביותר והשפעתה הייתה גדולה במדינה. נוסדו אז מאות בתי תלמודי תורה וחדרים. לא כמו באמריקה, שתלמוד תורה הוא רק כדי ללמוד לעשות ברכה או לומר קדיש, אלא ללמוד באמת.

"לאחר מכן החלו הרדיפות על ידי ה"יבסקציה" (=המחלקה היהודית במפלגה הקומוניסטית, שקראו לעצמם "מפירי הדת", ועשו הרבה צרות להפצת התורה), ונאלצו לסדר את הלימוד במרתפים. באמריקה קוראים לכך "סעלערס", אך שם היה זה מרתף פשוט. חפרו בור, והיה קר שם, ללא אש (=חימום), ללא חלונות, ובהם היו לומדים כמה שעות עם תלמידים. גם במרתפים אלו היה הפחד גדול. המלמדים שנתפסו בעת לימודם נענשו בעינויים קשים ונשלחו לארץ גזירה. גם התלמידים-הנערים עונו בייסורים קשים והרבה מהם נהרגו ביריה, כי לית דין וכו' (=הכוונה כנראה שההנהגה שם הייתה שלית דין ולית דיין, והללו לא היו צריכים למסור דין וחשבון לאף אחד על מעשיהם).

"כדי לשמור על הלומדים שלא יפלו לפתע בידי הזדים, היו נשים מסתובבות סמוך למרתפים, עושות עצמן מוכרות קטניות ופולים, וכך היה ביכולתן להזהיר את הלומדים מפני סכנה מתקרבת.

"השהייה באוויר המעופש שבמרתפים השפיעה לרעה על הלומדים ורבים מהם חלו. היו כמה בעלי בתים שהביעו את התנגדותם לצורת לימוד כזו. הייתי אז בלנינגרד, קראתי אליי אותם בעלי בתים ואמרתי להם:

"כל עבודות בית המקדש נעשו על ידי כוהנים ולוויים. עבודת השחיטה בלבד הייתה מותרת גם בזר, אבל עיקרי העבודה היו נעשים על ידי כהן. עבודה אחת הייתה ביום הכיפורים שנעשתה כולה על ידי זר, והיא העבודה של שליחת השעיר לעזאזל. לעבודה זו נצרך "איש עתי", שהיה מוכן לכך מקודם. ועל אף שידעו שמוליך השעיר לעזאזל לא היה מוציא את שנתו — נדחקו וקפצו רבים לעבודה זו, כיוון שהייתה זו עבודת בית המקדש. מכל שכן העבודה של תורה שנותנת חיים, הרי על אחת כמה וכמה שצריכים להימצא כאלו שיתעסקו בה.

עד הרבי הריי"צ הייתה עיקר התעסקותם של רבותינו נשיאינו בתורת החסידות והדרכותיה, עניינים "שמימיים", הרי אצל הרבי הריי"צ, ובמיוחד אחרי ג' וי"ב-י"ג תמוז, הייתה התעסקות עם הפרטים הנמוכים ביותר שבארץ. הוא דר בערים גדולות, במקומות הומים וסוערים ב"המונה של רומי", הוא החל בתרגום עניני חסידות לשפות אחרות וגם ל"שפות" פשוטות ביותר, הוא דאג לכך שילדים קטנים ילמדו אל"ף-בי"ת ויהודים פשוטים ישמרו מצוות שהם מינימום שבמינימום, דברים פשוטים ביותר

הדברים עשו ב"ה רושם חזק, והרבה אברכים מסרו נפשם על עבודת הרבצת התורה, ועל ידי כך נתרבו כמה מאות חדרים.

"מאוחר יותר, בשעת המאסר — תרפ"ז — היה לי מזה עונג גדול, כי ידעתי שעל ידי כך יתווספו כמה וכמה מאות חדרים". עד כאן לשון קדשו.

לדוע פירושו של מורנו הבעש"ט בדברי המשנה "הקורא את המגילה למפרע — לא יצא": מי שקורא את ה"מגילה" אודות הנסים והנפלאות שעשה לנו ה', וחושב כי אין זה אלא סיפור שקרה בעבר, "למפרע", ולא שדברים אלו קורים היום, כאן ועכשיו, אזי "לא יצא" ידי חובתו.

שכן עיקר גדול הוא בתורה שהתורה כולה, ובמיוחד החגים וימי הסגולה שבה, הנם עכשויים ואקטואליים. אל לנו להסתכל על ימים אלו כימים שרק אי פעם בעבר בלבד קרו בהם נסים ונפלאות, אלא (כתורתו המפורסמת של הרב המגיד ממעזריטש) ש"הימים האלו (כאשר הם) נזכרים (אזי) ונעשים" — כאשר הם נזכרים כראוי, כאשר לומדים ומתבוננים היטב במה שארע בעבר ביום זה, ולומדים מכך את הלקח העכשווי והאקטואלי לימים אלו, ומשתדלים ליישם זאת, "לחיות" עם זה ולהפנים את המסר בחיים כאן ועכשיו, אזי "ונעשים", העניין חוזר שוב על עצמו, וגם עכשיו חוזר ונפעל ונעשה אצלנו העניין הנפלא בגללו אנו חוגגים חג זה.

ולכן, כאשר אנו חוגגים את חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז, עלינו לקרוא וללמוד ולדעת את כל מה שארע אז, כל פרטי המאסר ומה שמסביב לו, להפנים את המסירות נפש הנפלאה של הרבי הריי"צ, וגם של החסידים, ללא שום חשבונות, וללמוד מכך למסור את הנפש בעניינים הנדרשים מאתנו היום, כשהמצב קל לאין ערוך.

וכבר נכתב לא פעם במסגרת זו, שחשוב במיוחד בימים אלו לפתוח ולקרוא, בעצמו ועם בני הבית ובפרט עם הילדים, את "רשימות המאסר" בלקוטי דיבורים וכיוצא בזה. אלו הם "דברי הצומות וזעקתם", פרשת המאסר והגאולה כפי שמתאר אותה הרבי הריי"צ בעצמו בסגנונו המיוחד, בתיאור מרגש ונוגע מאד ללב. כל מילה שם היא הרבה יותר משיעור מאלף, מדברי התעוררות חמים, ומהתוועדות מוצלחת — הרבי הריי"צ ממש מחדיר בנשמת הקוראים את המסירות נפש ללא פשרות עבור תורה תמימה והפצת המעיינות חוצה. מה גם שהדברים כתובים בצורת תיאור וסיפור,

ואין צורך במאמץ מיוחד כדי ללמוד אותם, אף כי הרבה מאד יש ללמוד מהם ובהם.

וכפי שנכתב כבר לא פעם במדור זה, על יסוד דברי הרבי מלך המשיח שליט"א כמה פעמים, שבשעת המאסר העמיד הרבי הריי"צ את עצמו כאילו הוא במצב של איש פשוט, כך שהוא עובר את כל העניינים באופן החזק ביותר. וזאת, למרות שמצד עצמו הוא למעלה מכל זה לגמרי והכל מתנהל אך ורק כפי רצונו. ועד שלגביו מצד עצמו אין בכלל מציאות אמיתית של מאסר וגלות, אלא אך ורק בגלל התקשרותו עם החסידים והעם (כמבואר בקונטרס י"ב תמוז ה'תנש"א. שיחת פסח שני ול"ג בעומר תש"י ועוד). ואולי זהו גם כדי לתת כח לאנשים פשוטים להחזיק גם הם מעמד בתנאים כאלו.

"ב-י"ג תמוז הוא חג ניצחון המסירות נפש. אותה מסירות נפש ללא שום חשבונות שהביאה את הניצחון והגאולה.

ההתחלה הייתה בג' תמוז, כאשר הרבי שוחרר מן המאסר וניצל מהיפך החיים לחיים. ההמשך היה ב"י"ב-י"ג תמוז, כאשר שוחרר גם מגלותו וחופשה ניתנה לו. ולאחר מכן בט"ו תמוז, כאשר חזר לביתו וברך ברכת הגומל (וכבר הוזכר במסגרת זו שהרבי שליט"א קבע את ט"ו תמוז ליום סגולה וגאולה, יום התוועדות וקבלת החלטות טובות). וזה הביא לאחר מכן ליציאתו מרוסיה ולכך שהגיע לריגא ולפולין וכו' ועד לארצות הברית, לחצי הכדור התחתון שבו לא היה מתן תורה. זה גם מה שהביא את הקריאה "לאלתר לגאולה", לכך שכל הפעולות בהפצת היהדות והחסידות גברו והתעצמו מאד מאד, וגם ברוסיה הסובייטית הם נמשכו במחתרת. ואת התוצאות הסופיות, אומר הרבי שליט"א, רואים היום, במפלה המוחלטת של הקומוניזם והאתאיזם, כאשר קם שם משטר חדש המכריז על אמונה בה' ומאפשר ליהודים ואף מסייע להם לקיים תורה ומצוות, וכן לנסוע משם לארץ הקודש.

ומכיוון שסוף סוף העיקר הוא ללמוד ולהתבונן ולהפנים מה זה אומר לנו בזמננו ובמצבנו כאן ועכשיו, הרי לשם כך צריך ללמוד ולהבין מה אומרת תורת החסידות על גאולה זו.

ותורת החסידות אומרת: לא רק הצלה וישועה גדולה של הרבי הריי"צ הייתה כאן, הרבי שעמד בראש צבא של קומץ חסידים, ללא נשק וללא שום סיכוי נגד מלוכה אדירה, ובכל זאת ניצח, למרות שגם זה דבר גדול ונפלא עד מאד.

יותר מזה: אין זה רק דבר גדול ונפלא עוד יותר — הצלה וישועה של היהדות מיד הקמים עליה. שגם את זאת מסמלת גאולתו של הרבי שעמד בראש המערכה. וכפי שכתב במכתבו המפורסם: "לא אותי בלבד גאל הקב"ה ב"י"ב תמוז, אלא את כל מחבבי תורתנו הקדושה, שומרי מצווה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה", שכן נצחון זה היה נצחונה של היהדות על אלו שקמו עליה — אלא הרבה יותר גם מכך.

בפשטות נדמה שהרבי נאסר בגלל שה"יבסקציה" היו רשעים גדולים, והמפלגה הקומוניסטית הייתה כזו וכזו, אלא שהקב"ה ברוב חסדיו הצילו וגאל אותו.

וכאן נשאלת השאלה, למה היה צריך מלכתחילה להיות כל כך הרבה צרות וייסורים וכל כך הרבה מסירות נפש, כדי שלבסוף נחגוג את השחרור והגאולה — שלא יהיו צרות וייסורים מלכתחילה, ולא יהיה צורך בגאולה?

ומבארת תורת החסידות, שהאמת היא להיפך: הרבי נאסר משום שהגיע הזמן להתגלות חדשה ונפלאה בפנימיות התורה, שלב נוסף ומכריע בהתקדמות לקראת משיח צדקנו. ולכך אי אפשר היה להגיע אלא על ידי אותה מסירות נפש מופלאה, שאמנם הביאה לבסוף לגילוי הנכסף של חג הגאולה ג' תמוז וי"ב-י"ג תמוז. נמצא שעיקר היום טוב הוא לא רק בגלל השחרור והגאולה של הרבי והישועה של היהדות מהקמים עליה, אלא בעיקר בגלל הגילוי החדש והנפלא שהתגלה אז, שבשבילו היה כדאי כל פרשת וייסורי המאסר.

[ועד שט"ו סיוון, היום בו נאסר הרבי הריי"צ, אינו נחשב ליום "שחור" אלא אדרבה, ליום של אור וסגולה, וכמה פעמים בשנים האחרונות הוציא הרבי שליט"א קונטרס עם מאמר חדש לרגל ט"ו סיוון].

וכמבואר בספר השיחות תשנ"ב (כרך ב' עמוד 485) בנוגע לגאולת י"ט כסליו (ובכמה מקומות מבואר שכן הוא גם בנוגע לי"ב-י"ג תמוז. לדוגמא ראה ספר המאמרים מלוקט כרך ה' עמוד שכד):

"כשם שמתן תורה (דנגלה דתורה) בא דווקא לאחרי ועל ידי גלות מצרים, כך מתן תורה דפנימיות התורה (בי"ט כסליו) בא דווקא לאחרי ועל-ידי ההעלם והסתר דמאסר אדמו"ר הזקן (שהיה מפני הקטרוג למעלה על גילוי החסידות), כי "בכל זמן כשמתגלה אור חדש יותר בתורה, ובפרט בחינה גבוה כזו, היה צריך להיות מקודם ההעלם והסתר דישיבתו במשמר כו'.

"ומהטעמים לזה: בכדי לחדש בתורה צריך להיות הוספה וחידוש בהאדם (הלומד ומחדש בתורה). כל זמן שהוא נמצא במצבו ודרגתו שרגיל כבר בה, הרי גם פעולתו בלימוד התורה מדודה לפי כוחותיו הרגילים. דווקא על ידי המאסר — נתגלה הכוחות פנימיים ועצמיים של בעל המאסר (אדמו"ר הזקן), ועל ידי גאולתו נפעל בו חידוש (בדוגמת החידוש של עבד שנשתחרר, להבדיל, חידוש משעבוד לגאולה). ועל ידי זה — החידוש ("גאולה") בתורת החסידות שנתגלתה על ידו, שהביא את תורת החסידות בהבנה והשגה דחב"ד, אשר על ידי זה גילה את העצם דפנימיות התורה.

"ויש לומר שבאמת סדר הפוך הוא, כי תורה היא המקור לכל ענייני הבריאה. ולכן צריך לומר, שהסיבה להחידוש שנפעל על ידי המאסר והגאולה היא — הכוונה למעלה שהגיע הזמן להחידוש בתורה על ידי גילוי תורת חסידות חב"ד. וכתוצאה ומסובב מזה היה עניין המאסר והגאולה, שפעל חידוש בבעל המאסר והגאולה, שעל ידי זה הביא בפועל החידוש בתורה על ידו". עכלה"ק.

הרבי הריי"צ הביא לעולם גילוי חדש ונפלא של פנימיות התורה, שלב עיקרי ומכריע בהתגלות האלוקית של "הורדת השכינה למטה" שהחל במיוחד על ידי רבינו הזקן, כמבואר בד"ה באתי לגני תשי"א (ראה בכל זה בארוכה ב"משיח עכשיו" חלק א' וחלק ב' בתחילתו).

רבינו הזקן היה הראשון שהתחיל להוריד ולהחדיר את האלקות אל תוך השכל, שהוא הרובד העליון של העולם הזה. הוא המשיך את השכינה "מהרקיע השביעי לשישי", אחרי שאצל הבעש"ט והרב המגיד נשאר עדיין הגילוי "ברקיע השביעי", באופן של אמונה ומסירות נפש שלמעלה מהשכל. כי מאחר שמדובר כאן על גילוי אלוקי שהוא בעצם למעלה מעלה מהשכל ומכל גדרי העולם בכלל, הרי אי אפשר היה "להכניס" את הגילוי הבלתי מוגבל בתוך הגבול. וכדי להגיע לכך היה צורך בגילוי "עצם פנימיות התורה", כי רק בכוחו של העצם לעשות זאת. רק העצם, בהיותו למעלה גם מה"גדר" של הבלי גבול, ה"גדר" שיכול הוא להיות רק בלי גבול ולא גבול, ואילו העצם, שאינו מוגבל גם בכך, רק הוא יכול להחדיר את הגילוי האלוקי הבלתי מוגבל בתוך הגבול.

לשם אותו גילוי נפלא אצל רבינו הזקן נדרשו אמנם הרבה הרבה ייסורים ומסירות נפש של הרבי וגם של חסידיו, ובזכותם הגיעה סוף סוף התכלית, בי"ט כסליו, כאשר פדה בשלום נפשי והחל גילוי חדש ונפלא בפנימיות התורה, המגלה את פנימיות

הנשמה, וכביכול את פנימיותו של הקב"ה.

אבל גם אחרי י"ט כסליו הייתה השכינה רק "ברקיע השישי", ולשם כך נדרשה כל העבודה המופלאה של רבותינו נשיאינו הקדושים, שכל אחד מהם "הוריד את השכינה" יותר ויותר למטה, ולשם כך היה זקוק לאור אלוקי עוד יותר עליון ועוד יותר עצמי, שרק הוא יכול להוריד ולהחדיר זאת עוד למטה יותר (וכמבואר הפרטים בזה, וחידושו המיוחד של כל נשיא, על פי שיחות הקודש, ב"משיח עכשיו" שם. וראה שיחת כ"ח סיוון ה'תנש"א ועוד).

אבל כל זה היה עדיין "מרקיע לרקיע" ועדיין לא "ירדה השכינה" לארץ הלזו התחתונה, שזוהי עיקר הכוונה והמטרה, דירה לו יתברך, לעצמותו ממש, בתחתונים דווקא.

אצל הרבי הריי"צ, ספירת היסוד, הגיע הזמן להתחיל להוריד את השכינה לכיוון הארץ. כידוע שחמשת המידות שלפני ספירת היסוד ("לך ה' הגדולה (חסד), והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד") הם עדיין בתוך עצמו, ברקיעים, ואילו עניינה של ספירת היסוד היא ההשפעה החוצה, למטה, ולכן היא נקראת בשם "כל" ("כי כל בשמים ובארץ" — "דאחיד בשמיא ובארעא"), שהיא מחברת ומאחדת את השמיים עם הארץ.

ולכן אם עד הרבי הריי"צ הייתה עיקר התעסקותם של רבותינו נשיאינו בתורת החסידות והדרכותיה, עניינים "שמימיים", הרי אצל הרבי הריי"צ, ובמיוחד אחרי ג' וי"ב-י"ג תמוז, הייתה התעסקות עם הפרטים הנמוכים ביותר שבארץ. הוא דר בערים גדולות, במקומות הומים וסוערים ב"המונה של רומי", הוא החל בתרגום ענייני חסידות לשפות אחרות וגם ל"שפות" פשוטות ביותר, הוא דאג לכך שילדים קטנים ילמדו אל"ף-בי"ת ויהודים פשוטים ישמרו מצוות שהם מינימום שבמינימום, דברים פשוטים ביותר ועוד.

כדי שיוכל להיות גילוי מופלא זה, שהוא צעד מכריע ביותר לקראת התגלותו של משיח, שכל עניינו להחדיר את האלקות למטה מטה, להשלים את הכוונה של דירה בתחתונים — היו זקוקים למסירות נפש מופלאה ביותר, גדולה יותר אפילו ממסירות נפשו של רבינו הזקן (רבינו הזקן היה בסכנה שמא יגזרו עליו גזר דין של היפך החיים, ואילו אצל הרבי הריי"צ כבר היה פסק דין כזה, אלא שבנסים נפלאים הוא נמנע ברגע האחרון. ועוד: אצל אדמו"ר הזקן היה ההעלם והסתר צריך להיות דווקא על ידי יהודי (המלשין), ואצל הרבי הריי"צ נוסף

נאלצו לסדר את הלימוד במרתפים. באמריקה קוראים לכך "סעלערס", אך שם היה זה מרתף פשוט. חפרו בור, והיה קר שם, ללא אש (=חימום), ללא חלונות, ובהם היו לומדים כמה שעות עם תלמידים. גם במרתפים אלו היה הפחד גדול. המלמדים שנתפסו בעת לימודם נענשו בעינויים קשים ונשלחו לארץ גזירה. גם התלמידים-הנערים עונו בייסורים קשים והרבה מהם נהרגו ביריה, כי לית דין וכו'

שזה היה על ידי בנים ונכדים של חסידים כידוע וד"ל). ועל ידי כל אותם עלילות גבורה ומסירות נפש מופלאה, זכינו לחג הגאולה, בו החלה השכינה לרדת אל הארץ, אל התחתון ביותר.

אבל עיקר העניין של "המשכת השכינה למטה" הוא, כמובן, אצל "הדור השביעי", ספירת המלכות, הרבי שליט"א מלך המשיח (ראה שיחת כ"ח סיוון הנ"ל). וכאמור שכל עניינו של המלך המשיח הוא להחדיר את האלקות למטה מטה, להשלים את הכוונה של דירה בתחתונים. כשם שבספירות, אם כי כבר בספירת היסוד מתחילה ההורדה למטה, אך עיקר ההורדה היא בספירת המלכות, בה נרגש אכן שכל העניין הוא התחתון (ולא כמו בספירת היסוד, שהתחתון הוא רק אבן הבוחן לכך שהעליון יכול להגיע גם למטה).

אכן, רואים משנה לשנה כיצד הרבי שליט"א מגיע למטה יותר ויותר — גם לפינות הרחוקות והנידחות ביותר, גם ל"אובדים ונידחים" ביותר, גם לכל כלי התקשורת הנמוכים ביותר, לשלטי חוצות, לפעלולי גרפיקה, לעיתונות ולרדיו, לטלויזיה ולוידיאו, לאינטרנט ול"לויין", לתקשורת המחשבים ולכל החידושים המודרניים ביותר, ואף לאומות העולם, עם שבע מצוות בני נח וכו' וכו'. ואת כל זה הוא פועל על ידי התחתונים ביותר, על ידינו אנו, למרות שפלותנו ופחיתותנו, ואולי דווקא בגלל זאת, שהרי הכוונה היא בתחתונים ועל ידי התחתונים דווקא.

ועד, כשמגיע השלב המכריע ביותר, כאשר כבר נגמרה עבודת הבירורים, וסיימו כבר לצחצח גם את הכפתור האחרון כולו, והעבודה עכשיו היא לא עבודת הבירורים אלא עבודה מיוחדת להביא להתגלותו המלאה של משיח, ובעצם גם זה כבר ישנו והעבודה היא לפקוח את העיניים ולראות זאת גם ודווקא בתוך העולם הזה הגשמי והחומרי (שיחת ש"פ וישלח תשנ"ב) על ידי קבלת פני "המשיח היחיד שבדורנו" בפועל ממש כדי שיוכל למלא את שליחותו ולהוציא את בני ישראל מהגלות, שזהו הדבר היחיד שנותר בעבודת השליחות (ש"פ חיי שרה תשנ"ב) — הרי גם זה צריך להעשות על ידי התחתונים ביותר, אנחנו, ומצד עצמנו, ללא ציווי מפורש כל כך, שהרי הכוונה היא שהדברים לא רק יגיעו גם אל התחתונים, אלא שיבואו מתוך התחתונים עצמם, ודווקא כפי שהם, אנחנו, פחותים ותחתונים ביותר.

וכמו בשלבים הקודמים, על אחת כמה וכמה בשלב האחרון והסופי לקראת תכלית הכל, הגאולה האמיתית והשלימה, נדרשת לשם כך מסירות נפש. הן מסירות נפש של הרבי שליט"א עצמו, העומד בראש המערכה ו"משליך חייו מנגד" בשביל נצחון המלחמה, עד כי לא רק "חולייו הוא נשא ומכאובינו סבלם, ואנחנו חשבנוהו מנוגע, מוכה אלוקים ומעונה", אלא גם אמרנו "כי נגזר מארץ חיים" ח"ו — אבל לאמיתו של דבר, כהמשך הפסוק "יראה זרע (="זרעו בחיים" המוכיח שאכן "הוא בחיים" ממש) יאריך ימים (=שליט"א) וחפץ ה' בידו יצליח" להביא את הגאולה בפועל ממש ותיכף ומיד ממש.

והן, ובמיוחד, נדרשת מסירות נפש ו"עקשנות" תקיפה ובלתי מתפשרת, יחד עם אהבה ואחדות אמיתיים, מצידנו אנו, התחתונים, שדווקא על ידי עבודתנו אנו ("עשו כל אשר ביכולתכם") צריכה לבוא הגאולה — מסירות נפש מסוג אחר, מסירות נפש של "אל ייבוש מפני המלעיגים", מסירות נפש של "אנא נסיב מלכא". שלא לתת לשום דבר, ויהא זה מהעניינים הכי אמיתיים והכי נפלאים ומה"גילויים" הגדולים ביותר, לבלבל אותנו ולהסיח את דעתנו מהמטרה

המשך בעמוד 11

חשקה נפ את פני א

לקראת חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז, מביאים אנו – בפירסום ראשון – מכתבי קהילות אנ"ש דגליל ווילנא בחורף תרפ"ח, שביקשו מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע שבנסיעתו חזרה מביקורו בווארשא לריגא, דרך ווילנא, יאריך את ביקורו בווילנא, בכדי שכל אנ"ש מהעיירות דגליל ווילנא יזכו לראותו ולהנות מזיו קדשו • ממכתבים אלו אפשר גם לראות את מצב אנ"ש והתמימים בעיירות אלו. הרבי הריי"צ נענה לבקשתם והאריך את שהותו בווילנא

הביא לדפוס: הרב שלום יעקב חזן

שינו לראות דונינו בווילנא

ישיבת
תומכי תמימים
דליובאוויטש

מכתב מקהילת אנ"ש בוילנא

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בשם כל קהל עדתנו בכלל ובשם חברי הועד דישיבתנו הק' בפרט, הננו מתכבדים לקבל פני כ"ק שליט"א ולברכו ברכת ברוך הבא, וגם לבקש מכ"ק על נפשנו.

בקשתנו העיקרית הכללית היא שיתעוררו נא רחמי כ"ק לחיותנו כהיום, לקבוע זמן ימים (לכהפ"ח שבוע ימים) להתמהמה בווילנא בשוב ד' את כ"ק מדרכו צלחה מווארשא.

התעכבות כ"ק שליט"א במחננו נחוצה מאד מאד בכלל ובפרט, בכלל דרושה ונחוצה למען הרים קרן אור החסידות בגלילותנו אשר היא בבחי' גלותא, ורק הופעת אור כ"ק תרוממה.

ובפרט לחזוק מצב ישיבתנו הק' ברוח וגשם נחוצה לנו השפעת כ"ק שליט"א, מצב הרוחני של ישיבתנו ת"ל טוב, מהתלמידים התמימים הננו שבעי רצון הן בהתמדתם והן בידיעתם ובקיאותם בכל אשר ילמדו ועתה רואים אנו בחוש עד כמה הישיבה נחוצה בגלילותנו, ומבלעדה אין לבני אנ"ש דגלילותנו שום מקום תורה להתחנך על דרך החסידות, כי לווארשא אינם יכולים לשלוח את בניהם מרחוק מקום, ומקומנו פה הוא יותר מסוגל ומוכן למקום תורה התמימה בהיותו בגלילות אנ"ש חסידי חב"ד, ואם ראשיתו מצער תקותנו שאחריתו ישגה מאד בעזה"ש ומכירים אנו את החוב קדוש בהחזקתה.

אך זאת חסר למצבה הרוחני את זה אשר שאלנו מכ"ק

מכבר, איש הגון אשר יהי׳ ראוי לראש ישיבה ומשפיע בדא״ח ומשגיח יחד.

אבל מצב ישיבתנו הגשמי קשה מאד, ההוצאה מרובה והולכת ומתרבה, כי רבים הם בני אנ״ש המתפרצים להסתפח לישיבתנו, וקופת הישיבה במצב דחוק מאד ונחוצה להרחיבה ולהחזיקה, ולזה נחוץ מאד עוד הכנסות, היינו להעיר את אנ״ש דערי הגליל להטות לבבם אלינו להשתתף בהחזקת ישיבתנו בנדבות לבבם תמיד, וגם מאמעריקה נחוצה לנו עזרתם להחזיק בנו, למען נוכל להאריך בקיומו של המוסד הק׳ הזה אשר בנינו במס״נ, לבל ימוט חו״ש.

ברגשי כבוד אנחנו אנ״ש המתאבקים בעפר כ״ק ומשתחוים להדום רגלי כ״ק שליט״א.

אלי׳ ווייץ
משה קאצענעלסאהן
שמעון נח נימאיטין
שמואל ראטנער
חיים יהשוע קאפעלאויץ
יהודא לייב פריידין
זאב עפשטיין
אנשיל אראנאוויץ
אברהם רודניק
יצחק וואיימאן
יוסף מינץ
מנחם מענדל לעווין
זיסקינד יחזקאל זאבעזינסקט

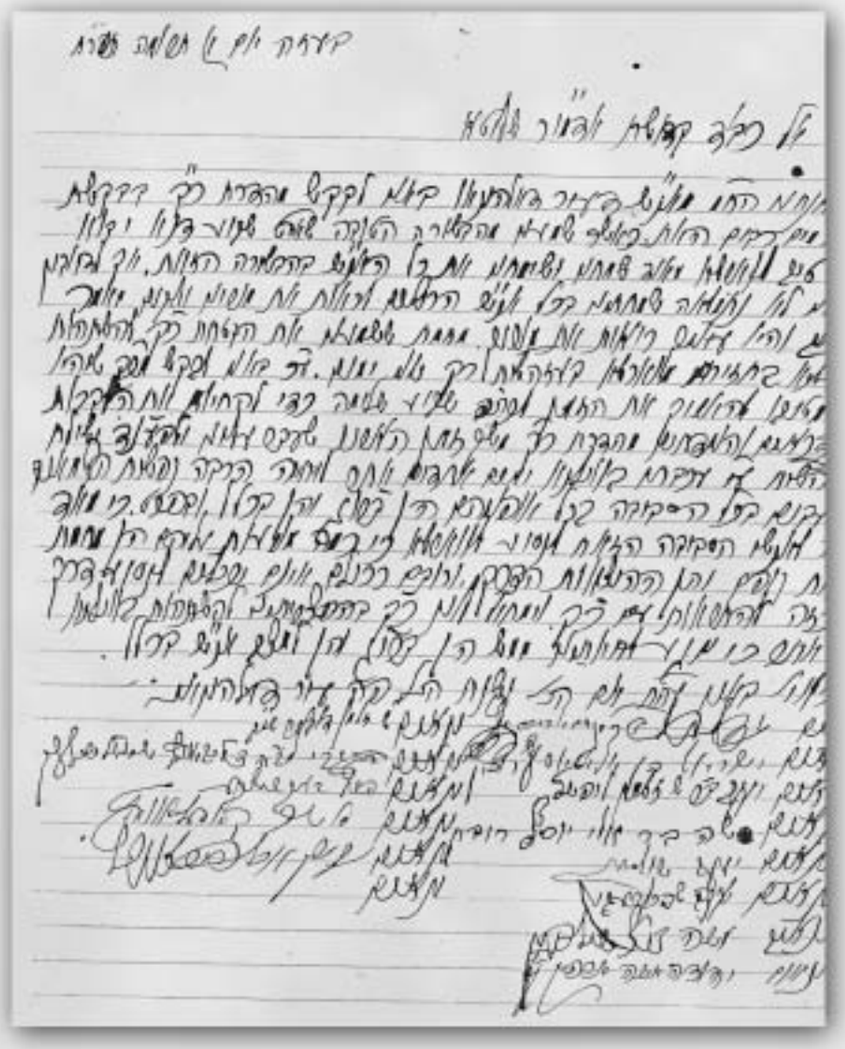

מכתב מקהילת אנ״ש דאלהינאו

בעז״ה. יום א׳ תרומה. תפר״ח

אל כבוד קדושת אדמו״ר שליט״א

אנחנו הח״מ מאנ״ש דעיר דאלהינאו באנו לבקש מהדרת כ״ק בבקשת רחמים רבים, היות כאשר שמענו מהבשורה הטובה שאי״ה שבוע דנא יבוא [..] טוב לווארשא, מאד שמחנו ושימחנו את כל האנ״ש בהבשורה הזאת, אך לדאבון [..] לא נתמלאה שמחתינו בכל אנ״ש הרוצים לראות את מורינו ולקיים מאמר [..] והיו עיניך רואות את מוריך, מחמת ששמענו את הבטחת כ״ק להשתהות בווילנא בחזירם מווארשא בעזהשי״ת רק שני ימים. ע״כ באנו לבקש מכ״ק שיהי׳ מטובו להאריך את הזמן לכה״פ שבוע שלימה, כדי להחיות את הלבבות הנדכאים והנדחים מהדרת כ״ק משך זמן הארוך שעבר עלינו, ולפענ״ד [..] בעזהשי״ת ע״י עכבתו בווילנא ימים אחדים יותר ויחיה הרבה נפשות הצמאים ורעבים בכל הסביבה בכל אופניהם, הן ברו״ג והן בכלל, ובפרט כי מאד קשה לאנשי הסביבה הזאת לנסוע לווארשא, כי כמה מניעות עליהם הן מחמת תלאות גופם והן ההוצאות הדרך, ורובם ככולם אינם יכולים לנסוע דרך כזה להתראות עם כ״ק, וימחול לנו כ״ק בהפצרותינו להשתהות בווילנא אחר כי נוגע לחיותינו ממש הן ברו״ג והן למצב אנ״ש בכלל.

ולראי׳ באנו עה״ח יום הנ״ל ושנת הנ״ל פה עיר דאלהינאו.

נאום גדליה ב״ר מנחם אברהם מ״צ
ונאום ישראל בן אלי׳ יוסף רובין
ונאום יעקב ב״ר ש׳ זלמן ליפשיץ
ונאום משה ב״ר אלי׳ יוסף רובין
ונאום יעקב שולמאן
ונאום יעקב [..]
ונאום משה בנ״צ שולקין
ונאום יהודה משה סורפין כ״ץ
ונאום ש׳ זלמן דובער שו״ב
ונאום הגב[א]י מב״ה דליבאוויץ שמואל [..]
ונאום פרץ באקשיצקע
ונאום אשר קאפעליאוויץ
ונאום [..]

מכתב קהילת אנ״ש דרויא

ב״ה. יום ג׳ תרומה, א׳ דר״ח אדר. תפר״ח

לכ״ק אדמו״ר שליט״א

כאשר לא מכבר קבלנו מווארשא בשורה

לפנינו מכתב ברכת צאתכם לשלום מהרב ישראל מאווישאוויץ, רבה של קאשטוקאוויץ, שכתב אל כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע אחר צאתו מרוסיה

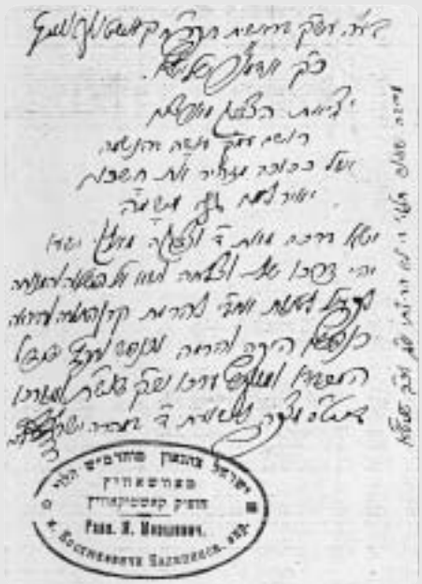

בע"ה. עש"ק בראשית. תפר"ח. קאשטוקאוויץ

כ"ק אדמו"ר שליט"א

יציאת הצדיק מארצנו רושם עמוק עושה בהנשמה, אבל ככוכב מזהיר את חשכנו, יאיר לנו גם משמה.

ישא ברכה מאת ד' וצדקה מאלקי ישעו, יהי דרכו שלו' וצלחה ויבא אל השלוה והמנוחה לפעול לטובת אחב"י להרמת קרן התורה והיראה.

כנפשו היפה והרמה וכנפש וחפץ ידידו המכבדו ומוקיר ערכו וכ"ק דוש"ת ומברכו בכט"ס מצפה לישועת ד' במהרה.

ישראל הלוי

מסיבה שאינה תלוי' בי לא הריצתי ט"ג לכ"ק שליט"א.

משמחת אשר כ"ק שליט"א יבוא בימים אלו לווארשא לבקר את שלום הישיבה הקדושה של תו"ת יחיו, וגם את שלום כל אנ"ש דמדינתנו יחיו, לרוב עונג ומשיבת נפש הי' לנו הבשורה הטובה הזאת, ורוב תודות ושבח נתננו לד' על רוב הטוב והחסד אשר עשה עם כ"ק שליט"א, וגם עמנו אנ"ש שזכינו ב"ה להטוב הזה אשר כ"ק יחי' יוכל לבקר את מדינתינו, אשר זה היום שקיווינוהו מצאנו ראינו כי הפליא ד' והגדיל לעשות בארץ. וע"כ יש בעירינו איזה מאנ"ש יחי' אשר רעיבים וגם צמאים ומשתוקקים לראות את פני כ"ק הטהור ולהנות מאור כ"ק ולשמוע ממנו דא"ח, אך הנסיעה ווארשא כבד להם, ע"כ נשאר בהסכם אנ"ש להפיל תחינתינו ובקשתינו לפני כ"ק שליט"א שבחזירתו אי"ה שלום מווארשא יתנדב להתעכב איזה ימים יתירים בווילנא, ולשם בוודאי יקל הנסיעה לכל העיירות הסמוכות של גליל ווילנא, כן קבלנו מכתב מהוועד דאנ"ש דווילנא שהם מתעתדים ג"כ לקדם פני כ"ק שליט"א בבקשה זאת שאנו מבקשים מכ"ק, וגם כל העיירות דגליל ווילנא דורשים זאת. והוועד דעיר ווילנא מאנ"ש כתבו לנו הבטחה שכאשר יקבלו מכ"ק שליט"א הבטחה שיוכל למלאות בקשת כל אנ"ש יחי', אזי יודיעו לנו תומ"י מזה וגם יודיעו לנו בבירור היום המוגבל שיבוא כ"ק שליט"א אי"ה לעיר ווילנא.

ותקוותינו חזקה שבאם יהי' ביכולת כ"ק שליט"א למלאות בקשת הרבים בוודאי לא ימנע חסדו וטובו מכל אנ"ש המצפים בכליון עינים לראות פני' הקדוש הטהור.

וע"ז באנו עה"ח

נאום משה געלמאן רב דעיר דרויע

ונאום אברהם אליעזר זאידלין הכהן

ונאום מ"ד מושקאוויטש

ונאום יחזקאל זאב דוכמאן

משה [..]

יצחק יהודה לייב שו"ב

שלום [..]

חיים רפאל הילוערסאן

כתריאל ב"ר יוסף חיים שם טוב

מכתב קהילת אנ"ש פליסא

אנחנו ח"מ הבאים בשם אנשי עירנו פליסא, מפילים בזה תחנונינו אל כ"ק אדמו"ר שליט"א כאשר יופיע הוד פניו במדינתנו ירצה נא כ"ק להתעכב לטוב בעיר ווילנא, למען יוכלו גם התמימים ואנ"ש הסמוכים לווילנא המשתוקקים להסתופף בצלו לבוא להנות מאור פניו ולנחותם הדרך ילכו בה ולקבל ברכתו הט'.

בחרדת הכבוד

נאום ישראל הכהן באלאנטער שו"ב

ונאום שאול שלום [..]

ונאום שלמה זלמן [..]

ונאום מאיר מ' מענדל [..]

מכתב קהילת אנ"ש קריוויצי

ב"ה. יום ב' ער"ח. קריוויצי

שלום לכ"ק אד"ש

מכ' קבלנו. ומאד מאד חשקה נפשינו לראות את פני אדונינו בווילנא, יען כי אנשים רבים בעירות חפצים להנות מזיו כבודו, ואין ביכולתם להשיג לנסוע ווארשא, יען כי אורחא רחיקא וזאוודא קלילא. לכן אבקש ממעלתכם תיכף למחול ולטרוח ולכתוב איך יפול דבר.

ואזי יבואו אנ"ש רבים וכן שלמים לראותו פא"פ.

ונא בזה ממני הקטן שבתי שו"ב נ"י השואל ומבקש עבור כל אנ"ש יחי'.

מראות צדיק

לקראת חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז, הננו מפרסמים בזה כמה תמונות לא מוכרות של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע • התמונות נלקחו מתוך אלבום תמונות מיוחד שהופק על-ידי "מבצע התקשרות" שעל-ידי "גן מנחם" בשכונת קראון הייטס, ובו 76 תמונות לרגל מלאת 76 שנה לגאולת אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע

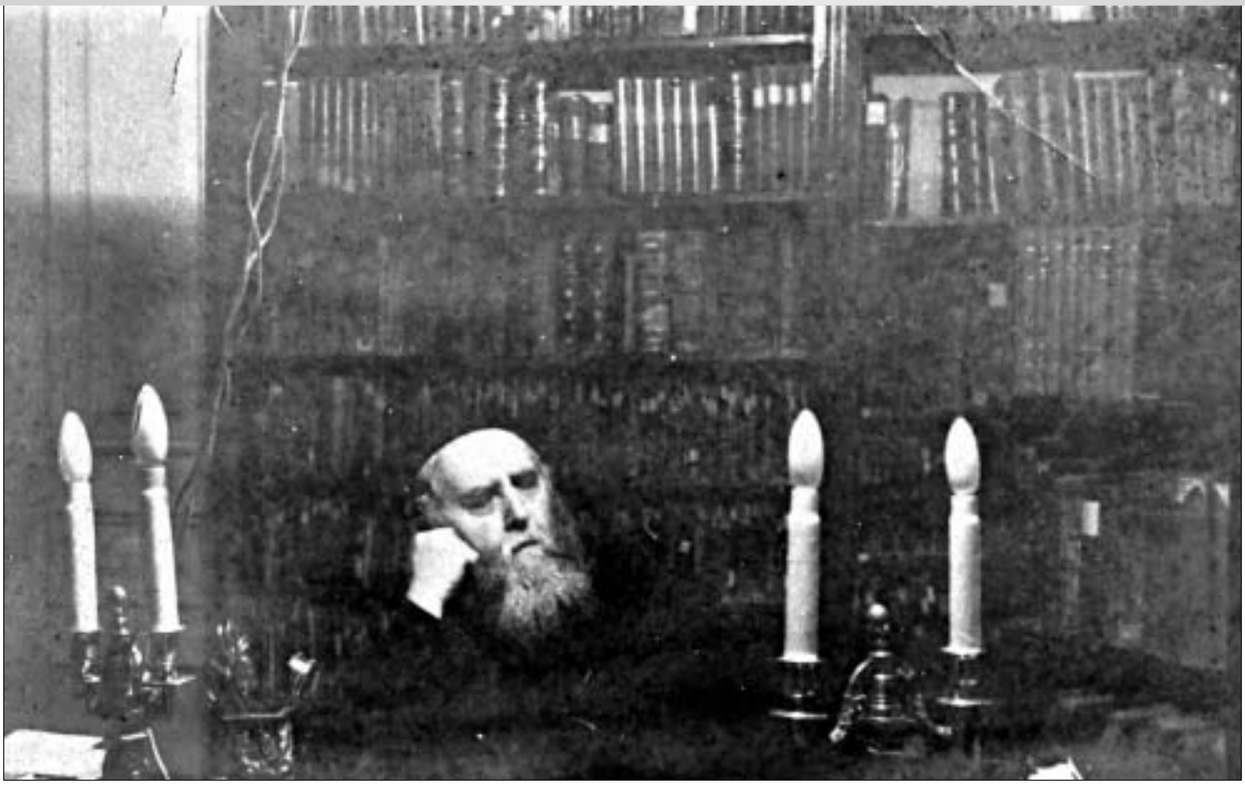

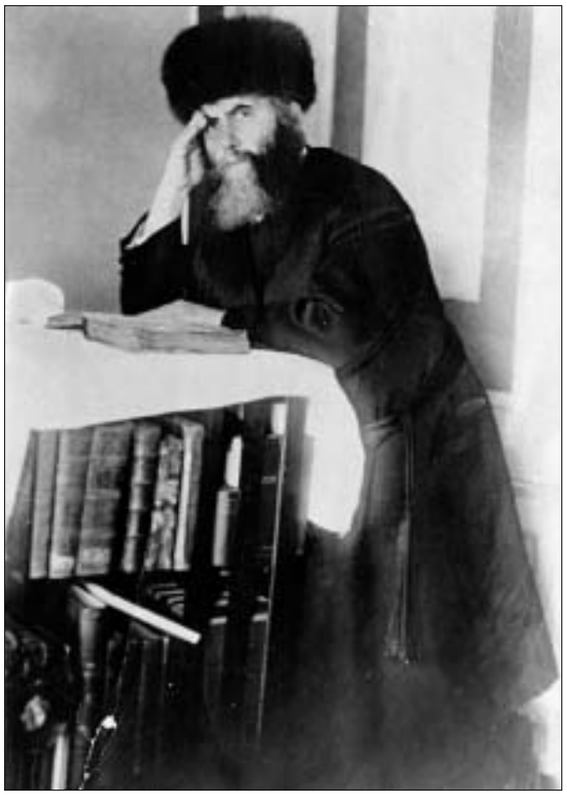

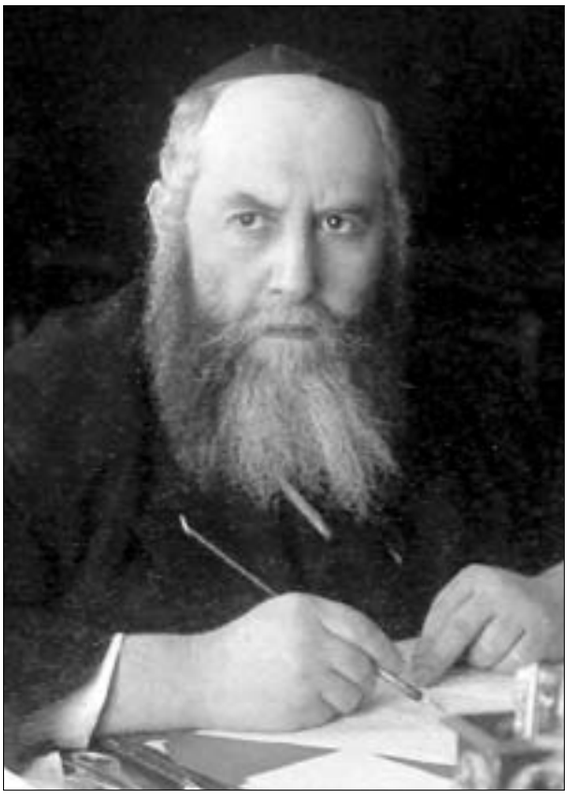

"70 שנה אני מחסידי חב"ד

היתה זו הפעם הראשונה שר' יוסף מנקין העלה זכרונות מחסידי חב"ד במוסקבה בימי האימים, כאשר כל מצווה היתה כרוכה במסירות נפש. ר' יוסף זכה לאימונם של חסידי חב"ד, וכנער צעיר היה בן בית בביתם • לאחר יותר משבעים שנה, מתאר הרב מנקין את חייהם של החסידים לפרטי פרטים כאילו היו אך אתמול. ראיון זה גם היה האחרון בחייו, שכן בעת הכנת הכתבה לדפוס, השיב את נשמתו לבורא עולם • מוגש לקראת חג הגאולה י"ב בתמוז

מאת: שניאור זלמן ברגר

אוצר זכרונות במוסקבה...״

״שבעים שנה אני אוצר בתוכי זכרונות על חסידי חב״ד במוסקבה. זו הפעם הראשונה שאני מספר על חיי חסידי חב״ד במוסקבה לפני המלחמה״, במילים אלו פתח ר׳ **יוסף מנקין** ז״ל את זכרונותיו מאותן שנים קשות ואפילות.

היה בראיון הזה לא מעט סוריאליסטיות כאשר ישבנו בצוותא בביתו הנעים של הרב מנקין בכפר הרוא״ה הסמוך לחדרה, וחזרנו אחורה אל מוסקבה של אותם ימים אפלים, ימים של פחד, אימה והסתתרות. בזה אחר זה מתאר הרב מנקין את דמויותיהם של ר׳ ישראל נעוולער, ר׳ ניסן נעמנוב, ר׳ אברהם מאיור, ר׳ חיים אלעזר גורליק, ועוד גדולים ורבים. בן שיחי כבר בן 92 והזכרונות הם מלפני שבעים שנה, והזיכרון בהיר.

אל הרב מנקין הגעתי בעקבות הכתבה שפרסמתי ב״בית משיח״ (גליון 391) על הרב משה צבי נריה [מנקין], מיסד וראש ישיבות בני עקיבא. היו שפנו והציעו לראיין גם את אחיו ר׳ יוסף מנקין שסבב בין החסידים במוסקבה בשנות האימים, ואף פגשם במחנות העבודה בסיביר. ״הוא היה עד לחיי מסירות הנפש של גדולי החסידים שהתגוררו במוסקבה. הוא אחד האחרונים שהכיר דור נפילים״, העיד אחד הקוראים.

ימים ספורים לאחר מכן עשיתי את דרכי לכפר הרוא״ה, שם ישבתי שעה ארוכה עם הרב מנקין, ולא ידעתי כי יהא זה הראיון האחרון שלו בעלמא דין.

הו אלו ימים אפלים ליהודי ברית המועצות, ובפרט לחסידי חב״ד. מעצרים, רדיפות וגלות בסיביר. אלו היו רק חלק מהחיים הקשים. הרדיפות והמעקבים היו לשגרת יומם של החסידים שנאלצו לרדת למחתרת תוך שמירה על חיי תורה ומצוות במסירות נפש רבה.

עדת החסידים שהיוותה מעין ׳חממה׳ בפני עצמה, הצליחה לשמור על ייחודיותה היהודית, הן בשל החינוך השורשי של מסירות-נפש שקיבלו ב׳תומכי תמימים׳ והן בשל אחדות החסידים שחיזקו איש את רעהו בהתוועדויות ובתפילות משותפות. רק מעטים היו היהודים שלא מעדת חסידי חב״ד ששמרו על אורח חיים של תורה ומצוות במסירות נפש למרות שלא היו מעדת החסידים. אחד מהם היה הרב מנקין.

איך בעצם נוצר הקשר החם שלך עם חסידי חב״ד באותם ימים בהם היה פחד מכל אדם זר?

ר׳ יוסף מנקין: ״האמת שהקשר שלי עם חסידי חב״ד מתחיל עוד מאבא שלי, הרב פתחיה מנקין שלמד במשך שנה בישיבת ׳תומכי תמימים׳ בליובאוויטש. הוא היה שם תלמיד מן המניין ולמד בחברותא עם החסיד הנודע הרב יענק׳ל ז׳וראוויצער [מאסקאליק]. אבא כיהן לאחר מכן כרב בקהילת סענע במשך עשרים שנה. זו היתה עיירה בבילורוסיה בה רוב היהודים היו חסידי חב״ד, ולמרות שהוא עצמו לא היה חסיד, הוא היה אהוד ומקובל על כולם.

״ידוע לי שכשאבא ביקש להתקבל כרב בעיירה, חסידי חב״ד לא ידעו אם לקבלו אם לאו, והם שאלו את עצתו של הרבי הריי״צ. התשובה היתה חיובית. זכור לי שאבא, עקב היותו רב בקהילה חב״דית, קיבל על עצמו להניח מידי יום תפילין דרבינו תם.

״בתקופה שאבא כיהן כרב בקהילה זו, לא התגוררתי בעיירה אלא בביתו של הרב החבד״י הרב גרשון קרוליק במוהילוב, אצלו למדתי במשך שלוש שנים שחיטה ובדיקה, שם גם הכרתי את מנהגי חב״ד.

״לאחר שסיימתי את לימודי השחיטה בשנת תרפ״ט, לא היתה לי עבודה במקצוע בשל הקפדת השלטון לאסור שחיטה על פי ההלכה. הייתי אז נער כבן 18 ושקלתי אנה אפנה כעת. בסופו של דבר החלטתי לנסוע למוסקבה בתקווה להסתדר שם. ידעתי שיש שם קהילה יהודית גדולה, יש עוד כמה בתי כנסת פתוחים. שם, בעיר הגדולה אוכל להתחמק יותר מעיניהם של אנשי המשטרה החשאית״.

״לקראת ראש השנה תר״צ עליתי על הרכבת הנוסעת למוסקבה כשבאמתחתי כתובות של כמה מחסידי חב״ד שהכירו היטב את אבא. קיוויתי לטוב״.

כבר ברכבת נפגש ר׳ יוסף מנקין עם חסיד חב״ד בשם הרב אברהם אבא בונין. ר׳ יוסף התפלא לראות יהודי עם זקן מלא שנוסע ברכבת. באותם ימים ללכת עם זקן מגודל היה בגדר סכנת נפשות. הוא יצר קשר עם היהודי הזר ועד מהרה התברר לו כי הוא חסיד חב״ד שמתגורר במוסקבה ועוסק בשחיטת עופות במחתרת.

בצעירותו ברוסיה עומד מצד ימין

כילד חלם לעלות ארצה ולשם כך הצטלם

בעת הנסיעה שוחחו השניים, ור' אברהם אבא הבין כי לפניו בחור צעיר שמבקש לחיות במוסקבה על פי תורה ומצוות. כשהשתכנע שכוונותיו אמיתיות אמר לו: "בכל פעם שתחפוץ, תוכל להכנס לביתי כדי לאכול ארוחה חמה וכשרה".

במוסקבה התגורר הנער יוסף מנקין בדירה של אחות אמו שעזבה את מוסקבה אך דירתה נשארה מאחור.

הבעיה הראשונה איתה נתקל בהגיעו לעיר הגדולה, היתה בעיית האוכל. קשה היה להשיג מוצרי מזון כשרים, ובמשך תקופה נאלץ להסתפק בלחם וירקות.

בהזדמנות הראשונה מימש את ההזמנה שקיבל ברכבת, והוא הגיע לבית משפחת בונין. "מלבד ר' אברהם אבא ובנו ר' אלכסנדר, מצאתי שם עוד כמה מחסידי חב"ד וביניהם שוחטים מכמה ערים ועיירות. כך התוודעתי לחסידים נוספים שהסתירו את עצמם כל העת.

"באותם ימים הייתי צריך לצאת לעבוד כדי להתקיים, אולם היה עלי למצוא עבודה בה לא אעבוד בשבת. בדרך כלל יהודים שומרי מצוות היו מוצאים לעצמם כל מיני עבודות מהבית כדי שיוכלו לשמור שבת או שהיו מוצאים עבודות בהם יכלו לשמור שבת יותר בקלות, כמו שמירה על מפעלים וכדומה.

"לאחר חיפושים מצאתי עבודה בבית המלאכה של הרב שמואל וועלוועל רבינוביץ, חסיד חב"ד שרעייתו היתה מהעיירה סענע. הוא היה לי לעזר בשנים בהן גרתי במוסקבה. בבית המלאכה שלו ניתנה בשבת חופשה כללית לעובדים, הגם שהדבר היה כרוך בסכנה גדולה מחשש של ביקורת פתע וכדומה.

"אני זוכר היטב את דמותו של ר' שמואל וועלוועל שהיה בעל זקן ארוך אותו היה נוהג לקפל כדי שלא לבלוט יתר על המידה. הוא היה גר במרכז מוסקבה והיה מכניס אורחים גדול. היו חסידים שנכנסו לביתו מידי יום כדי לסעוד את ליבם. למרות שמצבו הכלכלי לא היה שפיר, הוא הכניס את כולם בסבר פנים יפות.

"חסיד נוסף שקיבל אותי במוסקבה במאור פנים היה חברו הטוב של אבא, ר' יענק'ל ז'וראוויצער (מאסקאליק). כשפגש אותי לראשונה, שמח מאוד ואמר: "אביך הרב פתחיה היה החברותא שלי, הוא היה מתמיד גדול".

"ראש השנה התקרב, ור' שמואל וועלוועל הזמין אותי לסעודות החג בביתו. לתפילות הלכתי לבית כנסת בלשיה ברוניה. כיום הוא בית כנסת חב"די, אולם באותם שנים הוא היה בית כנסת כללי. שם הכרתי כמה מחסידי חב"ד שהתגוררו באיזור והתפללו שם: ר' שניאור פינסקי, ר' זלמן נימוטין, ר' סימון יעקובשוילי ועוד".

הה שנים בהן חי ר' יוסף מנקין במוסקבה, הותירו בו רושם עמוק. הוא לא רק התיידד עם החסידים, אלא אף התחבר אליהם בקשר נפשי עמוק. לא פלא שדאג לשמור על קשר עמם גם לאחר

עם אחיו הרב נריה באירוע משפחתי

השניים אכן הלכו יחד; אותו חסיד פרט את הכסף ומיד המשיכו בדרכם. הם לא הספיקו לעבור כמה עשרות מטרים, כשלפתע עצרה לידם מכונית ומתוכה קפצו שני שוטרים לבושים אזרחית

שהגיע ארצה. הוא הרבה להגיע להתוועדויות או לשמחות חבדיו"ת. תמיד התעניין מי עלה ארצה? ואיפה גר? לעתים היה נוסע לצפון או לדרום כדי לפגוש חברים וותיקים ממוסקבה, הלא הם חסידי חב"ד.

כיצד היו חיי מסירות הנפש של חסידי חב"ד במוסקבה?

"כל צעד היה מפחיד. כל מצווה שנעשתה, היתה כרוכה במסירות נפש. חייתי את החיים האלו במשך שנים, והן חקוקות בי היטב.

"קח לדוגמא את החסידים שגידלו ילדים מבלי שהיה להם לחם בבית, אבל כשדובר על המיסים ["מעמד"] לרבי, כולם נענו ברצון ובהתלהבות?! לנגד עיני עומדת דמותו של הרב סימון יעקובשוילי שהיה אוסף כספים מכולם כדי לשלוח לרבי, וכולם נתנו בלי היסוס. בסופו של דבר הכסף הלך עבור מלמדים שלימדו ילדים במחתרת בקבוצות קטנות בכל רחבי ברית המועצות.

"כולם היו בעלי צדקה, ונתנו גם ממה שלא היה להם. אני זוכר שר' זלמן נימוטין אושפז פעם במרכז רפואי לאחר שנקלע לתאונה ונפצע ברגלו. כיון שאביו נפטר ואמו ואחותו עלו כבר ארצה, לא היה מי שידאג לו. הלכתי עם ר' חיים ראמענער ע"ה [וולוביק] ליהודים שפתחו את כיסם ולבם ותרמו מכספם. כך קניתי לו לחם ירקות ועוד, והבאנו לו את האוכל. אני מספר זאת בפשטות, אבל כמעט כולם היו עניים גדולים.

"שאלת על חיים של מסירות נפש:

הרב יענקל מאסקאליק ז'וראוויצער

שניים מאותם החסידים שהיו עם ר' יוסף במחנה, לא יצאו משם לעולם. הרב לאבאק, שהיה תלמיד ישיבת 'תומכי תמימים' בליובאוויטש, נפטר בהיותו במחנה, ואילו הרב מדלייע הוצא להורג. השם יקום דמם. עדותו של הרב מנקין היא עדות לחלק אחרון וטרגי בחייהם של שני החסידים שנגדעו בטרם עת בשל היותם חסידי ליובאוויטש

עם הפרזידנט מר חיים הרצוג

בביקור במוסקבה בשנים האחרונות

כיום קשה להבין מה שהיה בימים ההם: להגיע לתפילה בשבתות, ואפילו ביום כיפור, היה מעשה נועז. לא לכל אחד היתה אפשרות לזה. היו יהודים שהיו חייבים להגיע למקום עבודתם, ולכל הפחות להיות נוכחים שם, והם היו מגיעים בשעת בוקר מוקדמת לתפילה חטופה, או שהיו מגיעים לבית הכנסת לאחר העבודה ומתפללים בלב נשבר. אני לא מדבר על אלה שבכלל וויתרו על עבודה והכנסה כספית, כדי שלא יצטרכו חלילה לחלל שבת.

"כל חסיד חי את חיי מסירות הנפש שלו בתחום שלו. ר' אברהם אבא בונין ור' ברוך שלום כהן היו שוחטים תוך כדי מסירות נפש. ר' יענקל ז'וראוויצער היה דואג למקווה במסירות נפש. אני זוכר שהיה נוסע לכל מקום עם פנקס בכיסו, ובכל דף כתב את הכתובת של המקווה במוסקבה. כשהיה מבחין בטרמווי [חשמלית] או ברחוב באשה יהודיה, היה נותן לה את הפתק ונעלם חיש מהר... הוא הכניס עצמו לסכנה ממשית עבור טהרת המשפחה בקרב משפחות יהודיות".

בשנת תרצ"ד הוגלה ר' יוסף מנקין לסיביר לשלוש שנים וזאת לאחר מעשה שהיה: באחד הימים ביקש מאחד החסידים סיוע כספי. הלה ניאות אולם אמר לו כי ברשותו דולרים ועל כן ברצותו לפרוט את הכסף. הוא הציע לו אפוא להתלוות אליו לאחר תפילת שחרית אל חלפן מקומי, אז יתן לו את הכסף. השניים אכן הלכו יחד; אותו חסיד פרט את הכסף ומיד המשיכו בדרכם. הם לא הספיקו לעבור כמה עשרות מטרים, כשלפתע עצרה לידם מכונית ומתוכה קפצו שני שוטרים לבושים אזרחית.

השניים נעצרו בעבירה על אחזקת מטבע זר. מסתבר כי חלפן הכסף לא היה אלא סוכן המשטרה חשאית. כמה חודשים לאחר מכן ר' יוסף מנקין נשפט ונגזר עליו שלוש שנים בגלות.

ר' יוסף לא הסכים לספר על החקירות, על הסבל במאסר ועל הגלות בסיביר. הוא מסכים רק לספר את החלק החב"די שבפרשה זו:

"לאחר מעצרי, לקחו ממני את זוג התפילין שהיו אצלי. כשהוכנסתי לתא המעצר, דרשתי

מהסוהרים שיחזירו לי את התפילין. איני יודע במה זכיתי לנס, אבל הם נענו והתפילין הוחזרו אלי.

"בהיותי במחנה עבודה, הייתי מסודר יחסית בתפקיד מנהל מחסן העצים. הייתי למעשה היהודי היחיד ששמר מצוות. כעבור חצי שנה נודע לי כי במשלוח האסירים החדש שהגיע למחנה, ישנם שלושה רבנים. בימים הקרובים התברר לי כי 'הרבנים' לא היו אלא שלושה מחשובי חסידי חב"ד בעיר רוסטוב: הרב משה מדלייע רבה של רוסטוב, ושני הגיסים הרב מרדכי אהרן פרידמן והרב דוד לאבאק.

"כיון שהייתי ותיק משלושתם וכבר היו לי קשרים במחנה, השתדלתי לפעול למענם. את ר' מרדכי-אהרן ור' הלל מדלייע ראיתי אחר.

"אני שוחררתי לפני חג הסוכות, וכשבאתי להיפרד ממנו במקום עבודתו החדש, ראיתי כי בנה לעצמו סוכה קטנה! סוכה בסיבירז! לא האמנתי למראה עיניי...

"לשאלתך: אלו היו חיי מסירות הנפש של חסידי חב"ד ברוסיה!"

שניים מאותם החסידים שהיו עם ר' יוסף במחנה, לא יצאו משם לעולם. הרב לאבאק, שהיה תלמיד ישיבת 'תומכי תמימים' בליובאוויטש, נפטר בהיותו במחנה, ואילו הרב מדלייע הוצא להורג. השם יקום דמם. עדותו של ר' יוסף מנקין היא עדות לחלק אחרון וטרגי בחייהם של שני החסידים שנגדעו בטרם עת בשל היותם חסידי ליובאוויטש.

שגם אני שהייתי יוצא ובא בבתי החסידים, לא אופשר לי לראות את המכתבים".

ר' יוסף עצמו היה נתון תחת מעקבים בלתי פוסקים. המשטרה החשאית ידעה שהוא לא 'גלאַט', וכי הוא קשור לחסידי חב"ד. בשנת תש"א הוגלה שוב לשלוש שנים נוספות למחנה עבודה, שם שהה בשנות המלחמה. במבט לאחור הוא מודה על כך לבורא עולם שבגין גלות זו לא נפגע במלחמה — ועוד יותר מכך, שהיה לו מה לאכול בימים בהם מתו רבבות מרעב ומחוסר תזונה.

לאחר מלחמת העולם השנייה הבריח את הגבול בבריחה הידועה דרך העיר לבוב, ומשם עלה לארץ הקודש.

הקשר עם חסידי חב"ד נמשך כל העת.

היה בראיון הזה לא מעט סוריאליסטיות כאשר ישבנו בצוותא בביתו הנעים של הרב מנקין בכפר הרוא"ה הסמוך לחדרה, וחזרנו אחורה אל מוסקבה של אותם ימים אפלים, ימים של פחד, אימה והסתתרות. בזה אחר זה מתאר הרב מנקין את דמויותיהם של ר' ישראל נעוולער, ר' ניסן נעמנוב, ר' אברהם מאיור, ר' חיים אלעזר גורליק, ועוד גדולים ורבים. בן שיחי כבר בן 92 והזכרונות הם מלפני שבעים שנה, והזיכרון בהיר

על קברי הוריו. מימין הרב נריה משמאל ר' יוסף מנקין

רק מרחוק מעבר לגדר; למרות זאת הצלחתי להעביר להם סוכר ולחם. ואילו את ר' דוד לאבק סידרתי בעבודה כשומר במחסן העצים אותו ניהלתי. כך יכל גם הוא לשמור שבת במחנה.

"הוא היה נמצא רבות בביתן השמירה שלי, שם היה אומר תהילים. השכם בבוקר היינו מניחים תפילין, אותם תפילין שקיבלתי בחזרה מידי שומרי הנ.ק.וו.ד. במוסקבה. יחד השגנו אוכל כשר, דהיינו לחם, דגים וירקות. כך שרדנו ביחד את התקופה הזאת, כשאחד נותן לשני כוח ותעצומות נפש.

"לאחר כשנתיים הגיע זמן השחרור. ידעתי שהגוי שימלא את מקומי לא יתיחס לר' דוד כדבעי, ולכן דאגתי לו למקום עבודה

בשנת תרצ"ז שוחרר ר' יוסף לאחר גלות של שנתיים וחצי. הוא חזר למוסקבה, אבל זו לא היתה אותה מוסקבה שעזב: "חסידים רבים נעצרו, נאסרו והוגלו. שרר פחד נורא. איש כבר לא העז ללכת לבתי כנסיות רשמיים והתפילות נעשו במניינים חשאיים".

אתה זוכר קשר בין החסידים לבין אדמו"ר הריי"צ?

הרבי הריי"צ כבר היה בחוץ לארץ, אבל לחסידים היה עמו קשר מכתבים מוסווה. לא קל היה לשלוח ולקבל מכתבים מחוץ לארץ, אך כשהיה מגיע מכתב מהרבי לאחד החסידים, היה זה יום שמחה. המכתב היה עובר בחשאי מחסיד לחסיד כדי שכולם יוכלו לראות ולמשש... הפחד היה כה איום,

הוא שמר על קשר חם עם ידידים וותיקים ממוסקבה ועם בני משפחה חב"דיים. בכל הזדמנות היה מעלה על נס את אורח חיי מסירות הנפש של חסידי חב"ד בתקופות האפלות ההן.

●

ראיון זה הנו הראיון הראשון שהעניק ר' יוסף מנקין בספרו על חסידי חב"ד במוסקבה, ועל הארועים שעברו עליו 'שם' בהיותו עלם צעיר. ראיון זה היה גם האחרון שנתן בחייו, שכן במהלך הכנתו לדפוס, שבק חיים לכל חי, בשיבה טובה ובצלילות דעת, ביום י"א בסיון, והוא בן 93 שנים.

תהא כתבה זו ציון דרך לדמותו המופתית המיוחדת.

אם אתה תאמין...

אם אנחנו נהיה חדורים בענייני-משיח – בדרך ממילא זה יפעל על כל העולם • כאשר השליח מאמין ללא-סייג בדבריו של הרבי מלך המשיח, גם כאשר המציאות הגשמית נראית כנוגדת וסותרת אליהם – קהילתו תשתכנע בכך ללא-עוררין

דועים דבריו הקדושים של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, לתושבי דרום-אפריקה, לאחר שמר נלסון מנדלה עלה לשלטון, שהמצב בדרום-אפריקה יהיה טוב עד ביאת משיח, ובביאת משיח יהיה עוד יותר טוב. והנה מטלפן אליי ידיד, רב בית-כנסת שאינו משתייך לתנועת ליובאוויטש. "הרב קסלמן", הוא אומר לי, "קראת את העיתון היומי? כתוב שם על עוד כמה צרות שהולכות ומתרגשות עלינו... אני לא יודע מה לעשות — אני תמיד אומר לקהילה שלי את דברי הרבי שהמצב בדרום-אפריקה יהיה טוב עד ביאת משיח, ואחר-כך יהיה עוד יותר טוב, אבל עכשיו אני קצת חושש... אם אדרוש להם הלילה ואחזור שוב על דברי הרבי — הם יחשבו שאני משוגע".

הוא סיים לתנות לפניי את צרתו, והוסיף בלחש: "הבעיה הגדולה ביותר היא, שגם האמונה שלי בדבריו של הרבי איננה חזקה כפי שהייתה עד היום"...

תגובתי הייתה, שהדבר הראשון שהוא צריך לעשות, זה לחזק את האמונה **שלו** בדברי הרבי, שקיימים לעד ללא יכולת לשינוי. "אם אתה תאמין, גם חברי הקהילה שלך יאמינו!".

בהזדמנות זו, ברצוני להזכיר מעשה שהיה בקהילתנו, וגם מי שלא האמין כל-כך — נוכח לדעת שהרבי נמצא איתנו גם היום: הבית-חב"ד שלנו [שנקרא "בית-מנחם"], שוכן בבית פרטי, והמקום צר מלהכיל את הבאים בשעריו. בחודש תשרי נכנס יהודי לבית-חב"ד והבטיח סכום כסף נכבד כדי שנוכל לקנות בית חדש, שכולו יהיה קודש לפעילות החב"דית באיזור.

טלפנתי ליו"ר "קרן המליון", הרב רחמים אנטיאן ע"ה, ושאלתי אותו אם הוא יוכל להשתתף בסכום הנותר לרכישת בית עבור הבית-חב"ד. הרב אנטיאן אישר את השתתפותו, וכשידעתי שיש לי מקורות מימון — התחלתי להתעניין על בית מתאים לפעילות בית-חב"ד.

ביום ראשון של חנוכה, ראינו בית עם חצר בגודל 750 מ"ר, והבית עצמו בגודל 150 מ"ר. הבית היה במקום מאוד מרכזי בעיר, והחלטתי לרכוש את הבית. תוך מספר ימים נחתם החוזה עם בעלי-הבית לרכישת הבית.

לאחר שחתמתי על החוזה, הבאתי את אחד מידידי בית-חב"ד לראות את המקום. הוא לא האמין שחתמתי על הקנייה. "זה הרי בית כל-כך קטן! בשביל מה חתמת על זה?", שאל.

התחלתי להסביר לו, שבמסגרת האפשרויות הכספיות שלי, זאת ההצעה הטובה ביותר שאני יכול לתאר לעצמי; אולם הוא לא נסוג, והוא שאל אם שאלתי את הרבי לפני שחתמתי על החוזה.

האמת היא, ששאלתי את הרבי כמה שבועות קודם לכן על כללות העניין, אבל על הבית הספציפי הזה — לא שאלתי... הידיד לא הניח לי וביקש שאלך מיד ואשאל את הרבי אם לרכוש את הבית הזה או לא.

שאלתי, והרבי ענה לי ב'אגרות-קודש', שכאשר מדובר בבית-כנסת — לא צריך למהר ולהחליט... הבנתי שאני צריך לכנס את וועד ידידי בית-חב"ד ולקבל מהם עצה מתוך יישוב הדעת האם לקנות את הבית או לא.

כינסנו אסיפה, שבסופה אמר אחד מידידי בית-חב"ד, שבטח יש לרבי בית עבורנו, ובית כזה שיתאים עבורנו מכל הבחינות. הסכמנו עם דבריו, ובדרך כלשהי הצלחנו לבטל את החוזה שנחתם על הבית.

כעבור יומיים בלבד, נוכחנו שהרבי דואג עבורנו: הציעו לנו בית שהשטח סביבו היה גדול פי שלוש מהקודם, וגם הבית עצמו היה כפול מהקודם! והמחיר התאים לכיסנו...

יתרון נוסף היה בו, שהוא לא היה מאוכלס, כך שמיד לאחר הקנייה יכולנו להיכנס לבית. ואכן, אחד מידידי בית-חב"ד נטל על-עצמו את שיפוץ הבית והכשרתו לשימוש עבור הפעילות של בית-חב"ד, וכעבור שבוע חגגנו את חנוכת הבית!

לפני כמה שבועות ניגש אליי יהודי שאינו נמנה על באי בית-חב"ד הקבועים, ומבקש ממנו לפתור את חלומו. "בחלומי", אומר לי האיש, "ראיתי את הרבי בא לביתי, וכל החסידים ביקשו להיכנס ל'יחידות', עד שהבית הפך להיות כעין מקום ציבורי". את החלום הזה הוא חלם כבר שני לילות רצופים, והיות שהוא שמע שהרבנים פותרים חלומות — הוא בא אליי.

התחלתי לומר לו שלמרות שבדרך כלל "חלומות שווא ידברון", הרי מקובל אצל חסידים שכאשר חולמים על הרבי — יש בזה

מאת: הרב יוסף יצחק קסלמן
משפיע בישיבת תו"ת — יוהנסבורג דרום אפריקה

משהו... עוד לא הספקתי להמשיך לדבר, ואשתו גוערת בו: "תספר לו גם את ההמשך!"...

והוא סיפר: "בחלומי, היה זה יום השבת, והרבי פנה אליי ואמר: 'צריכים ללכת לבית הכנסת'... עניתי לרבי: 'אין בעיה — אני הולך ל לבית כנסת מסויים, אבל הרבי אמר לי: 'לא! אנחנו הולכים ל'בית-מנחם בית-משיח'"...

הסיפורים הללו היו רק בתור הקדמה. העיקר הוא הרי לדבר בענייני משיח וגאולה: בכינוס השלוחים ה'תשנ"ב אמר הרבי, שהדבר היחידי שנשאר בעבודת השליחות הוא — לקבל פני משיח בפועל ממש. עוד אמר הרבי, כי צריכים לצאת עם הודעה לכל השלוחים שזאת עבודת השליחות עכשיו.

מקובל אצל חסידים, שאחת ההכנות של חסיד לפני ה'יחידות' אצל הרבי היא: לקבל על-עצמו בקבלה גמורה לבצע את כל ההוראות של הרבי, וגם אם ההוראה תהא גובלת במסירות-נפש ממש.

לא פעם שאלתי את עצמי, לשם מה ההוספה "שאפילו אם ביצוע ההוראה יגבול במסירות-נפש" — הרי בדור שלנו כמעט ואין הוראות שמזכירות את הצורך במסירות-נפש?

העניין הובן לי לאחר ששמעתי סיפור חסידי: חסיד אחד היה רגיל ללמוד בכל ליל שישי כל הלילה. פעם הגיע החסיד הנ"ל לכ"ק אדמו"ר (הרש"ב) נ"ע וביקש תיקון על כמה פגמים. הרבי נ"ע נתן לו סדר תשובה שעיקרו היה לימוד בכל ליל שישי. מיני אז, החל החסיד להרגיש קושי מיוחד ללמוד בליל שישי, עד שהיו שבועות בהם הלימוד היה כרוך במסירות-נפש ממש!

— כי כאשר הרבי דורש דבר מסויים מחסיד, הרי עובדה זו לכשעצמה גורמת ליצר-הרע להתנגד למילוי ההוראה; ועד כדי-כך, שלפעמים זה יכול להגיע עד כדי מסירות-נפש!

כל זה מדובר בהוראה פרטית. על-אחת-כמה-וכמה כאשר מדובר בהוראה כללית של הרבי לחסידים; כיון שהוראה כללית מטביעה את חותמה על הבריאה כולה, גורמת עובדה זו לכל כוחות השאול להתעורר מרבצם כדי למנוע מהחסידים לקיים את אותה הוראה.

ואם בכל הוראה כללית כך — בהוראה

הקשורה לקבלת פני משיח על-אחת-כמה-וכמה... שכן, כאשר משיח יבוא, יקיץ הקץ על כוחות הטומאה והקליפות. מבחינתם — זוהי מלחמת קיום, ולכן הם אוזרים את כל כוחותיהם כדי למנוע מהחסידים לבצע את הוראותיו של הרבי.

מנקודת-מבט זו, נוכל להבין גם מדוע קשה לנו לצעוק "עד-מתי?" באמת. על פניו קשה להבין מדוע אכן איננו זועקים "עד-מתי?" באמת? הרי החיים היום קשים, ולאידך, בימות המשיח יהיה לנו את כל הטוב שבעולם, הן בגשמיות והן ברוחניות — אז למה אנחנו לא צועקים?...

וקשה להאמין שיש לכך הסבר הגיוני אחר חוץ מהקביעה שכל כוחות הטומאה והקליפות חברו יחדיו נגד רצונם של היהודים לחזות בהתגלותו המלאה של הרבי מלך המשיח. ובפרט נלחמים הם נגד הוראתו של הרבי שכל דבר צריך להיות חדור בעניין של משיח, כיון שבזה אמר הרבי להפוך את כל הפרטים שבעולם לעניינים של משיח — ממש "ומלאה הארץ"... וזה מקומם אותם יותר מכל מבצע אחר!

הקושי המיוחד שיש בקיום הוראותיו של הרבי נובע מהעובדה שההתנגדות היא לא רק מגורמים חיצוניים, אלא גם מגורמים פנימיים.

התנגדות פנימית זו ניכרת אמנם בעיקר בנושאי משיח וגאולה, אבל למעשה, בדקות יותר, היא קיימת גם בכל המבצעים: מי שמעיף מבט בהיסטוריה של כל המבצעים, מבחין בדבר מוזר ביותר: בימיו הראשונים של כל מבצע, הוא היה מותקף ומושמץ על ידי כל החוגים שאינם אוהדים במיוחד את חב"ד; אבל, למרבה הפלא, לאחר כמה שנים לא רק שההתנגדות פוחתת, אלא שגם אותם חוגים מתחילים לפתע לעסוק באותם המבצעים. פתאום זה כשר, פתאום זה מותר...

תופעה מוזרה זאת אומרת דרשני. מהו אכן ההסבר לתופעה?

פעם אמר הרבי שאם חסידים היו יודעים שליובאוויטש זה "טוב מאוד" — הרי העולם היה מכיר ומודה שליובאוויטש "טוב". ואכן, בכל מבצע ומבצע שהרבי החל בו — הרי בימיו הראשונים של המבצע ביצעו אותו החסידים בעל-כורחם... הם לא הבינו לשם-מה, בכלל, הם צריכים לבלות את יום השישי בתחנה-מרכזית ולהניח תפילין ליהודים אחרים, אבל מכוח הקבלת-עול שהורגלו בה עוד מנעוריהם — הסכינו גם לזאת.

— באותה תקופה, המתנגדים שללו את המבצעים מכל וכל. כאשר הפשיר הקרח, והחסידים הבינו שהמבצעים הללו מקרבים יהודים לרבי, והמבצעים הללו מקרבים יהודים לתורת החסידות; כשהם החלו להעריך את המבצעים — הלכה ופחתה התנגדותם של המתנגדים למיניהם, עד שכעבור שנים, כשהמבצעים נעשו חלק אינטגרלי מחייו של כל חסיד ותמים — הם החלו להתעסק בעצמם במבצעים!...

כך בדיוק גם בנוגע להפצת בשורת הגאולה, ואפילו בנוגע לפרסום זהותו של משיח: אם אנחנו נאמין — כולם יאמינו! אם אנחנו נהיה חדורים בעניינים של משיח — בדרך ממילא זה יפעל על כל העולם, והעולם יקבל ביתר קלות את בשורת הגאולה. כאשר השליח מאמין ללא סייג בדבריו של הרבי מלך המשיח, גם כאשר המציאות הגשמית נראית כנוגדת וסותרת את דבריו של הרבי [כדוגמת הסיפור המופיע בראשית המאמר] — קהילתו תקבל את דבריו של הרבי ללא עוררין.

אסיים רק בזאת, שכיון שהעבודה על האמונה שלנו היא חלק עיקרי מאוד במבצע משיח — צריכים אנחנו להתחזק עוד ועוד באמונה הטהורה ברבי מלך המשיח, וכדאי מאוד לשמוע ולראות קלטות מהרבי מלך המשיח, שבאמצעותן לא נשכח את הרבי ואת המסר שלו אלינו, השלוחים — לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש!

הרגעים שלי עם הרבי

אווירה מיוחדת שררה בליל ג' תמוז בהתוועדות חסידית שהתקיימה בבית-הכנסת "נחום יצחק" בכפר-חב"ד. במשך שעות ארוכות התוועדו חסידים ואנשי מעשה שסיפרו על רגעים אישיים שחוו עם הרבי מה"מ, ועל ניסים ונפלאות שהיו עמם או שהיו עדים להם. ניגוני הרבי שנוגנו על ידי אנ"ש והתמימים כמו השלימו את תחושת ההתקשרות העמוקה • בין המתוועדים היו הרב יעקב אדרעי, הרב מאיר בוסטומסקי, הרב צבי גרינוולד, הרב לוי וילימובסקי, הרב מיכאל וישצקי, הרב עמוס קרניאל והרב שמעון בקרמן, שריתקו את הנוכחים עד השעות הקטנות של הלילה • "בית משיח" מביא לקט מהסיפורים

"למה אתה עצוב? יש רבי בישראל!"

מספר הרה"ח הרב **שמעון בקרמן**:

לחיים! לחיים!

האמת שכולנו צריכים לדעת כי אי לאו האי יומא בו התקרבנו לחב"ד, אז מי יודע היכן היינו היום. כל מה שיש לנו זה בזכות הרבי. כל החיים שלנו זה הרבי.

לקראת י' שבט תשד"מ או תשמ"ה נסענו לרבי כמה מאנ"ש. בטיסה עמדנו בסוף המטוס כאשר לפתע עבר במקום יהודי עם זקן ארוך, נכה שסוחב רגל. הוא הלך לידינו הלוך חזור, נראה היה שרוצה לומר לנו משהו. לבסוף ניגש ואמר "לפי חזות פניכם אתם נראים כחב"דניקים". השבנו בחיוב והוספנו שאנחנו נוסעים כעת לרבי. אומר לנו היהודי: "אני רוצה לספר לכם סיפור שבדידי הווה עובדא.

"כשהייתי צעיר התגוררתי בעפולה. פעם הגעתי להתפלל בבית הכנסת כשלפתע ניגש אלי השליח הרב חיים שלום סגל ואמר לי: ר' יהודי, למה אתה עצוב? עניתי לו שיש לי בעיות. הוא ביקש שאספר לו, אבל השבתי לו: מה אתה יכול לעזור לי? הוא לא עזב אותי והפציר בי שוב ושוב עד שסיפרתי לו כי יש לי בן עם מכאובים ובעיות שעבר הרבה צרות בחייו, וכעת הרופאים בבית הרפואה 'העמק' החליטו שצריך לנתח אותו. השליח הרב סגל השיב לי: אז מה אתה עצוב, יש רבי בישראל, תכתוב לרבי! אמרתי לו: מה לכתוב לרבי והרי אני חסיד בעלז?! הוא לא וויתר ואמר: אם יש לך בעיה תכתוב לרבי! השבתי כי המכתב כבר לא יעזור לי כיון שהניתוח

אילוסטרציה

יתקיים בעוד ימים ספורים, ועד שהמכתב יגיע ותחזור תשובה יחלפו שבועות. הרב סגל לא וויתר ואמר לי שמקובל אצל חסידים שכשכותבים לרבי המכתב מיד מגיע לרבי והברכה נתונה.

לא יכולתי לסרב לו וכתבתי לרבי. כעבור זמן קצר קיבלתי מכתב תשובה מהרבי. הרבי לא מכיר אותי, לא יודע מי אני, אבל הוא עונה לי במכתב ברכה כשבסופו הוא כותב נ. ב. בטח ידוע לכבודו התקנה של מורי וחמי אדמו"ר הריי"צ להגיד חת"ת כל יום, ואם לא שמר על זה עד היום, אזי שיתחיל לומר וכו'.

לא הבנתי למה בדיוק הרבי מתכוון, וגם לא ייחסתי לזה כובד ראש מיוחד, כיון שהייתי כה טרוד בבעיות שלנו. שמתי אפוא את המכתב בכיס והמשכתי הלאה.

אחרי כמה ימים הוכנס בני לבית רפואה כדי לבצע את הניתוח. יום קודם לכן ערכו לו את כל הצילומים הדרושים. למחרת אני ורעייתי ישבנו מחוץ לחדר ניתוח ואמרנו תהילים. באמצע הניתוח אנו רואים משהו מוזר; אנשים נכנסים ויוצאים מחדר הניתוח בצורה לא מקובלת. בין האנשים זיהיתי את אחד הרופאים. נבהלתי מאד. פניתי ואמרתי לו בחרדה "ד"ר, מה קרה?" הרופא השיב לי: הכנסנו את הילד לניתוח עם כל תיק הצילומים שלו שמראים את הבעיה. רגעים ספורים לפני הניתוח החליט הרופא המנתח כי הוא רוצה לעשות עוד צילום. ערכו את הצילום הנוסף — וכלום, לילד אין כל בעיה... חשבנו שאולי המכונה מקולקלת, ועשינו צילום נוסף במכונה אחרת, אך גם שם לא זיהינו כלום. לילד לא היתה כל בעיה. הזעקנו גם את הרופאים הגדולים כדי לחשוב ביחד

מה קרה לפתע?!

בו במקום הוצאתי לו מהכיס את המכתב מהרבי והראיתי את זה לרופא באומרי כי יש ברכה מהרבי.

"מאז הכל בסדר" — סיים אותו יהודי את סיפורו בגובה עשרים אלפים רגל — "אמנם אינני חסיד חב"ד אבל את שיעורי החת"ת אני שומר מידי יום. גם הילד רץ ככל חבריו".

●

מוסיף ומספר הרה"ח ר' שמעון בקרמן:

לפני כ-13 שנה הגעתי לכפר הנוער של הכפר הירוק כשלפתע ניגשה אלי אשה שהציגה עצמה בשם חנה ואומרת לי שיש לה בעיה. היא סיפרה כך: יש לי בן ששנים מספר חלפו מאז נישואיו ועדיין אין לו ילדים.

אמר לו "והרי כבר קיבלת?" אך הוא מתעקש על שלו...

כעבור חודש נפקדה אשתו ובאותה שנה עשו חגיגה גדולה בברית המילה. במהלך הברית קמו בני הזוג וסיפרו את הנס שעשה להם הרבי, וכי בזכותו נולד להם בנם.

לא חלפו כמה ימים ולביתם הגיע הגזבר של היישוב. "למה לא סיפרת לי על 'הסגולה?' שאל והוסיף כי הוא נשוי בשנית אך הוא מבקש ברכה לבן מנישואיו הנוכחיים. הלה הציע לו שיכתוב לרבי ויבקש ברכה. גזבר היישוב אכן עשה כך, וכעבור שבועיים התקשרו אליו ואמרו לי כי הרבי ענה לבדוק את התפילין והמזוזות.

כשסיפר זאת הגזבר לחברו (אבי הבן) שאלו החבר: אז מה עשית? ענה הגזבר "אני לא עשיתי חשבונות. נסעתי לבני ברק

פעם אחת, כשהייתי באיסט-סייד נכנסתי לבקר בחנותו של ידידי. כשנכנסתי לחנות ראיתי שם יהודי עומד וכיפה לראשו ולידו עמדה אשה וילדתם בת ה-3-4 כשהיא משתובבת ורצה מפינה לפינה. האיש עמד שם כשלידו מזוודות. על פיהן הבנתי שרק עכשיו הוא הגיע משדה התעופה. ידידי בעל החנות הציג אותי בפניו ואמר לו שאני חב"דניק. "אתה אכן חבדני"ק?" שאל אותי. השבתי בחיוב.

"תגיד לי — הוא שואל — לרבי יש רוח הקודש?" אמרתי שאין ספק בכך.

"הרבי יודע לקרוא מחשבות?" הוסיף ושאל, ואני עניתי בחיוב. וכך הוא מוסיף ושואל עוד ועוד שאלות. לבסוף לא התאפקתי ושאלתי אותו: "למה אתה שואל אותי את כל השאלות הללו?". הוא הסתכל

הרב צבי גרינוולד: להפתעתי הרבה הרבי ענה לי על כל נושא ונושא שנכתב שם. הרבי מדבר ואני הרגשתי שאני כבר לא יכול לקלוט. אמרתי לרבי שאני לא מסוגל לזכור הכל, ומה גם שאני לא יודע מה כתוב במכתבים שלהם

אמרתי לה שתגיד לבנה שיכתוב מכתב לרבי ויבקש ברכה. היא השיבה כי הוא לא יודע מי ומה. התעניינתי היכן הוא מתגורר והיא ענתה לי — בהרצליה. הצעתי שיכנס לבית חב"ד בהרצליה ויכתוב שם מכתב לרבי.

כעבור שבוע היא מגיעה אלי ואני שואל אותה "נו, מה חדש?" והיא אומרת שבנה הגיע לבית חב"ד בהרצליה שם אמרו לו שבמקום שיכתוב לרבי, עדיף שייסע אליו!...

הוא אכן עשה כך ונסע לרבי. כשהגיע לרבי הוא עבר בחלוקת הדולרים ואומר לרבי "אני מבקש ברכה לילדים!". הרבי שאל אותו לשמו ושם רעייתו ושמות האמהות, והוא נתן לרבי את השמות, והרבי ברכו.

בשבוע הבא הוא עבר שנית וגם הפעם אמר: "רבי, אני רוצה ברכה לילדים!" הרבי

וביקשתי את התפילין הכי מהודרות שיש, המזוזות הכי מהודרות, והחלפתי הכל".

כעבר חודש הוא הגיע וסיפר שיש בשורות טובות...

כשקיבוצניק מגיע לרבי להגיד תודה...

מספר הרה"ח הרב **מיכל וישצקי**:

כשגרתי בניו יורק היה לי עסק של נעליים. באותה תקופה היה לי חבר ישראלי שהיתה לו חנות באיסט-סייד (והיא קיימת עד היום). יחד היינו קונים הרבה דברים וכך יכולנו לקבל את הסחורה במחיר מוזל יותר.

לעבר הילדה ואומר לי: "אתה רואה את הילדה הזאת שרצה מפינה לפינה? היא נולדה עם מחלה מסוימת, והרופאים אמרו כי אף פעם לא תוכל לעמוד על רגליה!...

במהלך סיפורו התברר כי הוא קיבוצניק בנשמתו. הוא סיפר כי אל הקיבוץ שלהם היה מגיע איזשהו חב"דניק כדי לתת הרצאות. הוא אישית לא מאמין בשום דבר ובאף אדם, וכך גם רוב משתתפי ההרצאה, אבל כולם פשוט נתנו לו כבוד ובאו לשמוע אותו.

פעם הוא בא אלי — אומר הקיבוצניק — ואמר לי: נראה שאתה עצוב כל הזמן, אולי תספר לי את הסיבה לכך. אמרתי לו: איך לא אהיה עצוב כשיש לי בת יפה וחכמה אבל היא אינה יכולה לעמוד על רגליה?

החב"דניק שמע זאת ואמר לי בפליאה "אז למה אתה לא כותב לרבי?".

"מה רבי, איזה רבי? אני לא מאמין בהקב"ה ואתה אומר לי לכתוב לרבי?".

החב"דניק לא עזב אותי והאיץ בי שוב ושוב לכתוב לרבי. "אני לא יכול לכתוב", עניתי בפסקנות, "אני לא מאמין ואיך אוכל לכתוב?". לבסוף הציע לי שהוא יכתוב בשבילי, ואני הסכמתי.

החב"דניק התחיל לכתוב "כ"ק אדמו"ר שליט"א" וממשיך וכותב כאילו אני הוא כותב המכתב, ומספר לרבי את כל הסיפור. בהמשך שאל אותי לשמי ולשם האמא וחתם בשמי.

חלפו כמה שבועות ואני מקבל מכתב מהרבי. הרבי עונה לי כי קיבלתי את המכתב שלך, ואם תקבל על עצמך לשמור טהרת המשפחה, אני מברך אותך שהבת תהיה בריאה ותלך על רגליה. כשקיבלתי מכתב כזה מהרבי, התפלאתי ראשית כל על ההתייחסות — הוא הרי לא מכיר אותי ולא את החבר שלי, וחוץ מזה איך הוא יודע שאני לא שומר טהרת המשפחה? (מה גם שהמכתב היה כתוב בסגנון חב"די...).

מכל מקום לקחתי את זה לתשומת ליבי, ובפעם הבאה שהחב"דניק הגיע, ביקשתי שרעייתו תגיע עימו כדי שילמדו אותנו את הלכות טהרת המשפחה. החלטתי שלטובת בתי אני רוצה לנסות ואין לי ברירה אחרת. למדנו והתחלנו לשמור.

עברו שלושה חודשים של שמירה על טהרת המשפחה ברצינות, אבל לא ראינו שום שינוי בילדה. בשלב הזה חשבנו כבר להפסיק, שהרי בין כה זה לא עוזר.

יום אחד אני יושב בסלון על הספה וקורא עיתון — מספר הקיבוצניק — כשאשתי והילדה היו במטבח. לפתע שמעתי 'בום' גדול בליווי צעקה גדולה... בהבזק של שניה חשבתי על הגרוע מכל. זינקתי לעבר המטבח וראיתי את אשתי שוכבת על הרצפה מעולפת. התחלתי לשפוך עליה מים ולטלטל אותה עד שהצלחתי לעוררה.

שאלתי אותה מה קרה? "אתה לא רואה?" — אמרה לי — "תסתכל על הילדה!" אני מסתכל על הילדה וכמעט התעלפתי גם אני. הילדה שישבה תמיד בעגלה, ואני רואה שהיא עומדת על הרצפה ומחזיקה בשתי ידיה את העגלה כשהיא עומדת על רגליה.

לקחנו את הילדה לרופאים וגם הם לא האמינו למה שקרה. היא התחילה לקבל טיפולי פיזיותרפיה והיום היא רצה על רגליה ככל הילדים...

כעת באנו לארה"ב כדי לראות מיהו הרבי מליובאוויטש ולהראות לו את הילדה הבריאה שלנו. בקיבוץ אצלנו כולם כבר מכירים את הסיפור, והרבה מהם התחילו לשמור טהרת המשפחה. אמנם הם אוכלים טרף, נוסעים בשבת — אבל שומרים טהרת המשפחה בזכות הסיפור — — —

שני סיפורים ולקחם בצידם

מספר הרה"ח הרב **מאיר בוסטומסקי**:

אספר שני סיפורים האחד משנת תשכ"ז והשני משנת תשנ"ח, אחד לפני ג' תמוז והשני אחריו.

בשנת תשכ"ז נסעתי לרבי מה"מ לראשונה — כמובן שהיה זה אחרי הרבה שכנועים מצד ר' ראובן דונין כי אני לא הרגשתי משמעות מיוחדת לנסוע לרבי, אבל מההתוועדויות של ראובן נקלט אצלי הנושא — את הרבי ראיתי לראשונה במנחה. אני לא העזתי להסתכל אבל הרבי הסתכל לעברי ונתן בי מבט. החבר'ה אמרו לי אז "הרבי עשה בך נקיון יסודי"...

זכיתי אז לשתי יחידויות. בראשונה העזתי ושאלתי את הרבי שאלות רבות — וכמובן שאלה שכל אדם חפץ לדעת: מה יהיה איתי? שאלה שנייה הייתה על הזקן. חששתי אז לחיי אבי שהיה חולה לב. הוא כל חייו ברח מהדת ופתאום הבן שלו נכנס לדברים שבעיניו היו בגדר התנתקות מהעולם. חרדתי לגורלו ופחדתי לחזור אליו מהרבי עם צורה חדשה כי לא ידעתי איך זה ישפיע עליו.

סיפרתי כל זאת לרבי והרבי אמר לי שעל פי שולחן ערוך והצמח צדק, יש חובה לגדל זקן, והרבי אף ציין סעיפים שונים אודות נחיצות הזקן. הוא הוסיף ואמר לי "אם תהיה חצוי, אביך יחצה אותך עוד יותר. אם תהיה 'נעולי' על הענין ותלך עד הסוף — וכן בתפילין דר"ת שזו היתה אחת השאלות שלי — אז גם אביך יקבל אותך כמו שצריך.

(אגב, על פי הוראה זו עסקתי בפעילותי בקרב בני הנוער הדתי-לאומי. לכל החבר'ה שהתלבטו לגבי זקן ותפילין דר"ת, אמרתי להם: אם אתה בהתלהבות הראשונה לוקח

בנו, חברינו לכיתה, עדיין לא ידע על כך. באותו יום, בשעות הצהרים, הגיע לפתע מכתב מהרבי המיועד למורה. במכתב הרבי כותב נוסח ניחומים על פטירתו של האבא, ובהמשך הרבי מנחם את הילד

על עצמך ובהתלהבות השנייה אתה מפסיק, אז אין בזה טעם. ב"ה, עם כולם הצלחתי בענין וכולם מניחים ר"ת עד היום).

שאלה נוספת שאלתי את הרבי — מה אני הולך לעשות בהמשך חיי? היה לי מקצוע אקדמאי מבוקש בהנדסת מכונות אבל בכל זאת לא ידעתי מה אני עושה בעתיד. הרבי ענה כך: אם אתה מעוניין בכסף, יש לך ביד מקצוע מצליח, אבל אם הנושא הזה לא נוגע לך — אז חינוך.

12 דקות הייתי ביחידות. כשיצאתי החוצה סיפרתי לאחד החברים מה היה בפנים. הלה אמר לי: אם הרבי אומר לך משהו שכלל לא חשבת עליו, כנראה שזה התפקיד שלך.

כשחזרתי הביתה, כמובן עם כובע וחליפה, זקן ארוך ומלא ובמקום כיפה סרוגה שהיתה לי קודם לכן, היתה לי כיפה שחורה. האבא מסתכל עלי ואני פוחד. ב"ה הכל עבר בשלום, והוא האריך ימים...

לאחר מכן סיפרתי לו שהרבי אמר לי להתעסק בחינוך, והוא בפרץ של התרגשות אמר לי: "בני, הסתרתי ממך משהו. אבא רוצה תמיד לראות את בנו מגשים את מאוויו. אני שלחתי אותך לבחינה פסיכוטכנית כדי לדעת לאיזה מקצוע להפנות אותך. הבוחנים כתבו שאתה לא שייך ללמוד מקצוע אלא למקצועות כהוראה וחינוך. אני התקשיתי להשלים עם זה ולמרות זאת שלחתי אותך ללמוד מקצוע, אבל מסתבר שהרבי ראה היטב למה אתה שייך וראוי...

●

סיפור שני שהיה לי בסוף שנת תשנ"ח — מוסיף הרב מאיר בוסטומסקי לספר. באותם ימים פרשתי לפנסיה מעבודת החינוך, וחשבתי לעצמי שכעת אוכל לממש את רצוני ללמוד בכולל.

באותם ימים פנו אלי בבקשה לנהל את תלמוד-תורה חב"ד בפתח תקוה. ההצעה הגיעה בסגנון של: או שאתה לוקח את התפקיד, או שהמוסד קורס...

במשך כשבוע ימים התחבטתי בעניין. המוסד היה במצב קשה ביותר. באותם ימים קראתי סיפור ב"כפר חב"ד" על הרבי הרי"צ ששלח סכום כסף עצום של 3,000 דולר כדי להציל ישיבה ליטאית מסגירה, באומרו 'בימיי לא תיסגר ישיבה'. חשבתי לעצמי שאם הרבי הרי"צ נתן את נפשו עבור ישיבה שראשיה היו מהמתנגדים, על אחת כמה וכמה שחובתי לעשות הכל כדי שלא ייסגר מוסד של הרבי. קיבלתי אפוא את ההצעה (אני זוכר שבאותם ימים חשבתי לעצמי שאו-טו-טו משיח בא והעבודה היא לזמן קצר בלבד...).

שלושה חודשים אחרי כניסתי לתפקיד, קיבלתי מכתב ממס הכנסה שלמוסד יש חוב גדול, כיון שקודמי בתפקיד לא שילם מס הכנסה על משכורותיהם של המורים, וזה הצטבר לסכום אסטרונומי. באזהרה הוסיפו כי אם לא נשלם את המכתב, מס הכנסה יעקל את המוסד.

התחלתי להפעיל קשרים. הגעתי עד לסגן שר האוצר שמשך אותי במשך חודשיים ימים. לבסוף קיבלתי זימון לדיון בפני אחד מראשי מס הכנסה בירושלים שאחראי על כל אזור המרכז. ידעתי שגורלי וגורל המוסד, נתונים בידו לשבט או לחסד. למען האמת פחדתי מאד, כי כולם יודעים שמס הכנסה זה כמו כריש שמריח דם ורוצה לטרוף.

הוזמנתי לפגישה בשעה 12 אך הפקיד הגיע רק ב-1 בצהרים. מולי ישבו האחראי על מס הכנסה באיזור פתח תקווה וסמוך לו האחראי הראשי מירושלים. לחשתי לעצמי 'רבי, תעזור לי!' הוספתי ואמרתי 'יחי', ואז התחיל הדיון. הפקיד הראשי שאל אותי אם אני חב"דניק? השבתי בחיוב, והוא שאל אם אני מכיר יהודי פלוני. השתוממתי, הרי זה יהודי שמסתובב אצלי בבית כבר כמה שנים, אוכל וישן אצלי. אמרתי שהיהודי הזה חי בביתי, ואני מכיר אותו היטב. אז הוא אומר שזה בן דוד שלו... במשך חצי שעה נסבה השיחה על בן-הדוד שלו.

הרב שמעון בקרמן: כעבור יומיים קיבלתי מכתב תשובה מהרבי. הרבי לא מכיר אותי, לא יודע מי אני, אבל הוא עונה לי במכתב ברכה כשבסופו הוא כותב נ. ב. בטח ידוע לכבודו התקנה של חמי הרבי הקודם להגיד חת"ת כל יום, ואם לא שמר על זה עד היום, אזי שיתחיל לומר וכו'. לא הבנתי למה בדיוק הרבי מתכוון, וגם לא ייחסתי לזה כובד ראש מיוחד, כיון שהייתי כה טרוד בבעיות שלנו. שמתי אפוא את המכתב בכיס והמשכתי הלאה.

בהמשך סיפר לי כי הבת שלו לומדת במכון ויצמן וגם לה נתפס "ג'וק" של התקרבות לדת, והיא התקרבה לחב"ד ולומדת במכון 'אלטע' בצפת. אני שואל אותו בת כמה היא הבת, והוא עונה שהיא כבר הגיעה לגיל שצריך לחשוב על חתונה, ואני הצעתי את עזרתי בעניין.

לבסוף הוא אמר לי: מה אתה צריך בדיוק? למה אתה פה? הסברתי לו את הבעיה, והוא אמר "אם כך, אין בעיה, לכמה חודשים אתה מעוניין בפריסה? השבתי "כמה שיותר". הוא השיב שהוא יכול לאשר פריסה ל-24 חודשים, ואם ישאל את הממונה עליו, יקבל אשראי לפריסה גם ל-6 חודש. הוא טלפן למי שצריך ובו במקום קיבל את האישור. בחודש הנוכחי אני מסיים את התשלום האחרון...

ב"ה, כל הזמן אני רואה את העזרה השמימית וידו של הרבי מושטת ועוזרת בחינוכם של ילדי ישראל.

המופתים מתגלגלים בחולון

מספר הרה"ח הרב **לוי וילמובסקי**:

הסיפור שאספר כעת הוא סיפור מפורסם למדי שבמשך השנים השתרבבו לתוכו כמה גרסאות, וברצוני לספרו כהווייתו, מאחר שהייתי עד לסיפור.

כשהייתי מנהל בית חב"ד בחולון, היה סגן ראש המועצה הדתית מתנגד גדול לפעולות חב"ד בעיר, וכשהוא היה רוצה לעשות משהו, הוא ידע היטב להפריע.

יום אחד אני יושב בבית חב"ד בשעות הצהרים כשלמקום נכנסת אשה. היא הציגה עצמה כאשתו של סגן יושב ראש המועצה הדתית, ומספרת שיש לה מכתב שהיא רוצה לתרגם עבורי. ואז היא מקדימה ומספרת: יש לי בן דוד שהוא איש עסקים גדול בצרפת. במשך שנים רבות לא היו לו ילדים ובזכות ברכת הרבי נולדה לו בת. לאות תודה, כל פעם שהיה מגיע לאמריקה במסגרת עסקיו, הוא היה מקדיש את תפילת מנחה האחרונה שלו בניו יורק, להתפלל עם הרבי.

לפני זמן מה בתו חלתה במחלה קשה, שהלכה והחריפה, עד כדי כך שהוא לא יכל להרשות לעצמו ללכת למשרדו. יום אחד הוא יושב בסלון עצוב ונדכא, כשמולו היתה תמונה גדולה של הרבי מחייך. מרוב כעס ועצבים לקח נעל וזרק אותה על תמונתו של הרבי.

כעבור זמן — היא קוראת ומתרגמת לי מהמכתב — הילדה החלה להרגיש יותר טוב, מבלי שהוא עצמו ידע איך ולמה. כיון שעסקיו לחצו, הוא מיהר לנסוע לארה"ב לצורך העסקים, וכמנהגו בא להתפלל מנחה עם הרבי. עוד בטרם הספיק להכנס ל'זאל' הקטן, נפתחה הדלת והרבי יצא החוצה. הרבי הסתכל עליו ואמר לו: קיבלתי את הנעל על החזה!...

הלה היה המום, אך הרבי המשיך לשאול איך מרגישה הילדה כעת?...

הלה התנצל וביקש סליחה מהרבי באומרו כי לא התכוון וכו'. הרבי אמר לו: אתה תחזור הביתה והילדה תרגיש הרבה יותר טוב. כך אכן היה. הוא חזר הביתה והילדה החלה חזרה לעצמה במהירות רבה.

●

מוסיף ומספר הרב וילימובסקי:

לקראת מבצע חנוכה, היינו מביאים בחורים מהישיבה בכפר חב"ד, ויחד היינו נוסעים באוטובוס, רוקדים בתחנות, עורכים ביקורי בית מדירה לדירה, ובכל מקום מעוררים יהודים להדליק נרות חנוכה. יחד עם זה פעלנו גם במבצע מזוזה, והצענו לאנשים לבדוק את מזוזות הבית שלהם. הוספנו שאם מישהו רוצה מזוזות, עליו לציין זאת בטופס — ואם זה דחוף, יש לציין גם זאת באותיות גדולות.

אחד הטפסים היה שייך למשפחת שאולוב מרחוב חנקין 22 בחולון. הם כתבו על הטופס "דחוף ביותר!".

חנוכה הסתיים ביום חמישי, ובמוצאי שבת צלצלתי למשפחת שאולוב. האב, מר בן ציון הרים את הטלפון, ואני מציג את עצמי ומזכיר לו שביקש לבוא בדחיפות אליו. הוא מאשר זאת ומאיץ שנבוא בהקדם האפשרי. "אשתי חולה, תבוא מיד".

עוד באותו ערב נסעתי אליו. דפקתי בדלת ונכנסתי, והאיש הציג את עצמו כאיש עסקים שיש לו מפעל של מכניקה עדינה בתל אביב. "כל מה שחסכתי במשך השנים, הוצאתי לרפואתה של רעייתי" — סיפר לי — לפני שנה וחצי נכנסה לפתע לדכאון נפשי. היינו אצל טובי הרופאים אך הם לא הצליחו לעזור".

עודו מספר את סיפורו, התחלתי בבדיקת המזוזות, ובמילה "נפשכם" של מזוזת חדר השינה, היה סדק...

יומיים לאחר מכן התקשרתי בשנית למר שאולוב ושאלתי אם יש חדש? הוא השיב לי שאין כל חדש. אמרתי לו שמחר בערב אבוא אליו הביתה, ויחד נרים טלפון לרבי. "אתה תדבר עם המזכיר ותמסור לו את כל הפרטים". כך אכן היה. חייגנו והוא שוחח עם הרב לייבל גרונר וסיפר לו את כל הסיפור.

ביום רביעי בערב התקשרתי אליו בשלישית, והוא צועק בטלפון: "הרב לוי, תבוא אלי הביתה כעת בדחיפות!".

כשהגעתי הוא מתחיל לספר לי: כל בוקר, בטרם אני יוצא לעבודה, אני מכין לעצמי ארוחת בוקר וצהרים. הבוקר הכנתי לעצמי חביתה ולאחר מכן יצאתי לעבודה. בשבע

כתבתי לרבי לגבי הילדים והוספתי שנראה שהילדים עומדים בנסיונות ומתמודדים עימם. הרבי השיב לי כי ככל שהילדים גדלים, כך היצר גדל ואין להסתמך על כך. והעובדה שעד היום הילדים החזיקו מעמד, אין זה ראיה

בערב אני חוזר הביתה, וכשאני מתקרב לבית חושכות עיני; ריח בקע מתוך הבית. ריבונו של עולם, רק שלא שכחתי לכבות את הגז!

נכנסתי פנימה ואני רואה את אשתי עומדת ומבשלת אחרי שנה וחצי שלא בישלה!

כאן נכנסה לתמונה הגב׳ שמחה שאולוב שמספרת: קמתי ב-8 בבוקר. כמו בכל הבקרים, לא רציתי לקום. לפתע אני רואה אדם זקן שצועק לעברי: קומי מהמיטה! נבהלתי, קמתי והתחלתי לעבוד כמו בימים הטובים...

כששמעתי את דבריה הוצאתי מתיקי תמונה של הרבי והראיתי לה. היא החלה לצעוק ולהתרגש: ״זה האיש! זה האיש שצעק עלי!״...

באותו ערב החליטה שהיא נוסעת לרבי כדי להודות לו. היא אכן נסעה לרבי, והודתה לו. בעקבות זאת אף החלו בני הזוג לשמור כשרות...

״ליובאוויטשער רבי, יש לך פנטזיות״

מספר הרה״ח הרב **צבי גרינוולד**:

בשנים של תש״י תשי״א יצא הרבי עם העניין של פעילות. הייתה אז שיחה שהרבי שוחח עם ר׳ אליהו מקוטובסקי (לימים ר׳ אליהו כי טוב) שהיה עסקן בולט במסגרת פאג״י, והרבי ביקש ממנו שיתעסק בפוליטיקה. הוא השיב לרבי ״הרי כתבתי ספר ׳איש וביתו׳, ובזה הוא עיסוקי! השיב לו הרבי ״הרי את זה יכול לכתוב גם יונגרמאַן של ׳עץ חיים׳, אמנם זה לא יהיה עם הברק שלך, אבל התוכן יהיה מה שאתה מסוגל לעשות. ואילו בפוליטיקה אחרים לא יכולים לעשות מה שאתה עושה״.

ר׳ אליהו זה רץ לבחירות בשנת תש״ט, ואחר כך עוד פעם, והוא נכשל. לאחר מכן הוא היה מזכיר של הרבנות הראשית אך היו שהפריעו לו בעבודתו, ולאור הנסיון העגום הזה, הוא ברח מעשייה ציבורית, ועל כן הרבי ניסה לשכנעו לחזור.

באחת השיחות אמר לו הרבי ״ווען איך וואָלט האָבן צען יונגעלייט״ (אילו היו לי עשרה אברכים) נשואים, הייתי יכול לחדור איתם מעבר למסך של השומר הצעיר והייתי מראה להם כי טעמו וראו כי טוב ה׳; הם היו באים אחר כך בהמוניהם. אך הוא אמר לרבי ״ליובאוויטשער רבי, יש לך פנטזיות, שם שורפים את הכל! הכל נשרף שם!״.

צריך לזכור שכל זה היה בשנים שהגיעו רבבות עולים מארצות אפריקה וחילקו אותם לפי מפתח מפלגות. כלומר, כל מפלגה לפי גודלה, קיבלה למוסדותיה כמות מסויימת של עולים חדשים. היו עולים שהיו קשורים למוסדות חב״ד עוד ממרוקו, אך חב״ד לא קיבלה מאום מהעולים כיון שהיא היתה בלתי מפלגתית.

מאוחר יותר התחיל הרבי עם הפעולות של ׳ופרצת׳ והתחילו לחדור גם מעבר לחוגי הדתיים. אני זוכר שהקיבוצניקים ביקשו והתחננו מר׳ ישראל ליבוב ע״ה שיבואו לתת להם את הטעם של טעמו וראו, של מה שחסידות יכולה לתת. שבוע אחר שבוע, כמה לילות בשבוע, היו אנ״ש נוסעים לקיבוצים שם התקבלו בסבר פנים יפות, והיתה התעוררות גדולה.

הרבי ביקש אז דיווחים מלאים ומפורטים על כל הפעולות בקרב אנשי הקיבוצים והמושבים, ואף היה אומר כי לא מדווחים מספיק בפרוטרוט.

בתקופה מאוחרת יותר יחסית, לפני מלחמת ששת הימים, נסעתי לרבי. קודם הנסיעה היו לי חברים ירושלמים שטענו כנגדי ׳מה אתה נוסע לקיבוצים ולמושבים, מלטף ומשוחח עם אותם אנשים. תן להם שידעו מי הם ומה הם, הרי אין בהם שום דבר. תן להם על הראש כמו שצריך׳...

את הדברים הללו ציינתי בפתק שכתבתי אל הרבי. כשנכנסתי ליחידות הגשתי לרבי את הפתק יחד עם חבילת מכתבים שנכתבו לרבי על ידי אנשים משכונת התקווה. זו היתה חבילה גדולה של דפים.

הרבי הסתכל במהירות על כל הדפים, וחשבתי לעצמי שהרבי רואה רק את הכותרות, ואחר כך הוא יסתכל בצורה מדוקדקת יותר. אך להפתעתי הרבה הרבי ענה לי על כל מכתב ומכתב, וכל נושא ונושא שנכתב שם. הרבי מדבר ואני הרגשתי שאני כבר לא יכול לקלוט. אמרתי לרבי שאני לא מסוגל לזכור הכל, ומה גם שאני לא יודע מה כתוב במכתבים שלהם.

אחר כך אני רואה פתאום שהרבי מזדקף ואומר לי: ומה שאתה כותב אודות הדרך שצריך לדבר איתם באופן שלילי — (תרגום מאידיש) חס ושלום, אתה מעמיד מחיצה בינינו, אם תדבר עמם בנושא הזה, לא יהיה לך עם מי לדבר. הם לא באו לשאול אותך מה חסר להם ומה אין להם; הם באו לשאול

הרב מאיר בוסטומסקי: שאלתי את הרבי לגבי גידול הזקן. חששתי אז לחיי אבי שהיה חולה לב. הוא כל חייו ברח מהדת ופתאום הבן שלו נכנס לדברים שבעיניו היו בגדר התנתקות מהעולם. פחדתי לחזור אליו מהרבי עם צורה חדשה כי פשוט חרדתי לגורלו... הרבי אמר לי על פי שולחן ערוך והצמח צדק, יש חובה לגדל זקן, והרבי אף ציין סעיפים שונים אודות נחיצות הזקן. הוא הוסיף ואמר לי ״אם תהיה חצוי, אביך יחצה אותך עוד יותר. אם תהיה ׳נעול׳ על הענין ותלך עד הסוף – אז גם אביך יקבל אותך כמו שצריך״.

אותך מה חסידות יכולה לתת להם?! מה יש לך למכור?! מה יש לך לתת?! בנושא הזה צריך לחזק ולעודד.

כשחזרתי היו החברים הירושלמים שלי צוחקים על ה"חבדצקערס" ועל הבעלי תשובעס, אבל הרבי באהבת ישראל העצומה שלו אמר להסתכל על הטוב שיש בכל יהודי, ולא על המינוסים שיש בו.

מכתב שגילה את רוח הקודש

מספר הרה"ח הרב **יעקב אדרעי**:

משפחתנו הגיעה לארץ בחסדי השם, ימים ספורים לפני חג השבועות תשט"ו. אבא משפחתנו בכפר חב"ד בעוד אותנו, הנערים סידר ללמוד בישיבה. למדנו אז בפרדס אצל הרב יעקב ימיני והרב יוסף גולני.

בכיתתנו היה לנו חבר ששמו אברהם, ונדמה לי שהיה מבית שאן. אביו היה מאד חולה, והמורה כתב מכתב לרבי בשם הכיתה וביקש ברכה לרפואתו של אביו. שלוש או ארבע שבועות לא הגיעה כל תשובה.

בוקר אחד הגיעה ידיעה שאביו של התלמיד נפטר. בנו, חברינו לכיתה, עדיין לא ידע על כך. באותו יום, בשעות הצהרים, הגיע לפתע מכתב מהרבי המיועד למורה. במכתב הרבי כותב נוסח ניחומים על פטירתו של האבא, ובהמשך הרבי מנחם את הילד.

באותם ימים הדואר היה איטי ביותר. מכתב מארה"ב היה מגיע רק לאחר ימים ארוכים. זאת אומרת שמכתב הניחומים עימם. כתבתי זאת מתוך כוונה לקבל אישור להישאר שם. הרבי השיב לי כי ככל שהילדים גדלים, כך היצר גדל ואין להסתמך על כך. והעובדה שעד היום הילדים החזיקו מעמד, אין זה ראיה. כששאלנו האם לעבור לכפר חב"ד השיב הרבי — אם בהסכמת האשה, לעשות את הצעד הזה.

באותן שנים עבדתי כמנהל בית ספר במושב ברוש. היחידות נמשכה 23 דקות כאשר רוב הזמן הוקדש לעניני חינוך. אחת השאלות הייתה על כיתה ה-ו שמנתה כתשעה ילדים שהקוטביות ביניהם הייתה גדולה. היה ילד שידע בעל פה תשע-מאות משניות כאשר באותה כיתה היו ילדים רחוקים מאד מההישגים שלו. היה אפילו ילד שלא ידע קרוא וכתוב, והוא לטש את עיניו לעבור לחטיבת ביניים בכפר מימון.

הרב מיכל וישצקי: "תגיד לי – הוא שואל – לרבי יש רוח הקודש?" אמרתי שאין ספק בכך. "הרבי יודע לקרוא מחשבות?" הוסיף ושאל, ואני עניתי בחיוב. וכך הוא מוסיף ושואל עוד ועוד שאלות. לבסוף לא התאפקתי ושאלתי אותו: "למה אתה שואל אותי את כל השאלות הללו?" הוא הסתכל לעבר הילדה ואומר לי: "אתה רואה את הילדה הזאת שרצה מפינה לפינה? היא נולדה עם מחלה מסוימת, והרופאים אמרו כי אף פעם לא תוכל לעמוד על רגליה!..."

נפטר שנתיים קודם לכן, ואנחנו הילדים היינו עם אמא ע"ה. הציונים לקחו אז את הילדים הקטנים ושולחים אותם למחנות של עליית הנוער שם מעבירים אותם על דתם. העולים לא ידעו מה מצפה להם. כולנו היינו תמימים, חשבנו שארץ הקודש, ארץ של אברהם יצחק ויעקב, היא ארץ של אנשים שרוצים רק תורה וקדושה. זו היתה סכנת נפשות רוחנית איומה.

לגביי ולגבי אחי משה, לא הסתייע בידם הדבר. הם לא הצליחו לשלוח אותנו למחנות הנוער, ואנחנו נשארנו עם המשפחה. זה היה נס בפני עצמו.

היתה לנו גם השגחה פרטית מופלאה. כשהגענו למעברת אשקלון, יצאנו לרחוב העיר שם פגשנו שליח משמים שהיה הרב ישראל ליבוב ע"ה. פנינו אליו והוא סידר את נכתב כמה ימים קודם לכן — - -

עצה חינוכית

מספר הרה"ח הרב **עמוס קרניאל**:

לפני כשלושים שנה גרתי בכפר מימון, כפר שתושביו היו שומרי תורה ומצוות מזרם הכיפות סרוגות.

בשנת תשל"ג הגיעה הבת הבכירה לגיל המצוות והיו לנו התמודדויות רציניות במקום, כגון בימי שישי, כאשר כל תושבי המקום היו הולכים לבריכה מעורבת אך ילדינו לא הלכו. כמו כן לימודים שהיו מעורבים.

באותה שנה החלטתי לנסוע לרבי. כתבתי לרבי לגבי הילדים והוספתי שנראה שהילדים עומדים בנסיונות ומתמודדים מחשבתנו הייתה שלטובת כלל הכיתה עדיף שישאר בבית הספר, בעוד שהיו גם צדדים על מנת שימשיך ללמוד בחטיבת הביניים. הרבי השיב שטובת הכלל קודמת, אבל לא 'לשים רגל' אלא לשדלו בדרכי נועם...

דרושה

אשה בעלת יוזמה
נמרצת ונבונה

פקס: 02 5388-485

קיץ חסידי

הרבי בביקור בקעמפ אמונה בשנת תשי"ז

בכל הדורות שעברו, ילדי ישראל היו נתונים תמיד להשפעה החיובית של המסגרות החינוכיות: אם בבית-הספר, בחיידר או בישיבה, בהם בילו כל ימות השנה. הילדים כמעט ולא באו במגע עם הרחוב והסביבה, ומטבע הדברים נעדרו מהם הפרעות ובילבולים שונים בדרך חינוכם ברוח התורה והיהדות.

אולם במשך השנים הדברים השתנו. תקופת החופשים הלכה וגדלה, ובפרט בימות הקיץ. הילדים מצאו עצמם חשופים במשך זמן רב לכל הרוחות השליליות של הרחוב — עובדה שגם הזיקה רבות לכל העבודה החינוכית שהושקעה בהם במשך השנה.

בעקבות זאת, נוצר הכרח לפעול לתיקון התופעה בחודשי הקיץ. הועלו מספר רעיונות, אך המעשי מכולם היה — לארגן לנוער, מטעם הישיבות עצמן, תוכניות מיוחדות גם ל"ימי החופש" בדמות "מחנות-קיץ". מחנות אלה, לפי התוכנית, יעמדו לרשות הילדים כל האמצעים הדרושים למנוחת הגוף ולבריאותו — אך בד בבד יהיו נתונים במשך כל שעות היממה באווירה "על טהרת-הקודש", כשחלק חשוב ממנה יוקדש לתורה ולתפילה.

על רקע זה הוקמו מחנות-הקיץ הראשונים בארה"ב — ששימשו את תלמידי הישיבות ומוסדות התורה.

מחנות-קיץ של בני הישיבות, הלכו והתבססו — אולם מכאן ועד לסיפוק מושלם לדרישת התקופה, היתה הדרך ארוכה. מצד אחד — חסרה לחלוטין מסגרת כזאת, מחנה על טהרת-הקודש, שתקלוט ותשמש גם את הנוער והצעירים מבתי-הספר העממיים, הרחוקים ממסורת היהדות; ומאידך — גם המסגרות שהוקמו אז בימי הקיץ לנוער הישיבתי, שימשו למעשה יותר כ"עיר מקלט" מפני השפעות הרחוב השליליות, כך שניתן היה להרגיש מחסור בניצול מושלם (במידה המקסימלית) של הצד התוכני וההשפעה החינוכית החיובית שיש להשקיע בילדים במשך "ימי החופש".

מאת: ישראל פרידמן

המהפכה הקייצית של הרבי

כמו בהרבה דברים אחרים, הרבי הוא הראשון שהשכיל לנצל את ימי הקיץ להגברת החינוך היהודי-חסידי, לא רק בקרב תלמידי מוסדות חב"ד, אלא אף מחוצה לה. מאות אלפי ילדים עברו במשך השנים בחנות הקיץ החב"דיים, וטעמו מטעמה של יהדות וחסידות • ישראל פרידמן סוקר את ימי ה'בראשית' של תופעת מחנות הקיץ היהודיים שהפכו בימינו אלה לדבר מובן מאליו...

כאן נרקמה מתכונתו של המחנה החב"די — שהיה מחנה מסוג אחר. ועם פתיחתו הוקמה למעשה **תנועה חינוכית** שלימה, אשר באמצעותה חולל הרבי מה"מ מהפיכה עצומה בשדה החינוך כולו.

מחנה זה, לא רק שפתח את שעריו **לכל** ילד יהודי, מבלי הבדל בין תלמידי ישיבה לבין תלמידי "פובליק-סקולס" (בתי-ספר עממיים); ולא רק ששימש עבור כולם כתריס בפני הרוחות השונות שנשבו בראש חוצות — אלא עוד זאת, ששימש כמכשיר **חינוכי** חדש, מכשיר רב-עוצמה, שהשפעתו בתחומים רבים היתה אף גדולה **יותר** מזו של מסגרת הישיבה עצמה. ואדרבה — חינוך המחנה הוא שנתן את אותותיו והביא להתחזקות והתאמצות ההשפעה בחינוך של כל השנה.

מוסד זה לא היה קעמפ לחוד או ישיבה לחוד, אלא מסגרת שונה לחלוטין בדמות "קעמפ מבחוץ וישיבה מבפנים" (כדבריו של הרבי) — מסגרת חדשה שחרגה וכללה הרבה מעבר לשני התחומים הללו בפני-עצמם בלבד. עצם העובדה שבמשך פעולת המחנה לא היה כל מקום להשפעות זרות אלו או אחרות — כמו לימודי-חול, סביבה בלתי רצויה או השפעת ההורים ואווירת הבית — העניקה לקעמפ יתרון חינוכי גדול ופתחה לפניו את הדרך להשפעה טהורה ומיוחדת במינה.

הקעמפ הצליח להשפיע רבות על כל חניכיו ולהוסיף להם אומץ להתנהג בדרך הישרה "באור וחום חסידותי, עד לעשותם לחסידים אמיתיים במלוא מובן המילה. שכן, במסגרתו נמצאו הילדים תקופה של כמה שבועות רצופים ללא כל הפסק בינתיים ב"רשות של הרבי", כפי שאמר הרבי באחת משיחותיו הקדושות:

"ועל זה הוסד [מחנה] "גן ישראל" שהילדים נמצאים לא ברשות הוריהם אלא ברשות הרבי, שבכמה פרטים הרי ההצלחה היא אז יותר מבכותלי הישיבה, מכיון שבכותלי הישיבה הרי לאחר הלימודים הילד הולך הביתה, משא"כ ב"גן ישראל" הוא נמצא כמה שבועות רצופים בלי הפסק בינתיים ברשותו של הרבי".

באחד מביקוריו במחנה "גן ישראל"

הרבי בביקור בקעמפ גן ישראל בשנת תשט"ז

התבטא הרבי כי למרות שאינו נוהג כלל לצאת מניו יורק — בכל זאת נסע לשם, שהרי הקעמפ הוא חלק מהמרכז של 770!

בחנה עצמו היו הילדים נתונים במשך כל היממה כולה באווירתו החסידית המקורית, כך שהקעמפ הפך ל"**סדן שמייסדים עליו חסידים**" — כפי שהתבטא הרבי — וההשפעה איפוא היתה עצומה.

השפעת הקעמפ הצליחה להשאיר רושם עמוק בלב בני הישיבות והילדים מבתים החסידיים לא פחות כלל מאשר בלבותיהם של תלמידי ה"פובליק סקולס" — כאשר כולם כאחד יצאו ממנו בהתעלות רוחנית ובמטען כביר שאת פרי-ההצלחה קצרו אחר-כך במשך כל השנה כולה.

ה"תנועה החינוכית" הזאת של מחנות-הקיץ הלכה והתרחבה, עד שבמרוצת השנים הפכה לתנועה כלל-עולמית, כאשר בכל העולם כולו, קיימים מחנות-קיץ שבהם מתחנכים ילדים למאות ולאלפים "באור וחום חסידותי". הם הוכחו להיות "מהדרכים המיוחדים לכבוש הנוער והצעירים, ועל ידם לכבוש גם-כן לבב הוריהם ומשפחתם".

הרבי, כנשיא לכל אנשי הדור, דאג לא רק לחינוכם הטהור של הבנים, אלא גם של הבנות. זו היתה הסיבה שהקים את מחנה הקיץ "אמונה" לבנות.

היה זה בשנת תשי"ג. הרב יעקב יהודה ע"ה העכט, נכנס לרבי ליחידות, והשיחה נסבה אודות הצורך בהקמת מחנות-קיץ. למעשה, הורגש אז המחסור במסגרת כזאת לבנות, בייחוד, שכן לבנים כבר פעלו בתקופה ההיא כמה מחנות — אם כי רחוקים היו מלמלא את חובת השעה. לאחר שקלא-וטריא בענין הוחלט לפתוח תחילה קעמפ לבנות, והרבי העניק את ברכתו הקדושה להצלחה רבה במוסד החדש.

ואכן, באותה שנה הוקם מחנה לבנות, תחת השם "מחנה אמונה" — כאשר לצורך זה נרכש מקום מתאים ומרהיב-עין בהרי הקטסקילס, בעיר גרינפילד-פארק. מחנה זה נקרא בשם "אמונה" משום "שאמונה היא יסוד הכל" כדברי הרבי.

בשנת תשט"ז, ביזמת ה"מרכז לעניני חינוך" הוחלט לייסד מחנה-קיץ ברוח זו גם לבנים — "מחנה גן ישראל". לאחר שעלה הרעיון, זכו הרב משה לאזאר והרב יוסף ווניבוים — אז, בחורים בישיבת "תומכי-תמימים" המרכזית — להכנס לרבי ליחידות. הרבי הביע את הסכמתו לענין ובירך אותם בהצלחה רבה, ומיד הוציא פנקס צ'קים וכתב המחאה בסך 3,000 דולר, ומסרה לידם כהשתתפות בהתחלת העבודה.

כעבור זמן קצר נכנסו שוב ליחידות, ובאותה הזדמנות אמר להם הרבי כי מכיוון שהם עדיין בחורים צעירים, יש צורך לצרף אליהם אדם מבוגר יותר שיכול להקדיש מזמנו לקעמפ ולהיות אחראי לצד הכספי. הוצעו כמה מועמדים המתאימים לתפקיד, והבחירה נפלה על הרב קהת ווייס.

הרב ווייס, שכבר היה אז אברך נשוי, הסכים לקבל לידו את התפקיד הזה, ואז הורה הרבי להקים ועד מיוחד עבור הקעמפ. חברי הועד היו: הרחמ"א חודקוב עצמו, הרב שלמה אהרן קזרנובסקי, הרב יעקב יהודה העכט ועורך-הדין מר אייזיק שטראל, שהיה אמור לדאוג שהכל יהיה כחוק.

לאחר שהורכב הועד, ביקש הרבי שכל חבריו ייכנסו אליו ביחד, ליחידות. הפעם קיבלו הוראות מפורטות לרבות בכל הקשור לאירגון המחנה וניהולו. בין היתר, אמר להם הרבי, כי בפעם הראשונה לא כדאי לקנות שטח, לכן יש להשתדל למצוא מקום מתאים להשכרה, ובירך אותם בברכת הצלחה רבה ובברכת "יישר-כח" על כל ההשתדלות בעניין.

באותה תקופה, זכו המארגנים להיכנס כמה פעמים ליחידות, וקיבלו את הוראות והדרכות כ"ק אדמו"ר שליט"א בכתב ובעל-פה על כל צעד ושעל של התייסדות מחנה-הקיץ, בליווי ברכות רבות להצלחה מופלגה — לאורך כל הדרך.

מיד עם קבלת הסכמתו של הרבי, נסעו המארגנים להרי הקטסקיל לחפש מקום מתאים למחנה, אך לא מצאו. רק ברגע האחרון, מספר שבועות לפני פתיחת הקעמפ, הצליחו (באמצעות הרי"י העכט) לשכור מקום מתאים בעיר עלענוויל, נ.י., ששימש בשנה הקודמת כקעמפ בשם "איזראעל". לאחר קבלת דיווח על המקום, הביע הרבי מה"מ את הסכמתו על המקום, והורה להתחיל תיכף בתיקון כל הדרוש, כדי שיהיה הכל מוכן ומסודר בזמן.

לאחר שמצאו את המקום, פנו המארגנים לרבי בבקשה לבחור למחנה שם. הוצעו כמה שמות — ביניהם "מחנה נופש" — אך הרבי שלל את כולם, והעניק לו את השם "**מחנה גן ישראל**".

ימים ספורים לאחר-מכן, בהתוועדות חג השבועות ה'תשט"ז, התייחס כ"ק אדמו"ר שליט"א ברבים לשם המחנה "גן ישראל" ואמר: "היות שכתוב בזוהר שיש ג"ן סדרי אורייתא, וכל יהודי יש לו אות בתורה, נתנו לקעמפ את השם "גן ישראל".

הרבי הירבה לברך את המארגנים — הן ביחידות והן ברבים במהלך ההתוועדויות. לדוגמה: דבריו הקדושים בהתוועדות חג-השבועות ה'תשט"ז (בעת התייסדות הקעמפ): "דער אויבערשטער זאָל געבען עס זאָל זיין בהצלחה בגשמיות וברוחניות עס זאָל זיין הצלחה למעלה מדרך הטבע, ומשנה לשנה עוד יותר הצלחה".

כמו-כן הציע הרבי להורים לשלוח את ילדיהם למחנות "גן ישראל" ו"אמונה", ואף הודיע בפומבי כי הוא מייעץ זאת לכולם לטוב להם בגשמיות וברוחניות — כפי שאמר בהתוועדות יום שני דחג-השבועות ה'תשי"ז:

"כל ענין הוא בהשגחה פרטית — כל אלה שהגיע אליהם שמו של הקעמפ "גן ישראל" ישלחו את ילדיהם לקעמפ זה. וגם להשתדל להשפיע על המכרים, שאף הם ישלחו את ילדיהם לקעמפ. שזה יביא הצלחה לילדים בגו"ר, וגם הצלחה להורים בגו"ר. בטח ישנם עוד מחנות בהם לומדים על טהרת הקודש, וגם בגשמיות זה טוב שם, אבל מאלה שידועים לי הרי זה מחנות "גן ישראל" (לילדים) ו"אמונה" (לילדות). לכן, הנני מייעץ להורים שרוצים שלילדיהם יהיה קיץ מוצלח בגו"ר, ובאמצעות הקיץ תבוא ההצלחה גם לעתיד — שישלחו את ילדיהם למחנות הנ"ל)".

ואכן, כבר בשנת ההתייסדות של "גן ישראל" נרשמו לקעמפ קרוב למאה ילדים — כשחלק חשוב מהם באו מבתי-ספר עממיים ומעולם לא קיבלו בבית חינוך יהודי כלשהי, וההצלחה היתה למעלה מן המשוער.

את החשיבות הרבה שייחס הרבי למקום, ניתן היה גם לראות בהתעניינות אישית ומיוחדת במינה בכל הפרטים, ועוד יותר מזה — בשלושת הביקורים ההיסטוריים שערך במקום. כידוע, כל רגע של הרבי יקר מכל יקר, ולמרות זאת הרבי הקצה לכל ביקור כמעט יום שלם (כולל הנסיעות הארוכות לשם ובחזרה). מסופר כי הרבי פעם התבטא באחד מחודשי החורף, כי הוא עדיין עמל להשלים את מה שהחסיר ביום שנסע לקעמפ!...

ב מקביל להצלחה שהיתה לקעמפים בארה"ב, דאג הרבי להעתיקה גם לארץ הקודש. הרבי ביקש לדאוג לילדי ישראל למסגרת חינוכית הולמת גם בזמן ה'חופש'. כך הוחלט להקים קייטנה לבנים ולבנות (בנפרד) גם בארץ הקודש.

באותם ימים "רשת אהלי יוסף יצחק" התרחבה והתבססה, והרבי דאג שבמקביל לימי חופשת הלימודים, יקבלו התלמידים חינוך חסידי במסגרת מחנות הקיץ.

חינוך ליהדות. ילדים לומדים לשזור חוטי ציצית בקעמפ קיץ חב"די

לקייטנה, כמו לרשת, העניק הרבי הוראות עצות והדרכות לרוב. אחד הדברים החשובים ביותר בעיני הרבי, היה מיקום הקייטנה בכפר-חב"ד דוקא. באותם שנים הוקמו בכפר-חב"ד כמה וכמה מוסדות חב"דיים שהיו פנויים בזמן החופש, והיו מקום אכסנייה טוב מאוד בפוטנציה.

הקייטנה הוקמה באוהלים שהוקמו על שטח אדמה שהיה שייך ל"בית רבקה" בהנהלתו של הרב שמואל חפר, ממנו קיבלו המארגנים גם את חדר-האוכל של המוסד. זכור לטובה גם בית הספר היסודי לבנות בכפר-חב"ד, שבצריפים שלהם שכנה מזכירות הקייטנה.

על ארועי אותם ימים מספר הרב **יצחק** (איצק'ה) **גאנזבורג**:

לאחר שמצאנו מקום לקייטנה, התחלנו לתכנן את ימי הקייטנה. מכיון שאני יליד רוסיה, מעולם לא הייתי בקייטנה — לא ידעתי מה בדיוק עושים בקייטנה כדי למשוך את הילדים לקייטנה... פנינו איפוא למשרד החינוך, שם הוקמה מחלקה מיוחדת לקייטנות, והם שלחו לנו שני מפקחים מטעמם, על מנת להעביר לנו קורס קצר בתיכנון הקייטנה.

הכלל הראשון שלמדנו היה, שחייבים קו אחיד, איזו 'עלילה', שתהיה שזורה לאורך כל ימי הקייטנה. כך יוצאים הילדים מהקייטנה עם זיכרון ברור של מסר מסויים ואחיד. החלטנו שהעלילה שלנו היא שלמה המלך ומלכת שבא.

באותם ימים הדמיון שלנו עבד שעות נוספות, וב"ה הצלחנו להוציא מתחת ידינו תוכנית מרתקת על שלמה המלך ומלכת שבא, שכללה הצגות מרתקות בנושא, ושיאה היה בחלוקת ילדי הקייטנה לשני קבוצות שאחת מהן ייצגה את המלך שלמה, והשנייה את מלכת שבא, כאשר שתי הקבוצות עורכים כעין מלחמה, ובסיומה מכירים כל העמים בגדולתו וחכמתו של שלמה המלך, ומתחילים להכיר בבורא העולם ומנהיגו.

כדי להכניס את הילדים לתוך העלילה, הטמנו דפים מצהיבים מיושן שהיו שרופים בקצוות, ועליהם כתבנו סימנים שונים, משהו כמו שפה מקראית עתיקה. ביום הראשון של הקייטנה הוצאנו את התלמידים לשטח ריק בכפר-חב"ד, שם, מתחת לאחת האבנים, היו מונחים הדפים. אחת הילדות, שהוכנסה קודם לכן בסוד העניינים, התיישבה על האבן כאילו במקרה, והמדריכה הזהירה אותה מפני נחשים שיכולים להימצא תחת האבן. כמובן שהילדה הרימה בזהירות את האבן, ואז "התגלו" הכתבים העתיקים.

הילדים התרגשו מאוד למראה הגילוי, והתרגשותם גברה כאשר הבאנו "פרופסור" מאוניברסיטת תל-אביב, כביכול מומחה גדול לארכיאולוגיה, שגילה לילדים העומדים

ב"ה, ר"ח אלול תשכ"ג
ברוקלין

קיבוץ „גן ישראל" בכפר
חב"ד בארצנו הקדושה חבנה
והכונן במהרה בימינו על ידי
משיח צדקנו

"שבם בוצ'צו"

ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלום!

הפ"נ שלהן נתקבל, ויקרא בעה
רצון על ציון כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ
זי"ע.

מזכיר

מכתב הרבי ל"שבט בוצ'צו" בקעמפ חב"ד

סביבו, שאלו הם כתבים עתיקים מזמן שלמה המלך, המספרים את סיפור פגישתם של המלך שלמה עם מלכת שבא...

כאשר הילדים המשתאים שאלו את הפרופסור בכמה הוא מעריך את התגלית שלהם — הוא נקב בסכום של ארבעה ספרות... זה היה כל-כך מוצלח, שאחד מזקני הכפר בא אליי למחרת למשרד, וביקש לראות את הכתבים מימי שלמה המלך ששוויים נאמד בארבעים אלף דולר...

ה יום הראשון הגיע. למעלה ממאתיים בנות נרשמו למחזור הראשון של הקייטנה. ערכנו מיסדר, חילקנו אותן לקבוצות כאשר כל קבוצה מקבלת אוהל גדול. חילקנו להם כובעים מיוחדים והתחלנו בפעילות.

צוות המדריכות היה מורכב בחלקו מבנות אנ"ש, אולם הן לא הספיקו לאייש את הצוות הגדול של הקייטנה, והיינו מוכרחים לקחת להדרכה בנות שלא מאנ"ש. מטבע הדברים היו לא מעט עימותים עם המדריכות הללו, שהגיעו מחוגים בהם דיברו נגד חב"ד, אולם לנו לא הייתה ברירה אחרת, ונאלצנו להתמודד עם זה.

הדרך שלנו הייתה תמיד בתוספת אור, וכך גם כלפי המדריכות: לא התווכחנו איתן ולא התייחסנו לשאלותיהן. אנחנו פשוט הראינו להן את האור שבתורת החסידות, וזה פעל הרבה יותר מאשר היינו פועלים באמצעות וויכוחים.

בשנים הבאות ערכנו לפני הקייטנה ימי עיון והכנה למדריכות, במהלכם הנחנו דגש מיוחד על הנשיא שבשמו אנו פועלים. הסברנו להם באריכות מה זה רבי, מה הקשר שלנו עם הרבי, מה הרבי עושה עבורנו ומה אנחנו צריכים לעשות עבורו. בסיום הקעמפ כתבנו יחד עם כל הילדים פדיון-נפש לרבי, ובשנים מאוחרות יותר אף שלחנו לרבי תמונות מהקייטנה, וזכינו לקבל על כך מענה מהרבי. בשנים מסויימות זכינו למכתבים פרטיים לכל קבוצה וקבוצה.

גם המדריכות, שחלקן הגיעו מבתים לא-חב"דיים, זכו לתוכנית מיוחדת בה קיבלו הרצאות מעניינות על תפקידו של הרבי, וגם לימי עיון מיוחדים בנושא שהתקיימו בסמיכות לזמן סיום הקייטנה. היו מדריכות רבות שבעקבות הקייטנה התקרבו בצורה משמעותית לחסידות חב"ד, והיו מהן אף כאלו שנהיו חב"דניקיות לכל דבר.

ב מהלך הקייטנה התעוררו בעיות רבות, חלקן לא צפויות לגמרי. למשל, יום אחד התלוננה אחת הילדות על כאבים איומים. הלכנו לבית הרפואה אסף הרופא, שם התברר שיש לה פענדיציט, והיא חייבת לעבור ניתוח מיידי. ניסינו לאתר את האמא שלה לפי הטלפון שקיבלנו בעת הרישום, אולם אף אחד לא ענה מהעבר השני של הקו. בלית ברירה חתמה זוגתי על אחריות לניתוח שעבר ב"ה בהצלחה. האם, אגב, שהתה באותו זמן בטיול בנתניה, ורק כעבור כמה ימים הצלחנו לאתר אותה וליידע אותה על מצב בתה...

במקרה אחר, במחזור של הבנים, היה ילד שובב שניסה לעבור לחדר הסמוך דוקא דרך החלון... התעלול לא עבר בהצלחה, והילד שנפל מקומה שנייה, שבר את ידו. שבר ביד זה לא סיפור גדול, אבל כאשר הילד נמצא בקייטנה שלא מבוטחת מחוסר תקציב — זה כבר סיפור אחר לגמרי...

הסיפור הגיע לבית משפט, כאשר ההורים תבעו את הנהלת הקייטנה שקיבלה אחריות על הבן. שכרתי עורך-דין שאמר לי לטעון שהנהלת הקייטנה מקבלת אחריות על ילדים נורמלים, ולא על ילדים שעוברים מחדר לחדר דרך החלונות... "אני לא יכול להעמיד שוטר על כל חלון" אמרתי. הטיעון התקבל על לב השופט, והוא ניקה אותנו מכל אחריות לתוצאות.

והיו גם בעיות הלכתיות שונות שהתעוררו. כמובן שבכל ספק פנינו לרב שניאור זלמן גרליק, רבו של כפר-חב"ד. אחת השאלות המעניינות הייתה, האם מותר לי לשבת בשולחן שבת יחד עם הבנות ששרו את שירי הקייטנה. הרב פסק שמותר לי, כיון שאני כמו אבא שלהן...

חובה נעימה היא לי להזכיר לטוב את הרב יוסף הרטמן שבאותם ימים היה בחור ישיבה ומונה כמדריך ראשי לקייטנה במשך כמה וכמה שנים. חלק גדול מההצלחה החינוכית הנפלאה נזקף לזכותו.

כ אמור, הרבי הדריך אותנו לאורך כל הדרך, והעניק עצות וברכות למכביר. להלן חלק מההדרכות וההוראות שזכיתי לקבל בקשר לקייטנות:

בשנת תשט"ו היו לנו כמה בעיות עם תקציבים מהמשרדים השונים, כאשר כתבנו על כך לרבי — ענה לי הרבי באיגרת מתאריך י"א תמוז: **במ"ש שלא יכלו לקבל עזרה מהמשרדים בהנוגע לקייטנא, מובן שזה מתמיה ומבהיל למאד, כי במה נשתנו שכו"כ מוסדות מקבלים בכל שנה ושנה**

עזר חשוב וגדול בערך התקציב דהקייטנא והם יוצאים מכלל זה?

. . והרי עוד מעלה נוספת – שעתה הוא הזמן קודם הבחירות שכמה משרדים מעונינים שיהיו שבעי רצון מהנהגתם, ואפשר יש עוד זמן. ויה"ר שעכ"פ מכאן ולהבא לא תהי' ההשתדלות בכל ענין דוקא בין השמשות".

כמעט בכל שנה, החל מתקופת חג הפסח, היה הרבי מעורר במכתביו אודות הקייטנה. כך למשל במכתב מאדר"ח אייר תשט"ז כותב הרבי: **"לפלא שאינו מזכיר דבר ע"ד תוכנית לקייטנא בימי הקיץ."**

עם פתיחת הקייטנה קיבלתי מכתב מהרבי שבסופו כתב הרבי: "**בודאי ימשיך בהנוגע להקייטנא . . יש לנצל העת רצון דעתה, ובודאי ישתף פעולה עם שאר חברי הרשת בנוגע לסידור הילדים כדבעי בקייטנא דחב"ד, בשביל שיעשה רושם על כל המבקרים, שבטח יהיו ביניהם גם ב"כ המשרדים. ויש לנצל הקייטנא להטבת יחס המשרדים לשאר עניני הרשת. וע"ד מרז"ל מצוה גוררת מצוה".**

מראה הקעמפ החב"די הראשון בארץ הקודש

הרב יצחק גנזבורג על גמל בפעילות עם הילדים בקעמפ

כעבור כמה שנים בהם הקייטנה מתקיימת תחת השם "קייטנת חב"ד" חשבתי שיהא מן הראוי לקבוע לה שם מיוחד בפני עצמה. שאלתי על-כך את הרבי, ובאיגרת מי"ח סיון תשי"ח ענה לי הרבי: **"במענה למכתביו מד' ט' וי"ג סיון, בם כותב אודות השם לקייטנא ובטח בינתים נתקבל המכתב מכאן בהצעה אשר כל המחנות קיץ בכל המדינות, יקראו בשם משותף, גן ישראל על יד מרכז לעניני חינוך סניף פלוני".**

באותו מכתב התייחס הרבי לפעולות שנעשו מתוך הדגשה מיוחדת שכן היא שיטת חב"ד, ואשר אנו עושים זאת משום שכך הוא מנהג חב"ד. מכיון שבקייטנה שלנו השתתפו עשרות ילדים מחוגים חרדיים שונים — כתב הרבי: **"בכלל צ"ע – אם להדגיש על כל צעד ושעל ועל כל ענין וענין שזהו משפיע חב"ד, כיון שבכמה ענינים הכוונה התיכונה היא להמשיך להם חוג רחב היותר אפשרי ולהשפיע עליו בדרכי נועם, ונוסח הנ"ל יכול להפחיד כמה סוגי אנשים. מובן שכאן אין ידוע אם בהנוגע לקייטנא המצב כן הוא, אבל בכל אופן צריך להתבונן גם בנקודה זו – בדיון בעניני פרסומות וכו'".**

הרבי הוסיף להתעניין בכל פרט הקשור לקייטנה, גם כאלו הנראים כשוליים ביותר. כך לדוגמא כאשר כתבתי לרבי שהתבקשתי להכין תוכנית מפורטת של הקייטנה, ותכנון מפורט כזה עולה הרבה כסף — ענה לי הרבי באיגרת מתאריך כ"ה אדר תשי"ח:

"זה עתה נתקבל מכתבו מי"ט אדר. במש"כ ע"ד דרישת תוכנית-מהנדס של הקייטנא – כדאי לומר – להמציג תנאי זה – הענין כמו שהוא: שיעלה להוצאות שכותב, ולמה לא יחוס על ממונן של ישראל ויסתפק בתוכנית כללית יותר וכיו"ב. – אלא שכמובן, מראש צריך לברר באם מבחינה טכנית אפשר יהי' לבנות הקייטנא מבלי תוכנית האמורה. ואם מוכרחת בלאה"כ הרי, אדרבא, הוצאות התכנית הכללית מיותרות הנה".

בהמשך המכתב מתייחס הרבי לבעיית התחבורה. לנו היה נוח להסיע את הילדים לטיולים במוניות ולא באוטובוסים, אולם הפקידים הממשלתיים התעקשו שנסיע את

ילדי הקעמפ בטיול שדה

קיטני „גן ישראל" בארצנו הקדושה
חבנה והכונן בטהרה בימינו על ידי
משיח צדקנו

שבט־זבולון־יששכר

ישראל הרטמן
פתחי' נרי'
יחיאל פלשניצקי
מיכאל חלף
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מכתבם־פ"נ בנועם קבלתי.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע להם
ברכתי, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה
שנה הצלחה בליסוד תורתנו הק' בשקידה ובקיום
מצותי' מתוך בריאות הנכונה.

בברכה להלמוד תורה ביראת
שמים

מכתב הרבי לקייטנים בשבט "זבולון יששכר" של הקעמפ החב"די

הקייטנים באוטובוסים דוקא. על כך ענה הרבי: **"במש"כ עד"ז שמשרד פ' דורש שיסעו באוטובוס רגיל וכיו"ב – יש לברר איך הוא הנוהג של אחרים העוסקים בכגון דא. וממנ"פ יתברר או שדרישתם צודקת, או שתהיינה בידם ראיות מוכיחות לתביעתם תמיכה לנסיעה במונית".**

כאשר חלפו כמה שנים בהן ניהלתי יחד עם זוגתי תחי' את הקייטנה, חשבתי למצוא מחליף שינהל את הקייטנה במקומי, כיון שניהול הקייטנה דרש ממני הרבה כוחות וזמן, שהיו על חשבון הנהלת בית-הספר בתענך, אותו ניהלתי באותן שנים. זה פשוט לא היה מציאותי גם להיות בשעות הבוקר בבית הספר וגם להספיק לנסוע למשרדים שרובם היו בתל-אביב...

כאשר כתבתי על-כך לרבי — השיב לי הרבי באיגרת מתאריך י"ז שבט תש"כ: **"ובמ"ש אודות הקייטנא, שדורש זה התרוצצות במשרדים וזמן רב וכו"כ שבועות לפני התחלת הקייטנא וכו', ובמילא יגרום זה הפרעות בביה"ס וכמו אשתקד, וכן בנוגע להאחריות הכספיות שג"כ אינו יודע מי הנושא אחריות בזה וכו'.**

"והנה ע"פ האמור, הרי באסיפת הרשת הכי קודמת, יציע את כל האמור וספיקותיו בזה, כי מובן שאין מקום להפרעות בביה"ס כמו אשתקד, שהרי לאו בכל יומא איתרחיש ניסא. ועד"ז הוא גם בהנוגע למצב הכספי. ויודיעוני החלטתם ברורה וכנ"ל, באופן שלא תהיינה הפרעות בביה"ס. אם יש מי שהוא שיתעסק בהקייטנא, וכן שיש מי שהוא שיוכל לשער עכ"פ ההוצאה של הקייטנא, השערה קרובה לודאי. ומובן שאם ישארו שני הענינים בשלילה או אפילו בספק, הרי לא יעשו בשנה זו קייטנא – עד שיתעוררו סו"ס מאנ"ש ויוכלו לעשות בזה, מבלי לגרום חורבן במוסד".

כעבור כמה חודשים קיבלתי מהרה"ח ר' דוד חנזין העתק ממכתב של הרבי אליו מתאריך ט' אייר תש"כ. במכתב כותב לו הרבי שלמרות שקיום הקייטנה חשוב בעיניו, אין זה סתירה כלל וכלל למה שענה לי שקודם-כל עלי לדאוג לבית הספר בתענך ואחר-כך לקייטנה — כי פשוט בעיני שיש די זמן לשני הענינים גם יחד, וההכרח מעורר התבוננות ומציאת אופנים לסדר שני הענינים גם יחד. אבל ביחד עם זה, אם הנ"ל לא ימצא זמן פנוי לשני הענינים גם יחד

(מאיזה טעם שיהיה) הרי כנ"ל ביה"ס בתענך אחריותו הראשונה.

בהמשך המכתב כותב הרבי: "**כן מובן וגם פשוט, שהתלמידים מבתי ספר הרשת ועד"ז מכפר חב"ד – צריכים לקבל הנחות לגבי שאר הילדים. אף שכמובן כמות הנחה זו – על הנהלת הקייטנא להחליט**".

הרבי ירד לפרטי פרטים והביע את דעתו גם בנוגע למחיר שצריך לשלם עבור הקייטנה: "**בכלל בהנוגע להמחיר בהקייטנא – כמדומה כבר כתבתי מאז, שצריך להודע המחירים בקייטנות אחרות. [אף שזהו רק הגבלה לפ"ע, ולא שהמחירים צ"ל בדיוק כמו במקום אחר]**.

במכתב אחר, במענה לשאלתי האם להשכיר את הבריכה למתרחצים מחוץ למסגרת הקייטנה — ענה הרבי באיגרת מתאריך ח"י אדר תשכ"א: "**מובן שבאם הכוונה בעת שהקייטנא פתוחה, אז בודאי אין לבלבל ולערב בני הקייטנא עם מתרחצים מבחוץ. ואם השאלה על אחר זמן הקייטנה, הרי זה ענין של כפר חב"ד, ולראש – של ועד הרוחני. ועליהם להחליט בדבר, ובאם הועד שולל את הנ"ל או שלא יצה להתעסק בזה מאיזה טעם שיהיה, ישאלם האם ברשותו להתדבר בזה עם ישיבת לוד, שיש לה כמה מוסדות בכפר חב"ד**".

באותו מכתב השיב הרבי על שאלתי — האם למנות מישהו אחר שינהל את הקייטנה, משום שבשנה הקודמת לא הצלחתי להשליט סדר מוחלט באירגון הקייטנה. הרבי כתב באריכות שחייבים לדאוג שהכל יהיה בסדר מסודר; אולם, יחד עם זאת, כותב הרבי: "**מובן ופשוט שאין בהכתוב כל רמז וכו' וכו' – שכתבו במכתבו יחפש מוכשר אחר וימסור לו, שהרי פשוט שהנכנס עתה מחדש בעניני הקייטנא יבלבל הסדרים וכו', והוא המוכשר להאמור, אלא שמהנכון שיפעול בעצמו לקיים מזמן לזמן מ"ש ותשועה ברוב יועץ, עכ"פ אחד או שנים יועצים, ועכ"פ בפרט שאינו קל וכו', ועאכו"כ בדבר הקשה**".

יחד עם זאת, כאשר רציתי לעשות הכל בעצמי, כולל הקמת מטבח מיוחד עבור הקייטנה — כתב לי הרבי באיגרת מכ"ב סיון תשכ"א: **בטח בעניני הקייטנא לא יעמיס ע"ע מה שאפשר להעשות ע"י אחרים (בעיקר הכוונה בזה להשמועה – שרוצה שהקייטנא תנהל מטבח משלה, וישכור מבשלת וכו' וכו' – ולא לקחת ממטבח דבתי"ס שבכחב"ד). כן – לא יתחילו עתה בהקמת גדרים ובנינים חדשים בשביל הקייטנא – שקרוב לודאי שלא יוגמרו כלל לעת הצורך וכו' וכו'**".

●

כיום, הקייטנות ומחנות הקיץ החסידיים הפכו לדבר שבשגרה. אין טבעי מזה כשמגיעים ימות הקיץ, צצים הקייטנות ומחנות הקיץ כפטריות אחר הגשם. אלפי ילדים שלא לומדים על יהדות בכל ימות השנה, מקבלים מנות גדושות של יהדות במסגרות חינוכיות אלו.

כמו בהרבה דברים אחרים, הרבי הוא הראשון שהשכיל לנצל את הכלי הזה להגביר את אור היהדות ולהפצת המעיינות בכל מקום ומקום. אלפי הפירות המשובחים שהגיעו ליהדות בזכות מסגרות קיץ אלו, מדברים בעד עצמם...

מכללת בית רבקה-כפר חב"ד בי
המרכז ללימודי המשך והשתלמויות

אדם * אדם * אדם

קורסי הכשרה לגיל הרך

הקורסים מיועדים לגננות בעלות תעודת הוראה,
המעוניינות להרחיב את השכלתן לדרגת B.A

הקורסים יינתנו באמצעות הבאים:

* טבע ואדם לגיל הרך
* כשירות מבריגית בגיל הרך
* כלים ואסטרטגיות להתמודדות עם מריבות בגיל הרך
* שיטות לעיבוד הנהגות תוך הקניית ידע פסיכולוגי מיוחדי
* התפתחות פסיכומוטורית ופעילות גופנית בגיל הרך
* מב ומודר בגן הילדים
* מוסיקה ומנוחה
* התפתחות השפה התקנית ובעיות בדיבור בגיל הרך
* מיומנות. הדרכה ובניית תוכן באינוך מיוחד בגיל הרך
* המשחק בכלי טיפולי בגיל הרך

כמו כן יינתנו קורסים בלימודי יהדות וחסידות להעשרת הגננת
הקורסים יועברו ע"י מרצות בכירות, מומחיות בתחומן,
בעלות ניסיון מעשי.

הלימודים יתקיימו ביום שני בין השעות: 09:00-17:45
עפ"י תכנית אישית המותאמת לכל גננת

מאוד מוקדם לאמצעים לא מהשרה לגננות

לפרטים והרשמה: טל. 03-9607444 שלוחה 401

דרושים

לימי "בין הזמנים"
דרושים בחורים/ות
לעבודת שיווק ומכירה,
בקהילות אנ"ש

● כישורי מכירה ושיווק
● תודעת שירות גבוהה
● רצון להצליח

שכר נאה למתאימים!

053 541-295

מי יקריב את הפרה האדומה העשירית?

הקרובה, וכך גם עם הציפיה העמוקה לביאת משיח צדקנו.

מצוה בה נפתחת פרשתנו (בחו"ל) — פרשת חוקת, היא מצות פרה אדומה, כשנתבונן נראה, שמצוה זו קשורה בקשר אמיץ וחזק עם הגאולה

זוהי המצוה **היחידה** (!) בכל ספר 'משנה תורה' להרמב"ם, בה בחר הרמב"ם לבטא בגלוי את רגשות הציפיה לגאולה ששכנו בלבו הטהור, וכך כותב הרמב"ם בהלכות פרה אדומה[1] "תשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצוה זו עד שחרב הבית בשנייה, ראשונה עשה משה רבינו, שנייה עשה עזרא, ושבע מעזרא עד חורבן הבית, והעשירית יעשה המלך המשיח". אולם הרמב"ם לא מסיים בכך את דבריו, והוא מוסיף את איחולו היוצא מלבו פנימה "והעשירית יעשה המלך המשיח **מהרה יגלה, אמן כן יהי רצון**".

איחול זה לא מופיע **בשום מקום** נוסף בספרו ההלכתי, ואכן כך גם מסתבר לעשות שבמשנה תורה להרמב"ם לא ייכתבו איחולים ותקוות, מאחר ובספר הלכתי עסקינן אין בו מקום למשאלות לב פרטיות, אמנם בכל זאת חרג **במצוה זו** הרמב"ם ממנהגו, והצפיה החזקה לביאת הגאולה שפיעמה בלבבו הטהור מצאה את ביטויה הברור בדבריו הנלבבים "מהרה יגלה אכי"ר"[2].

עוד זאת, מדבריו של הרמב"ם — המביא את סיפורה של שריפה הפרה — למדים אנו, שכל עוד לא נעשית "הפרה העשירית" ע"י מלך המשיח, 'חסרה' המצוה, ואין היא באה לשלימותה, ורק כש"המלך המשיח" יעשה את הפרה העשירית **אז ורק אז** נשלמת מצות עשיית הפרה לדורותיה, ואם נבוא לדבר בשמה של המצוה, כביכול, אזי נאמר שהמצוה עצמה, כביכול, 'מתחננת' מייחלת ומצפה לביאת "המלך המשיח מהרה יגלה אכי"ר" שאז היא תבוא לשלימותה האמיתית.

חובה להדגיש שדברים אלו שהפרה "העשירית יעשה מלך המשיח" הוא חידושו של הרמב"ם, שכלשונו של הרבי[3] "צריך עיון וחיפוש, מקורו דהרמב"ם" שהרי לא מצינו במדרשי חז"ל קביעה כזאת, ובלשונו המיוחדת של הרבי[4] "דברי הרמב"ם "והעשירית יעשה המלך המשיח מהרה יגלה אכי"ר" . . הם אינם נזכרים אפילו במדרז"ל שי"ל שהם המקור דהרמב"ם".

האמת היא — מציין הרבי[5] שהמספר עשר מתקשר באופנים רבים לביאת המשיח, כגון: 'השירה העשירית' שישירו ישראל לפני השי"ת בבוא הגאולה[6], בני ישראל ייספרו בפעם **העשירית** בבוא הגאולה, הכינור בבית המקדש יהיה בן **עשרה** נימין, נזכה לכבוש לא רק את ארץ שבעה עממין, אלא נגיע לכיבוש ארץ **עשר** אומות[7] וכדומה, אולם במפורש לא נזכר שכך גם הפרה העשירית יעשה המלך המשיח. זהו א"כ חידושו של הרמב"ם.

באחת משיחות הקודש התבטא הרבי מה"מ[8] שהטעם להנהגת הרמב"ם, להביא את סיפור שריפת הפרת לאורך כל הדורות, בספרו ההלכתי, (שאין בו מקום לסיפורים ומעשיות שהיו) הוא משום שהרמב"ם השתוקק מאוד לכתוב את הסיום ש"המלך המשיח מהרה יגלה אכי"ר" יעשה את הפרה העשירית, ולכן הוצרך הרמב"ם גם להביא את סדר שריפה הפרה לכל אורך הדורות, אך הכל נכתב כ'טפל' לעיקר דבריו ש"המלך המשיח" יעשה את הפרה העשירית.

הרבי הוסיף, כי לכאורה זהו קצת דוחק לפרש כן את הנהגת הרמב"ם, אולם — סיים הרבי — אליבא דאמת כשנתבונן נבין שאכן אולי אין בכך כל דוחק.

בהזדמנות זו, נעמוד בע"ה על הצד **המעשי** שבהלכה זו, מעשה הפרה הראשונה נעשה, כנאמר בתורה[9], ע"י "אלעזר הכהן" וכך גם נפסקה ההלכה ברמב"ם[10] ש"אף כהן הדיוט כשר לשריפת הפרה, שנאמר 'ונתתם אותה אל אלעזר הכהן' ועדיין אהרן היה קיים"[11] אם כך חייבים אנו לומר כי בדבריו לא התכוין הרמב"ם ש"העשירית יעשה המלך המשיח" היינו כפי שנשמע במשמעות הפשוטה של הדברים שמלך המשיח "מלך — שהוא מבית **דוד**"[12], ולא מזרע הכהונה — ישרוף את

1) ספ"ג.
2) ראה בלקו"ש חכ"ח ע' 131 ואילך.
3) לקו"ש שם ע' 131, ובהע' 6.
4) בתרגום חפשי ללה"ק.
5) שם.
6) מכילתא בשלח טו, א **ועוד**.
7) רש"י לך לך
8) ז' מר חשון תשמ"ו — התוועדויות תשמ"ו ח"א ע' 535.
9) פרשתנו יט, ג.
10) שם
11) ועיי"ש בהמשך דבריו.
12) **רמב"ם** הל' מלכים רפי"א ובכ"מ.

מאת: הרב מרדכי חיימסון

"תשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצוה זו עד שחרב הבית בשנייה, ראשונה עשה משה רבינו, שנייה עשה עזרא, ושבע מעזרא עד חורבן הבית, והעשירית יעשה המלך המשיח מהרה יגלה, אמן כן יהי רצון". האם המלך המשיח אכן יקריב את הפרה העשירית או שהדבר ייעשה דווקא על ידי כהן מזרע הכהונה? ● חידושו המופלא של הרבי מה"מ בנושא

הפרה.

ועל כרחנו עלינו לפרש שהכוונה בדברי הרמב"ם ש"יעשה המלך המשיח" היינו: בציוויו והוראתו הישירה, שמלך המשיח יפקח על עשיית הפרה, והוא יורה כיצד לעשותה, ובלשונו של הרבי[13] "הבפועל דפרה עשירית ע"י כהן, אבל ההוראה והציווי ע"י . . מלך המשיח" [ראיה ניצחת שכך אכן היא כוונת הרמב"ם — מביא הרבי — מתחילת דברי הרמב"ם בהם כותב הרמב"ם שאת הפרה "ראשונה עשה משה" והלא מפורש בתורה ש"ולקח אלעזר הכהן מדמה" וכו'.

אלא כוונתו של הרמב"ם היא שהפרה אכן נעשתה ע"י "אלעזר הכהן" אולם היה זה **בציוויו** של משה, וכך גם נפרש את סיום דברי הרמב"ם "העשירית יעשה מלך המשיח" היינו בהוראתו ופקודתו].

אם כך הם פני הדברים, נותר לנו לברר מי אכן **בפועל** יזכה לעשות את מעשה הפרה. [וליתר דיוק: מי יְזַכֶּה אותנו, כאשר הוא ישרוף את הפרה].

למרות, שכנזכר נפסקה ההלכה ששריפת הפרה כשירה בכל כהן, אולם כבר כתב הרמב"ם בפירושו למשנה[14] "סיפר מה שהיה עושה **תמיד . . שכהן גדול היה שורף** אותה, אע"פ שהיא כשירה בהדיוט". לפי כלל זה מתבקש לומר שהכהן הגדול שיהיה בימות המלך המשיח הוא יזכה לשרוף את הפרה.

אותו כהן גדול יהיה לא אחר מאשר אהרן הכהן, שהרי ביומא[15] שנינו, שבתחילתם של ימות המשיח יקומו משה ואהרן, ואם כן הרי פשוט ומובן שלאהרן הכהן ינתן כתר הכהונה הגדולה, וככהן גדול הוא שורף את הפרה. אלא, שקביעה זו טעונה ביאור, שהרי הפרה הראשונה [שנעשתה בהוראת משה רבינו], היא נערכה בחייו של אהרן הכהן, ובכל זאת עשה אותה דוקא בנו אלעזר ולא הוא עצמו, ורש"י[16] מפרש שהטעם לכך נבע, מפני ש"אין קטיגור נעשה סניגור" ומפני שאהרן — כדי להציל את בני ישראל — התעסק בעשיית העגל, והפרה מכפרת היא על מעשה העגל, אינו כדאי שאהרן הכהן ישתתף בעשיית הפרה.

לכאורה היה מקום לומר, שכשם שאהרן נפסל לשרוף את הפרה הראשונה, כך גם נצטרך לומר שגם את "הפרה העשירית" ימנע אהרן מלעשותה, מהטעם הנזכר ש"אין קטיגור נעשה סניגור".

על כך מבאר הרבי[17] כי לע"ל יתקיים הייעוד ש"ורוח הטומאה אעביר מן הארץ"[18], ולא ישאר כל רושם מחטא העגל ועשייתו, ובמילא — מסיים הרבי — בוודאי יעשה אהרן את הפרה.

הרבי הוסיף והדגיש, שלכאורה ניתן לחשוב, שאהרן מפני ענוותנותו הגדולה לא יראה את עצמו ראוי לשריפת הפרה, אך לא היא, שהרי למרות עניוותו של אהרן הכהן, יודע הוא נאמנה שעשיית הפרה באופן נעלה תוכל להיות, דוקא כאשר הוא — אהרן בעצמו — יעשנה, ורק אהרן הכהן בעצמו יכול לשרוף את הפרה בתכלית השלימות, כמנהגו בקודש מאז, כפי שהתורה העידה עליו ש"לא שינה"[19] כלשהו מדברי ה', ולכן למרות עניוותו, לא יוותר אהרן על עשיית הפרה מפני שברצונו יהיה — **לטובתם של ישראל** — ששריפת הפרה תעשה באופן המושלם והנעלה.

לסיכום הדברים: בקרוב נזכה לראות במימוש ההלכה ש"הפרה העשירית יעשה — המלך המשיח מהרה יגלה אכי"ר", אך כוונת הדברים שמלך המשיח יצוה על עשיית הפרה ובפועל יעשה אותה אהרן הכהן.

וכדברי הרבי[20] כאשר כל אחד ואחד לומד הלכה זו, ובסיימו "אמן כן יהי רצון" יאמר זאת בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך"[21] ולא עוד אלא שיזכר ויתבונן בדברי חז"ל[22] ש"כל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושנה כנגדו",

כך שכאשר קורא ושונה ש"(פרה) העשירית יעשה המלך המשיח מהרה יגלה אכי"ר" — אזי **הקב"ה** קורא ושונה כנגדו: **"המלך המשיח מהרה יגלה אמן כן יהי רצון"**!!!

---

913 שם הערה 2.

14) פרה פ"ג מ"ח.

15) ה, ב. וראה תוד"ה אחד — פסחים קיד סע"ב.

16) פרשתנו ד"ה אל אלעזר הכהן מדרש אגדה "מיסודו של ר"מ הדרשן".

17) ש"פ תשא תשמ"ז — התוועדויות ח"ב ע' 672.

18) זכריה יג, ב.

19) לי' רש"י בהעלותך ח, ג מספרי.

20) ליל ז' מר חשון תשמ"ו — נדפסה בהתוועדויות תשמ"ו ח"א ע' 541.

21) דברים ו, ה.

22) ראה תדבא"ר רפי"ח. יל"ש איכה רמז תתרלד.

קונגרס משיח העולמי השמיני

הקונגרס עמד השנה בסימן: "משיח בחיי היום יום בעולם החינוך וההלכה"

מושב הפתיחה

באור לג' בתמוז נפתח "קונגרס משיח העולמי", באולם הגדול של ה"ליובאוויטשער ישיבה", במרכז שכונת המלך. אם ההתוועדויות והתפילות שמרכזן ב-770 הן הנשמה והחיות, הרי כאן דואגים ל"צד הטכני" של הבאת המשיח — דיונים מעשיים, העוסקים בהיבטים השונים בהטמעת מסר הגאולה בעולם. כמתחייב מכך, אף ה"חיצוניות" הוכנה בצורה קפדנית — האולם סודר בטוב טעם, ובפינה אף עמדה פינה עם כיבוד קל למשתתפים.

אט אט התמלא האולם, והמנחה הרב **שניאור זלמן הרצל** פתח ב"דבר מלכות" בהביאו קטע דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות מהותו של יום — אתחלתא דגאולה. לאחר מכן סקר את הנושא עליו ידברו המרצים בשעות הקרובות: "**משיח בחיי היום יום בעולם החינוך וההלכה**".

בשלב זה הוזמן הדיין בבית הדין הרבני בסידני אוסטרליה הרב הגאון **יהורם אולמן** שליט"א לשאת את דבריו. הרב אולמן סיפר על נסיונו הרב בהפצת בשורת ונבואת הגאולה

בקרב רבנים ודיינים מפורסמים באה"ק ובחו"ל. "מה שצריך זה להיות בקי בצורה ברורה — בתחום אותו רוצים להעביר — מבחינה תורנית והלכתית. הבקיאות מביאה לתוצאות בשטח. גם אם רב פלוני לא יסכים לשיטתנו הרי שהוא עשוי לרכוש לה כבוד ולדעת ששיטת חסידי חב"ד מבוססת ומעוגנת בהלכה".

אחריו הוזמן לנאום הרב **שלום דוד פייפ** עורך העיתון העולמי "משיח טיימס" לילדי "צבאות השם". הרב פייפ מתבקש להסביר "איך מעבירים כיום לילדים את המסר של משיח, ובכלל כיצד יכול ילד שלא זכה לראות את הרבי לחיות עם הרבי?". "התשובה לשאלה זו — אמר הרב פייפ — קשה ומורכבת. מה שברור שצריך לעמול על זה קשה". הרב פייפ מנה כמה נקודות שעשויות להואיל, ובראשם דוגמא חיה של ההורים והמורים. כמו כן יש צורך לחנך ילד לכבוד ומשמעת כלפי מבוגרים, הורים, מורים, רבנים וכו'.

הדובר ממחיש זאת בצורה מעניינת מאוד מתחום עיסוקו לכתוב עבור ילדי ישראל: הוא מגלה כי אינו מפרסם סיפור כל זמן שהדבר לא נוגע לליבו! "ילד צריך אהבה ורגש. זהו המצרך ההכרחי בכל "מתכון" שמטרתו להעביר לו מסר כלשהו ולחנכו בדרך הישר".

אחריו הוזמן לדבר המרא דאתרא חבר הבד"צ הרה"ג **אהרן יעקב שווי** שליט"א, שעשה מאמץ מיוחד ולמרות עיסוקיו הרבים בא להשתתף בקונגרס. הרב שווי שידיו רב לו הן בתחום ההלכה והן בתחום החינוך, בהיותו מחנך דגול במשך עשרות שנים, בחר לדבר על הצורך להתאמץ היום בהענקת חינוך חסידי פנימי. "לילדים מטבעם יש אמונה טהורה. צריך להשתדל לספר להם מופתים, וסוף-סוף גם ההורים יושפעו מכך". הרב סיפר כמה סיפורים מרתקים על הצורך בתפילה לה' להצלחה בחינוך הילדים.

אחרון הדוברים בטקס הפתיחה, היה הרב **שלום יעקובסון** חבר ב"ועד להפצת שיחות" שמכהן כמשפיע בישיבת אהלי-תורה. הרב יעקובסון התבקש לדבר על

לאחר מכן, זכה אותו שליח להווכח שאכן בברזיל מתקבלות הוראות הרבי "יותר טוב מארה"ב"... היה זה בעיצומה של התוועדות ג' תמוז ב-770. הרב **שלום יעקב חזן**, שהנו כיום חבר מערכת אוצר החסידים בברוקלין, עומד כמנחה על דוכן הנואמים — ולפתע נאלץ לשנות את כל תוכנית ההתוועדות, בעטיה של קבוצת מקורבים בברזיל, שהתפרצה למקום כרוח סערה.

שתבינו: לא הייתה פה שום כוונת זדון, חלילה. פשוט, כשאומרים בברזיל התוספת והלוהטת "הולכים להתוועדות" — לא מכירים צורה אחרת של הליכה, מלבד בריקודים ובשירה סוערת. וכאשר הלבה האנושית והמבעבעת הזאת נכנסה לבית-חיינו, זה היה כמו לזרוק גפרור למיכלית דלק. הקהל האדיר קם על רגליו, עלה על השולחנות, ולמעלה משעה רקד "יחי" — יותר טוב מארה"ב.

וכל השאר היה רק תפאורה ורקע לעיקר, שהרי בארה"ב מהדרים גם בעניינים כאלה...

* * *

ההתוועדות נפתחה בדבר מלכות — וידאו משיחת י"ב תמוז תשד"מ. לאחר מכן אמר החזן הרב **משה טלישבסקי** את הפרק של הרבי מלך המשיח שליט"א, כשקהל האלפים חוזר אחריו פסוק בפסוק, וסיים בהכרזת הקודש 'יחי אדוננו' יחד עם כל הקהל.

את שרביט ההנחיה נטל הרב שלום יעקב חזן, שהזמין את ראשון הדוברים הרב **נועם ווגנר**, ראש ישיבת חב"ד בדרום אפריקה. הוא דיבר על כך שג' תמוז הוא 'חג הגאולה', וחזר על ה'דבר מלכות' בתנש"א בו מסביר הרבי שליט"א, שבתחלה חשבו שג' תמוז הוא יום לא רצוי, אך בסוף הבינו שביום זה התחילה הגאולה, ומני אז נקבע לדורות יום זה כחג הגאולה.

אחריו דבר המרא דאתרא וחבר הבד"צ הרה"ג **אברהם אזדאבא** על טעותם של המרגלים, אע"פ שהיו 'אנשי שם', אך היות שהם עשו את עבודתם עם פניות, וערבו את השכל ואת דעתם הפרטית היכן שלא צריך, לכן הם טעו. צריכים, אומר הרב אזדאבא, להתבטל אל הרבי ללא פניות אישיות.

המרא דאתרא וחבר הבד"צ הרה"ג **אהרן יעקב שווי** דיבר על הפתגם היומי של ג' תמוז בלוח 'היום יום', המדבר על פעולת 'אנחה יהודית'. פתגם זה מתאים מאד למה שקרה בג' תמוז תשנ"ד, אך צריכים לזכור לא לשקוע בדכאון חס ושלום, אלא להמשיך להתמסר בכל תוקף ועוז, לרבי מלך המשיח.

הרב **צבי טלזנר**, שליח בלונדון עורר את הקהל להתמסר ביתר שאת לקיום הוראותיו של הרבי, והביא סיפורים בהם רואים איך שהרבי כבש את העולם כולו, כך גם בענין הפצת בשורת הגאולה, שבשנים האחרונות החלו גם חוגים אחרים להתעסק בנושא.

הרה"ח ר' גרשון מענדל גרליק מתוועד עם אנ"ש והתמימים

לאחר דבריו הוזמן יו"ר מטה משיח באה"ק, פרופסור **ירמיהו ברנובר**. הוא התחיל בכך שהוא לא הבין מדוע יש לו את הזכות לדבר במקום מיוחד וקדוש זה, אך מכמה סיבות הוא החליט דוקא כן לדבר:

ראשית, הרבי שליט"א הטיל על כל אחד ואחד מאיתנו להביא את משיח צדקנו בפועל ממש, לכן, כל אחד צריך לנצל כל מקום ודבר אפשרי, בכדי להביא להתגלות הסופית והמיידית של הרבי מלך המשיח שליט"א. שנית, "זכיתי" אומר פרופסור ברנובר, להיות אצל הרבי ביחידויות למעלה מ-35 שעות...

שלישית, הרבי שליט"א אומר שהיום כל העולם מוכן לגאולה, אפילו המדע שבו אני עוסק כבר מוכן לגאולה. כל השנים, המדע היה מנגד גדול לאמונה בבורא העולם, אך היום, השתנה המצב לגמרי והוא משמש כמנוף לכל השקפות היהדות.

בסוף דבריו חלק פרופסר ברנובר את רגשות הכאבים שצפים ועולים אצלו כל פעם מחדש שהוא שומע איך מדברים על הרבי שליט"א בלשון 'עבר'. אסור להנחות העולם לחדור אצלנו בראש, אפילו לא בדיבור, כי כשאנו מדברים בלשון עבר, זה מחדיר לנו אט אט את ה'אוירה' של 'פעם' לראש, וצריכים להזהר מזה כמו מאש. ברגעים אלו סער האולם ממחיאות כפיים נמרצות.

אחריו דבר השליח הרב **העשיל גרינברג**, בשפת האנגלית, וריתק את הקהל בדבריו אודות חיזוק התקשרותנו אל הרבי מלך המשיח.

אחריו רצה המנחה הרב חזן להזמין מישהו, אך התוכנית "השתבשה"... לפתע נשמעה שירה אדירה של 'יחי אדוננו', ושובל ארוך של מקורבים מברזיל — ראשי-תיבות של **ב**להה **ר**חל **ז**לפה **י**עקב **ל**אה, כדברי כ"ק אד"ש — פרץ לתוך 770. ללא שאלות מיותרות טיפסו על השולחנות "כמנהג מדינתם", והחלו לרקוד ולרקוד. תוך דקות ספורות, כל 770 היה על השולחנות... במשך שעה שלימה רקדו והרקידו איש את רעהו באהבה ואחדות מיוחד במינה. השמחה שהיתה בבית רבינו שבבבל, לא תוכל לעבור במילים...

אחר ריקוד של שעה ומעלה, לאחר מאמצים מרובים הצליח המנחה לעצור את הריקודים, והזמין את הרב **נטע ברכהן** רבה הראשי של ריגא לברכת כהנים. הרב ברכהן דיבר על החינוך עליו מסרו את הנפש חסידי חב"ד ברוסיה, שהחדירו את דרכי החסידות, שאחד מיסודתיה העיקריים, זה 'אהבת החסידים'. גם היום, צריכים להחדיר בילדים ובכולם את האהבה והרעות שהם אלו שעוזרים לנו להיות נאמנים לרבי מלך המשיח. הרב ברכהן סיים את דבריו החמים בברכת כהנים.

אחריו הוזמן הרב **דני אשכנזי**, מהשלוחים לברזיל, כנציג הקבוצה שהגיעה לג' תמוז, וסיפר לקהל הגדול על ההחלטה שהתקבלה אצל השלוחים מברזיל להביא ל-770 מקורבים. וזוהי כבר השנה הרביעית ברציפות שמביאים קבוצות ומשנה לשנה מצטרפים יותר אנשים, והשנה הגיעו 80

מקורבים. החיזוק שמקבלים המקורבים בשהותם כאן, וההשפעה עליהם בקיום התורה והמצוות במשך כל השנה. כן שיתף את הקהל עם מופת טרי של הרבי לאחד המקורבים שהגיע לכאן עם הקבוצה.

עתה הוזמן יו"ר המטה לשלימות העם והארץ הרב **שלום בער וולפא** שדיבר דברים נוקבים על המצב השורר בארץ הקודש.

בעת ההתוועדות חולק מאמר ד"ה **רבי אומר – תר"צ**, מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שאמרו בש"פ תזריע ומצורע, בביקורו בדטרויט. המאמר יצא לאור כעת, בפירסום ראשון, על-ידי מערכת "אוצר החסידים", והוכן לדפוס ע"י חבר מערכת "אוצר החסידים", הרב שלום יעקב חזן.

לקראת סיום ההתוועדות, הודה המנחה בחום לגבאי בית הכנסת ולעסקן הרב **יעקב הרצוג**, חבר ועד הקהל, על עריכת ההתוועדות ברוב פאר והדר, וכמו-כן לנגיד החסידי הרב **שלום דובער דרייזין** על תרומתו הגדולה לעריכת ההתוועדויות, לעילוי נשמת אביו הרה"ח ר' אברהם ע"ה.

לאחר מכן התיישב הקהל להתוועדויות רבות שנמשכו עד הבוקר ממש. סביב כל משפיע או שליח התיישבה קבוצה של תמימים ואנ"ש להתוועד ולהתחמם באמונה לוהטת ואיתנה ברבי מלך המשיח שליט"א. בין המתוועדים נראו, הרב **שניאור זלמן ווילאשנסקי**, הרב **זושא זילברשטיין**, הרב **גרשון מענדל גרליק**, הרב **יצחק שפרינגער**, הרב **נחמן שפירא**, הרב **מנחם מענדל ליפסקער**, הרב **שמעון רייטשיק**, הרב **מרדכי ענתי**, הרב **בערל חזקלוביץ**, הרב **אברהם ליפסקר**, הרב **עקיבא ווגנר**. ועוד.

סיפור / המשך מעמוד 61

עם בואו לטבריה הצטרף רבי אברהם לבית מדרשו של מורו ורבו המובהק רבי מענדל'ה. מיותר לתאר את האווירה העילאית ששררה בבית המדרש, ובפרט לאחר שרבי מנדלה ורבי אברהם נהגו לעבור בעצמם לפני התיבה כמעט בכל התפילות, הן בימות החול והן בשבתות. את אווירה מרוממת זו ניתן כמעט לחוש מהמילים הספורות שנכתבו באותם ימים: "..ותפלתו זכה, כל אחד יוצא ידי רצונו ומחשבתו ומקום הישג יד שכלו בלהב אש השמים, קול גדול ולא יסף, והקול מעורר הכוונה .. ברוך ה' אשר לא הסיר תפילתו וחסדו מאתנו...".

רק מאוחר יותר עבר רבי אברהם להתפלל בבית מדרש מיוחד שבנה לו בפני עצמו. שם היה מתפלל עם תלמידיו ועם ציבור החסידים המקושרים אליו. למרות זאת, היו שני הצדיקים מקושרים בעבותות של אהבה פנימית עמוקה.

מידי שבת, בעת רעווא דרעווין בסעודה השלישית, נהג רבי אברהם לבוא אל שולחנו של רבי מענדל'ה, והאריך לשבת אצלו עד שהגיע הזמן להעלות אור של מוצאי שבת קודש.

לא פלא אפוא שבית המדרש היה מלא וגדוש בשעה של סעודה שלישית, הן בחסידים והן ביהודי העיר. שיאה של הסעודה היה בשעה שהצדיק רבי מענדל'ה היה פוצה פיו ומשמיע דברי תורה בהקדימו תמיד בסיפור מעשה מהבעל-שם-טוב הקדוש כפי ששמע מרבו המגיד ממעזריטש או מתלמידי הבעל-שם-טוב.

על אותן שעות נפלאות ומרוממות נפש, כתב לימים רבי שלמה זמן ב"ר צבי הירש הכהן וילנר כי הצדיק היה "מגלה רזין ומסתורין בכל שבת ושבת. ילאה הפה לדבר והלב לחשוב, גם באין מבין כי הדברים עתיקים, ומדבר על העצים והדומם, צומח, חי ומדבר, ומראה פנים לכל דבר. ומפשט הפשט אחר הפשט עד לעילא ולעילא מכל אתוון ונקודין עד אין סוף ברוך הוא. ולא אוכל עוד לכתוב כי לא נבונותיה. אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שהבורא יתברך זיכנו וקשרנו בגופא דאילנא עץ החיים וד"ל".

על התחברות מרוממת זו סיפר הצדיק רבי ישראל מרוז'ין, כי באחד השנים, ביום שמיני עצרת אחר התפילה, אמר רבי מענדל'ה לאנשי החבריא קדישא שעמו: "הבה נלך לומר 'גוט יום טוב' לרבי צדיק וקדוש הרב מקאליסק, שכל מעשיו לשם שמים!" רבי מענדל'ה הוסיף ואמר לחסידיו להביא עמם את סעודת החג שלהם, ועמו יאכלו את סעודת יום טוב בצוותא חדא.

נענו כולם, וכשרבי מענדל'ה בראשם הלכו לעבר בית מדרשו של רבי אברהם מקאליסק. כיון שיום שמחה הוא זה, התלהטו הלבבות והתרוממו הנשמות מעלה מעלה. כולם יצאו בריקוד ובמחול, ידו של זה על כתפי השני, רוקדים בדבקות רוחנית עילאית. נדמה היה שהשמחה גדולה לא רק בעולמות התחתונים, אלא אף בעליונים "עד שהיה קרוב ממש לביאת גואל צדק".

כשראה זאת השטן, נתקנא קנאה רבתי. חיש מהר הגיע לבית המדרש כשהוא מחופש בדמות הפקיד השורר בעיר, וגזר עליהם בקול רם כי יפסיקו לנגן. החסידים כלל לא שתו לבם לדבריו של הפקיד הלזה, והמשיכו לשמוח ולזמר בדבקות רבה. כעבור שעה קלה חזר הפקיד כשעמו שלושים אנשי צבא וסכינים שלופות בידיהם. הללו החלו להכות את החסידים על ימין ועל שמאל עד שנאלצו להפסיק משירתם.

כך חלפה לה שעת הכושר להחיש ולזרז את ביאת גואל צדק...

ז

בית מדרש זה היה לא רק מקום של תפילה ותורה, אלא אף לביתם של רבים מהחסידים שאיוו לו למקום משכן, כאשר רק מידי פעם שבו לביתם לזמן קצר.

ומעשה שהיה, באחד השנים השתוללה מכת דבר בעיר טבריה ובסביבותיה. תושבי העיר נצטוו להסתגר בבתיהם ולא לצאת החוצה, כדי שלא ידבקו במחלה שהפילה חללים רבים.

חסידיו המובהקים של רבי מענדל'ה מיהרו להסתגר בבית מדרשו של הצדיק, שם המשיכו בסדר יומם בעבודת ה', בתורה ובתפילה. בטוחים היו בכוחו של הצדיק כי כל רע לא יאונה להם. שהייתם זו נמשכה עד שוך מכת הדבר, וכולם ניצלו.

בית מדרשו של רבי מענדל'ה אף שרד את הרעש הגדול שהיה בטבריה והחריב את רוב בתיו. הוא המשיך אפוא להתנוסס על תילו עוד שנים ארוכות.

שנים רבות לאחר מכן, בשנת תרכ"ט, רכשו חסידי קרלין בטבריה את ביתו הקדוש של רבי מנחם מנדל מויטבסק. כשהגיעה הבשורה המשמחת לצדיק רבי אהרן (השני) מקרלין, בירך בהתרגשות ברכת "שהחיינו" ואמר לחסידיו:

"אשרינו שזכינו לקנות נחלת משיח ה', מנחם שמו"...

(מקורות לפרק זה: יסוד המעלה חלק א' עמוד רי ואילך; אגרות חסידים מארץ ישראל, עמודים 98-103; תלמידי הבעש"ט בארץ ישראל עמוד 142 ואילך; "עדן ציון" עמוד קמ בהערה; קובץ 'בית אהרון וישראל', שבט אדר תשמ"ז)

כוס תנחומים

בצער וביגון משתתפים אנו באבלו ויגונו הכבד של ידידנו היקר ראש ישיבת ומנהל רוחני של ישיבת ליובאוויטש במינסוטה

הרה"ת ר' **נחמן** שי' **וילהלם**

בהלקח ממנו אביו היקר והנעלה, מיקירי תושבי קראון הייטס,

הרה"ח ר' **אברהם דוד** ע"ה

וכן שולחים אנו תנחומנו לאמו מרת **חנה רבקה** תחי'

לאחיו הרה"ת ר' **משה**, ר' **ישראל**, ר' **נחמן**, ר' **שניאור זלמן**, ר' **מרדכי** שיחיו

ואחיותיו מרת **רייזל וולבובסקי**, מרת **לאה פראדקין**,
מרת **רחל לפידות**, ומרת **חיה שרה ברבר** תחיינה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים,
ומעתה ועד עולם אך טוב וחסד ימצאוכם תמיד כל הימים,
ובהמשך עבודת הקודש בשליחות מלכנו משיחנו תמצאו נוחם
עדי נזכה לגאולה האמיתית והשלימה בהתגלות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ונכריז לפניו: **יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד**

משה ושבע שמוקלער ומשפ' - כאן ציווה ה' את הברכה

אגרת תנחומין

בצער וביגון משתתפים אנו באבלו ויגונו הכבד של
ידידנו היקר מסור ונתון לעניני כ"ק אד"ש מה"מ, רודף צדקה
וחסד, מנהל רוחני דמתיבתא אהלי תורה

הרה"ת ר' **ישעי' זושא** שי' **וילהלם**

בהלקח ממנו אביו היקר והנעלה,

מיקירי תושבי קראון הייטס,

הרה"ח ר' **אברהם דוד** ע"ה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים,
ומעתה ועד עולם אך טוב וחסד ימצאוכם תמיד כל הימים,
ובמהרה נזכה לקיום היעוד
'הקיצו ורננו שוכני עפר' והוא בתוכם
עדי נזכה לגאולה האמיתית והשלימה בהתגלות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

משפחת קרומבי – צפת עיה"ק

נטפי ניחומים

בכאב רב משתתפים אנו באבלו הכבד של ש"ב היקר והנעלה, מסור ונתון לכל עניני כ"ק אדמו"ר מה"מ, רודף צדקה וחסד,
מנהל רוחני דמתיבתא אהלי תורה

הרה"ת הרב **ישעי' זושא** שי' **וילהלם**

על פטירתו של אביו הנעלה איש חסד נעים הליכות ואהוב על הבריות

הרה"ח ר' **אברהם דוד** ע"ה

כן שולחים אנו את תנחומנו הכנים לכל המשפחה הנכבדה שיחיו

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים,
ומעתה ועד עולם אך טוב וחסד ימצאוכם תמיד כל הימים,
ותיכף ומיד ממש נזכה לקיום היעוד הקיצו ורננו שוכני עפר והוא בתוכם
בהתגלות כ"ק אדמו"ר מה"מ

שלום הכהן וביילא שפערלין
מנשה וחי' פרידא פרמן

אלכסנדר ברוך זושא ואסתר ווינר
שלום יעקב ושיינא איטא חזן

פסח הכהן ואסתר שפערלין
ומשפחותיהם

אש מלהטת בבית-המדרש של רבי מענדל׳ה

מדי לילה היה רבי מענדל׳ה מזדרז לקום ממשכבו, והיה מתיישב לערוך ׳תיקון חצות׳. מר היה לבו של הצדיק על גלות עם ישראל ועל השכינה המתפלשת בעפר, והיה בוכה ומקונן מדי לילה. קול נהי בכייתו היה מגיע עד לאוזניו של הפקיד במיטתו וזה שלח להודיעו כי אם לא יפסיק את מעשיו, יצווה להלקותו ברבים. כשמוע רבי מענדל׳ה את דברי השליח ביקשו להודיע לשולחו כי יכין לעצמו את תכריכיו כיון שהגיע זמן קיצו... • פרק עשרים מתוך סדרת הפרקים הרוקמת את מסכת חייו של הצדיק רבי מנחם מענדל מויטבסק

א

בלב דואב נאלץ הצדיק רבי מנחם מענדל מויטבסק לעזוב את פקיעין הנהדרת, שם קיווה לשקוד בתורת ה׳ ובעבודתו במנוחת הנפש ובשלווה. הוא וחסידיו חזרו בלית ברירה לטבריה רבתי, זאת לאחר איומו של השטן להילחם בו ובחסידיו (כפי שסופר בפרק הקודם, גליון 419).

רבי מענדל׳ה חזר אפוא לטבריה הגדולה, בה החליט סופית לקבוע משכנו ואת חצרו. או אז החלה למעשה התבססות הישוב החסידי בארץ הקודש — מאורע היסטורי בעל משמעות רבה.

קיווה רבי מענדל׳ה לחזור לתורתו ולעבודתו במנוחת הנפש והדעת, אולם מסתבר כי ייסורי ארץ ישראל גדולים הם, ושוב קפצו עליו ארועים שהטרידו את מנוחתו והפרו את שלוות רוחו. את קורות אותם ימים ניתן ללמוד ממכתב ארוך שכתב רבי אליעזר זוסמן, סופרו האישי של הצדיק, בו הוא מתאר את השתלשלות הארועים שפקדו את עדת החסידים שחזרה לטבריה.

ב

עם שיבתו של רבי מענדל׳ה לטבריה, אל ביתו המרווח שהוקצה לו על ידי הקהילה הספרדית בעיר, החלו הוא וחסידיו להתפלל בבית המדרש של האשכנזים. בית מדרש זה היה סמוך ומחובר לבית מדרשם של הספרדים ורק קיר דק הפסיק ביניהם.

לא היה זה לנחת רוחו של רבי מענדל׳ה. הוא עצמו חפץ לכונן את מקום תפילתו בביתו, בו יוכל להתפלל עם החסידים באווירה ובעגה החסידית, באותה התלהבות שמיימית אופיינית כפי שקיבל בחצר רבו במעזריטש.

כשתוכנית זו של רבי מענדל׳ה הגיעה לאוזניו של הפקיד הספרדי של טבריה, שהיה ממונה על העיר מטעם השלטונות, סירב לתת את הרשיון הנדרש להקמת בית מדרש נוסף. נכבדי החסידים של רבי מענדל׳ה חילו פניו, וביקשו ממנו לאשר הקמת בית מדרש זה, אולם הוא הקשיח את לבו. אמתלא היתה בפיו: אסור להקים בית כנסת נוסף ללא רשיון מטעם המושל הטורקי. ״אם יוודע למושל כי הוקם בית כנסת נוסף, בוודאי יחייב אתכם לשלם קנס עצום, ומלבד זאת אף יתן צו להרוס את הבנין בו תתפללו. גורו

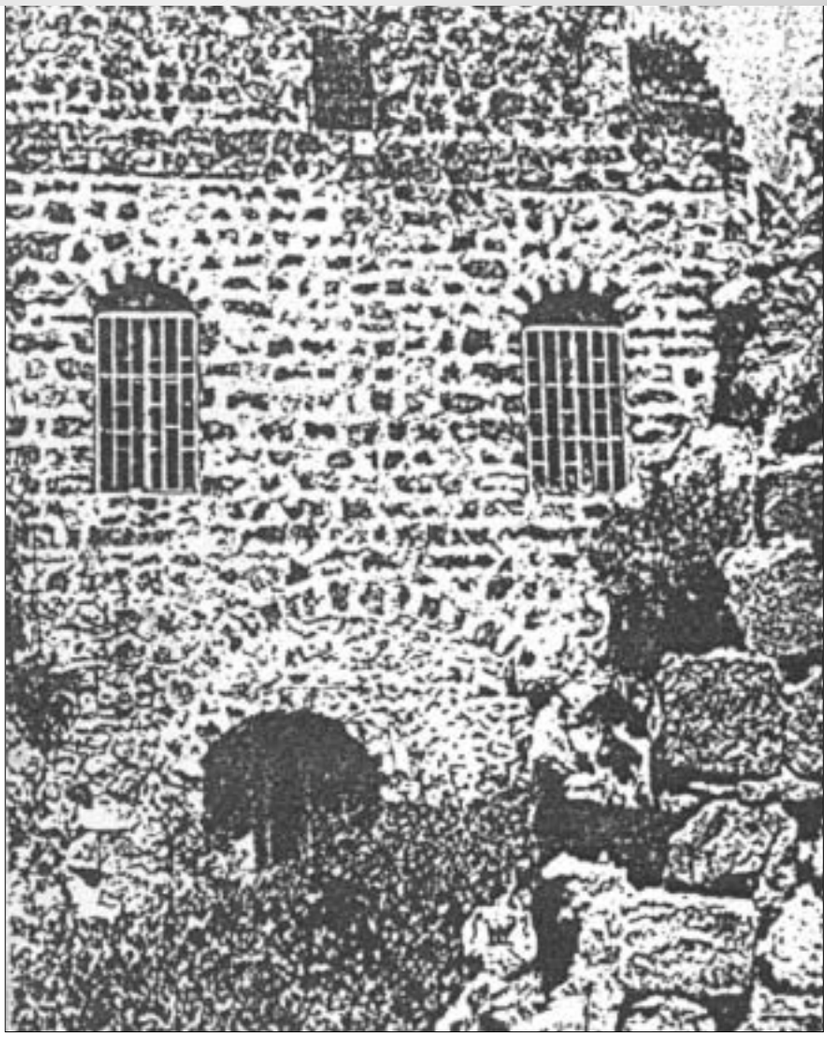

ביתו ובית מדרשו של רבי מנחם מענדל מויטבסק

לכם מחמתו" — הזהיר הפקיד.

בלית ברירה נסוגו החסידים מכוונתם להקים בית כנסת משלהם, ונאלצו להשתתף עם המתפללים הוותיקים בבית המדרש האשכנזי הקיים.

למרות היותם אורחים בבית כנסת זה, המשיכו החסידים במנהגם להתפלל בקול רעש גדול ובהתלהבות עצומה, בשרעפי אש נשמתית יוקדת. קולם היה עולה ומטפס גבוה מעל גבוה, כמו מבקשים להרעיד בתפילותיהם שמים וארץ.

אי אפשי היה שקול תפילתם לא היה חודר את הקיר הדק שבינם לבין בית הכנסת של העדה הספרדית, בו התפלל הפקיד בכבודו ובעצמו. על כולם עלה קולו הרם והלוהט של הצדיק רבי מענדל'ה בכבודו ובעצמו, שהיה בכוחו לזעזע כל נימי לב יהודי.

מסתבר שקול תפילתם הפריע לפקיד פורק-עול זה. תפילתם המתוקה והמלבבת של החסידים, ובראשם הצדיק, חדרה ללבו ואיימה להציף אותו ברגש של קדושה וטהרה. כיון שהיה שקוע עד ראשו ורובו בתאוות העולם-הזה, לא יכול עוד היה לסבול קול של קדושה אמיתית הנובע מעומק הלב והנשמה. הוא גם חשש כי חבריו הספרדים ימשכו אחר עדת החסידים — ואז השפעתו המוחלטת עליהם תתפוגג.

אם בתחילה קיווה לסבול ולהבליג לנוכח תפילתם של החסידים, הרי שעד מהרה הרגיש כי לא יוכל עוד שאת דבר שכזה, וכמעט שקץ בחייו.

לא חלפו ימים רבים, והפקיד הזמין אליו אל נציגי עדת החסידים.

"ברצוני לבשר לכם כי ניתן לכם אישור לבנות בית מדרש משלכם" — נענה הפקיד במתק שפתיים.

"מאי האי?" תהו החסידים, "וכי מה שונה היום מאתמול?"

גדולה היתה עזותו של פקיד זה, ומבלי להתבייש סח בפניהם:

"אין עיכוב חוקי להקים בית מדרש נוסף. ביכולתכם להקים את בית מדרשכם בחצר ביתו של רבכם; אדרבא, זהו כבודו שיהא ביתו סמוך למדרשו".

לא הבינו החסידים: "וכי אך לשווא הטלת עלינו מוראו של המושל הטורקי?".

הפקיד הניד ראשו לחיוב. הסתבר כי שיקר להם במצח נחושה ובעזות פנים...

מני אז החלו החסידים להתכנס לתפילה בבית-מדרש חדש שהקימו בחצר ביתו של רבי מענדל'ה — ולעדת החסידים היתה הרווחה. כעת יכלו להתפלל בחופשיות יתירה, ללא ההגבלות של המארחים האשכנזים שהיו בטבריה מאז ומלפנים.

אם נדמה היה כי כעת תשקוט הארץ, הרי שלא כך היה.

עד מהרה התברר לאותו פקיד ערל-לב כי בית המדרש החדש נמצא סמוך מדי לחלונות דירתו הפרטית. קול תפילתם של החסידים היה קרוב וחזק מדי. חיש מהר הבין — על פי תפיסתו — כי נפל מן הפח אל הפחת. לא רק שנאלץ היה לשמוע את תפילתם הלוהטת, אלא אף כשהיה יושב על סיר הבשר וכשהיה נם את מנוחת צהרי השבת שלו, היו הללו נתונים בסערתה של תפילת שבת יוקדת.

היטב חרה לו לפקיד על הרשיון שנתן בפזיזות הדעת ללא מחשבה תחילה. המצב הגיע עד כדי כך "שמאסה נפשו בחייו". שנאה יוקדת פעפעה בו, ולמרות שעל פי החוק התקשה לעשות משהו, החליט להציק בפניהם בכל דרך אפשרית כדי שיעזבו את המקום, אם ברצון ואם באונס, או אפילו ברצון שהוא אונס.

במכתבו סיפר רבי אליעזר זוסמן כי שנאתו של הפקיד הטבריני היתה קשה משנאת הפקיד בצפת שבגללו נאלצו לעזוב את העיר (על כך מסופר בפרק י"ח גליון 418), כיון שהלה שטם את החסידים רק בגלל שסרבו לאכול משחיטתו, ואם כן, היתה זו שנאה התלויה בדבר, וכאשר בטל דבר בטלה השנאה. לא כן הפקיד בטבריה, שהיה מתנגד גדול לרבי מענדל'ה ואי אפשר היה לפשט עקמומיות שבלבו, אולם

"האלקים עשה שיראו מלפני כבוד אדמו"ר ולא היה לו מצח להרים ראש כנגדו".

ג

למרות שהפקיד הטבריני נאלץ לקבל את המציאות שהוא הביא על עצמו, הרי שהמתין לשעת הכושר כדי להפיל את רבי מענדל'ה ועדת חסידיו בפח יוקשים. הוא המתין בצד כחיית טרף האורבת לטרפה.

ההזדמנות הנאותה לא אחרה מלהגיע.

היה זה בשנת תקמ"ג. האוכלוסיה היהודית בטבריה הלכה וגדלה בעקבות עלייתם של חסידי רייסין, וכן קבוצת יהודים נוספת שהגיעה מטוניס. הצפיפות הלכה וגדלה ועד מהרה הורגש צורך דחוף להגדיל את בתי המגורים ברחוב היהודי של טבריה.

לא פשוט היה להוסיף בתים נוספים ברחוב היהודים. שנים רבות קודם לכן קבע הצדיק הנודע רבי חיים אבולעפיא — על פי דרישת השלטונות הטורקיים — כי אין "להגדיל גבול העיר מכמות שהיה". רבני הספרדים ובראשם רבי חיים קבעו זאת "באיסור וחרם חמור". הסיבה לכך היתה כדי למנוע עילה מהמושלים לתבוע ארנונות נוספות מבני הקהילה היהודית בעיר.

אחד היהודים שהתגורר בעכו, שכר חצר גדולה בשטח הגובל עם הרובע היהודי בטבריה. את השטח שכר מדי הפחה המוסלמי אחמד אל-ג'זאר ובו היו בתים מרווחים. הוא עשה זאת כיון שראה את הצפיפות הגדולה שברחוב היהודים, והחליט לשכן שם חלק מעדת החסידים שהגיעה לטבריה.

עד מהרה נפוצו השמועות כי החצר הלזו נשכרה על ידי החסידים עצמם על מנת לגור בה — בניגוד לאיסור שנתקבל מקדמת דנא.

חיש מהר נודע הדבר לפקיד הטבריני, והלה מצא בקעה להתגדר בה. בידעו את הרגישות הטמונה במעשה זה, החליט לצאת מיד בזעקה גדולה, הן כלפי החסידים, הן כלפי הפרת חרם הרבנים הספרדים, והן כנגד פריצת איסור הגבולות שגזר הפחה הטורקי. איש בליעל זה עשה זאת למרות שידע את האמת כי החסידים לא שכרו את החצר, אלא אותו יהודי תושב עכו.

הפקיד הטבריני חפץ לחולל מהומה ולקרוע קרע בין עדת החסידים לקהילה הספרדית הוותיקה בעיר, ובכך קיווה להחליש את מעמדם של החסידים.

הלה לא הסתפק בכך, אלא אף פרסם בגלוי שכל החסידים יתנו את הדין על מעשה

התלהטו הלבבות והתרוממו הנשמות מעלה מעלה. כולם יצאו בריקוד ובמחול, ידו של זה על כתפי השני, רוקדים בדבקות רוחנית עילאית. נדמה היה שהשמחה גדולה לא רק בעולמות התחתונים, אלא אף בעליונים "עד שהיה קרוב ממש לביאת גואל צדק".

"נפשע" זה, ואף שלח בעלי אגרופין כדי להפחיד ולאיים על רבי מענדל'ה וראשי החבריא קדישא שלו.

הפחד היה גדול. ראשי החסידים התכנסו כדי לנסות ולקדם את פני הרעה. בתום האסיפה הוחלט כי ישלחו משלחת מכובדת אל הפחה היושב בעכו, ויספרו לו דברים כהווייתם, באמונה כי 'לב מלכים ושרים ביד ה', והלה יאמין לדברתם. בראש המשלחת עמד הצדיק מויטבסק בכבודו ובעצמו.

הפקיד הטבריני אף הוא לא שקט על שמריו. בעוד המשלחת החסידית עשתה דרכה לעכו, מיהר אף הוא לעכו כשהוא מצרף אליו את הפקיד הממשלתי בצפת — אותו פקיד ערל-לב שבגינו נאלץ הצדיק לעזוב את צפת — כדי להתגולל יחד כנגד החסידים. הם גייסו לעזרתם את מקורביו של הפחה בהבטיחם להם כי יתחלקו ביניהם בממון הרב שהחסידים ייאלצו לשלם בגין הקנס שיושת עליהם.

רבי מענדל'ה בגדלות רוחו, הבין כי כל הרדיפות הללו אינם בכדי. בבוא לעכו בראש משלחת החסידים, נפעמה רוחו של הצדיק, ובהתרגשות רבה אמר לחסידיו: "הנני רואה בעינא פקיחא, ברור וצלול, שהוא מעשה 'בעל דבר' העומד עלינו לעקוב ולגרש את כולנו מארצנו הקדושה; ממש לא להניח לנו אפילו פרסה אחת .. היטבתי לראות את הענין והנולד ממנו .. ה'בעל דבר' לא נתן עינו בממון להפסידנו, כי אם על עיקר שרשינו בארץ ובדעתו לשרש אחרינו...".

הצדיק הבין כי השטן אינו חפץ במאום, מלבד לגרשם גירוש מוחלט מארץ הקודש. על פחות מזה לא יסכים לוותר.

כששמעו חסידיו של רבי מענדל'ה דברים מרעישים אלה, הבינו כי עת צרה היא ליעקב, וכי סכנה גדולה טמונה בפגישתם הצפויה עם הפחה. מיד החלו החסידים ובראשם הצדיק, לשפוך לבם בתפילה ובזעקה לה' היושב במרומים כי ישמרם ויצילם מכל צרה וצוקה.

תפילה פועלת רבות, ותפילתם לפני היושב במרומים פעלה פעולתה. משלחת החסידים התקבלה אצל הפחה בסבר פנים יפות. הלה שמע מהם את השתלשלות הארועים, ודבריהם התקבלו על לבו. לא רק שהרשה להם לפרוץ את גבול רחוב היהודים, אלא אף פטרם מתשלומי השכירות בעד החצר החדשה...

אש נקם בערה בלבו של הפקיד הטבריני שנחל תבוסה מחפירה. כיון שבאותה שעה היו בידיו מאתיים זהובים שהגיעו לידיו כ"מעות ארץ ישראל" עבור יהודי וילנא המתגוררים בטבריה, ניצל את ההזדמנות לעכב את הכסף בידו בתואנה שעליו לשלם את הסכום הזה לפחה בגלל מעשיהם של החסידים.

בידם של החסידים לא היה מה לעשות, והם נאלצו לכסות את ההפסד הכספי מכספי 'כולל רייסין' — כסף שהיה בידם בזכות התרומות שהגיעו מחו"ל.

הבורא ברחמיו האריך אפו כנגד יהודי מורד זה, אך לא לנצח. באותו יום בו שילמו ראשי החסידים את הנזק הכספי, קופד לפתע פתאום פתיל חייו של הפקיד הטבריני. הוא חלה במחלה חטופה, וכשהוא במיטב ימיו ובשיא כוחו, מת. "ויראו כל העדה כי בעוונו מת" — כותב רבי אליעזר זוסמן במכתבו.

ד

גירסה נוספת יש למאורעות מסעירים אלה, ומחמת הדיוק ההיסטורי והסיפורי, נביא אף אותה:

מידי לילה היה רבי מענדל'ה מזדרז לקום ממשכבו, והיה מתיישב לערוך 'תיקון חצות'. מר היה לבו של הצדיק על גלות עם ישראל ועל השכינה המתפלשת בעפר, והיה בוכה ומקונן מדי לילה. קול נהי בכייתו היה מגיע עד לאוזניו של הפקיד שהיה שוכב על מיטתו.

בתחילה ניסה הפקיד להתהפך על הצד השני, ולאטום אוזניו משמוע נהייתו של הצדיק, אולם מוחו ולבו לא עמדו בנהרות הקדושה שנבעו מקולו של הצדיק. הוא שלח אפוא להודיע לצדיק כי אינו מניחו לישון, ואם לא יפסיק את מעשיו, יצווה להלקותו

ברבים. כשמוע רבי מענדל'ה את דברי השליח ביקשו להודיע לשולחו כי יכין לעצמו את תכריכיו כיון שהגיע זמן קיצו...

אכן, כך היה. למחרת מת הפקיד לפתע פתאום והוא במיטב כוחו ואונו. מאז נפל פחד הצדיקים על הרשעים, ותהי הישועה לעדת החסידים.

* * *

רבי אלעזר זוסמן המספר את המאורע לפרטיו, מוסיף ומציין כי ניסים אלו היו בזכות העובדה שכל ישעם וחפצם של רבי מענדל'ה וחסידיו, היה לעבוד את הבורא יתברך בשקט ובשלווה, וכי גם בצוק העתים, כאשר רדפו הרודפים והמציקים למיניהם, התאמצו החסידים שלא לגרוע מסדר העבודה לתורה ולעבודת ה' יתברך.

כעת, עם הסרת המכשול האחרון, ניתן היה להגדיל ולהרחיב את בית מדרשו של הצדיק שהיה צר מהכיל את כל החסידים, ועמם יהודי טבריה שהיו באים להתענג ולהתבשם מזיוו של רבי מענדל'ה.

בשמחה ובעליצות של מצווה בנו החסידים לצדיק מעון מגורים חדש כיאות לצרכיו וצרכי משפחתו, כשלצדו בית מדרש גדול ורחב ידים. רבי אליעזר זוסמן מתאר את רוב הטובה של המנין המיוחד שהתחדש בחצרו של רבי מענדל'ה ואת "גודל החרות תורה ותפלה ושמחה של מצוה ועבודה רבה, אין מעצרו בעם כי אם דבר אחד לדור, הוא אדמו"ר שי'".

אף רבי מענדל'ה עצמו מתאר את רגשות השמחה המפעמים בקרבו לנוכח ההתרחבות וההתבססות שלו ושל חסידיו. באגרת קודש שכתב בחודש כסלו תקמ"ו, הוא מבשר לאנשיו ברוסיה ופולין "מן הטוב ההוא אשר היטיב ה' עמדי, בבנין ביתי ומקדש מעט בתוכו, בית הכנסת הדור הוא, תחתיים שניים ושלישים, בניתי בית זבולי מכון לשבת על אופן סדר הצטרכו תשמישי בשם הגדול ומהולל מאד".

כיון שדירה נאה היתה לחסידים להתפלל בה את תפילתם, רחבה דעתם וגדלה שמחתם. תפילתם ולימודם אף הם הלכו והתרבו, וקול התורה היה נשמע ענוג ומתוק מתמיד בשעה שבקע את חלונות בית המדרש אל האוויר הטבריני הלוהט.

מעשה ובאחד הימים מעשה ובאו לחצרו של רבי מנחם מענדל, חבורת חסידים שהיו בעלי מנגנים מפורסמים. הללו הגיעו כדי לשבות בהיכל קודשו ולהנעים לו מזמירותיהם ליד שולחנו.

ציור: ר' זלמן קליינמן ע"ה

החלו המנגנים את ניגונם הענוג, מלא רחמים וכיסופים, מביע תשוקה עזה להתקרב לבורא יתברך. נשתלהבו הלבבות והצטעפו העינים בדמעות של כיסופין. בעיצומו של הניגון, פרץ רבי מנחם מנדל בבכיה מרה ונחילי דמעות זלגו מעיניו.

בידי חבורת זמר זו היה ניגון מיוחד במינו ערב לאוזן ומושך את הלב. בליל שבת לאחר הקידוש, סימן להם רבי מנחם מנדל לפצוח בניגון. ביקשה חבורת המנגנים לפצוח בניגון המיוחד שהיה שמור עמם, אך הצדיק היסה אותם מיד ורמז להם לחדול מניגונם ולפצוח בנעימה אחרת. הדבר חזר ונשנה גם בשאר סעודות השבת, ויהי לפלא בעיני החסידים.

למחרת, ביום ראשון שחל בו ראש חודש, ישב רבי מענדל'ה בצוותא חדא עם תלמידיו הקדושים, וסעדו את לבם בסעודת ראש חודש כמנהגם של חסידים מאז ומקדם. לפתע ציוה הצדיק לחבורת בעלי המנגנים לפתוח דווקא בניגון שאותו היסה במשך כל השבת.

החלו המנגנים את ניגונם הענוג, מלא רחמים וכיסופים, מביע תשוקה עזה להתקרב לבורא יתברך. נשתלהבו הלבבות והצטעפו העינים בדמעות של כיסופין. בעיצומו של הניגון, פרץ רבי מנחם מענדל בבכיה מרה ונחילי דמעות זלגו מעיניו.

כשסיימו המנגנים את ניגונם, גילה להם הצדיק כי ניגון זה הוא משירי הלוויים שהיו שרים בבית המקדש, וזוהי הסיבה שלא הניחם לנגנו בשבת, כדי שלא יצטער ביום שבת על חורבן הבית וגלות השכינה.

חיזוק נוסף קיבל מניין החסידים בטבריה עם בואו של רבי אברהם מקאלסיק להתגורר בעיר. לאחר עזיבתו של רבי מענדל'ה את צפת, הוא עצמו נשאר בעיר זו בתקווה שיוכל להתבסס בה, אולם הפקיד הצפתי לא הרפה ממנו, והציק לו בכל דרך אפשרית. רבי אברהם ומקורביו נאלצו אפוא לנטוש את צפת ולעקור לטבריה.

המשך בעמוד 56

ב"בית חיינו" 770 – לב הבן נאמן!

משפחה אהובה,

שלום וברכה!

בפעם האחרונה בה שמענו את הרבי מלך המשיח שליט"א אומר שיחה בג' תמוז, טרח הרבי להדגיש לנו, שיום זה נקבע כ'חג הגאולה', ולדורות! ביום זה, מומלץ לכל חסיד לקחת את ה'שכל' ולאמר לו, 'גיי אַרויס'! היום, זה לא יומך, היום אתה תשב בפינה, ותיתן ללבת האמונה לפרוץ מהלב. וכאן ישאל ה'שכל' מדוע? הרי אני מ'חב"ד' וענינה של חב"ד הוא 'דע את אלוקי אביך', להבין, להשכיל, ודוקא כך להאמין. ואנו נאמר לו, גיי אַרויס! לא ויכוחים, לא שקלא וטריא, שום דבר, אין לנו אלא דבריו של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב אשר מרה תהיה באחרונה לאלו שילכו אחר שכלם.

ובאמת, מה הבעיה בשכל? בסך הכל מדובר בבריאה של הקב"ה? מלבד זאת – לכאורה, טענותיו של היצה"ר צודקות, הרי ליובאוויטש מאז ומתמיד חינכה על חכמה בינה ודעת ודוקא כך 'עבדהו בלבב שלם', ומה קרה כעת? אלא, התשובה היא, ששום דבר לא קרה כעת. שום דבר לא השתנה. אף אחד לא אומר לסתום את השכל, אף אחד לא אומר לנעול אותו, אלא, כל מה שאומרים, זה להיות 'פקח', לדעת היכן להשתמש עם השכל, והיכן לא; לדעת שישנם דברים אותם השכל לא יבין לעולם; לדעת שיש דברים שלא רק שהשכל לא יבין אלא גם מפריע; ובעיקר, לדעת, ולזכור תמיד, מאז ומעולם, וגם כעת, שלא השכל מנווט את האמונה, ה'שכל' נועד להיות מנוף לאמונה, לגרום לאמונה להכנס בתוכנו בפנימיות. וחלילה לא להיפך.

כאשר מגיע יום כמו ג' תמוז, לא צריך להיות 'פקח' גדול, בכדי להבין שעל כל 'צד' שלא נעמוד, ה'שכל' מהווה מכשול עיקרי. אין זה משנה איזה שכל, ואדרבא, ככל שהשכל יותר גדול, הוא יותר מכשול, ככל שהחסיד יותר 'גדול', והוא יותר 'בטוח' בהבנתו, הבעיה גדלה פי כמה וכמה.

לכן, ראשית, צריכים להתחנן אל הרבי ולבקש ממנו שיקח אותו תחת חסותנו, שלא יתן לנו ליפול חלילה בצד הלא נכון. אם נמצאים במעמד ומצב זה, אנו כבר על המסלול, היות וקלטנו שמדובר כאן על נקודה מסוכנת ובעייתית, נקודה שמסוגלת לפגום בחבל ההתקשרות לרבי שליט"א. לאחר מכן, זה נהיה הרבה יותר פשוט. מאמצים אנו לעצמנו את הפתגם האומר 'אין שכל אין דאגות', לוקחים את השיחות של הרבי מלך המשיח ומעיינים מה אומר הרבי, על ג' תמוז, על חיים נצחיים בכלל ושל נשיא הדור בפרט, על מקומו של נשיא הדור, וזהו. חוץ מזה לא מעניין שום דבר.

יום ראשון, כ"ט סיון

יום ראשון בצהרים הגיע אוטובוס של מבקרים ל'בית משיח'. במהלך הביקור הוסבר להם על קדושת המקום והיושב בו.

אחרי תפילת ערבית במניין הרבי מלך המשיח, רגש השמחה גבר והלך, והריקודים נמשכו מעבר לזמן הרגיל, בשירה אדירה מלווה בתזמורת של הילדים.

יום שני, ל' סיון, א' דר"ח

בפינה המזרחית צפונית התקיימה ההתוועדות הרגילה לתלמידי התמימים, אך הפעם בהשתתפות ר' **זוהר אייזנברג** שהתוועדות זו הייתה עבורו התוועדות יום הולדת. יחד איתו הגיע אברך עם גיטרה, מאחוריו עומד סיפור מענין אותו סיפר בהתוועדות: "מצבי היה קשה, החובות גדלו מעל לראש, ונפגשתי בדרך לא דרך, בתמונה של הרבי מלך המשיח, והתקשרתי אליו. שלחתי מכתב לרבי, בו אני מספר על עצמי, ומבקש ממנו לקבל אותי בתור חסיד. לא עבר זמן רב, ואני מקבל טלפון מהרב לייבל גרונר, שהמכתב התקבל ואני מוזמן לגור כאן, ליד הרבי מלך המשיח". וכאן, החל האברך לספר את הסיפור מחדש, אך הפעם בשירה מלווה בגיטרה, והדמעות נוזלות מהעיניים...

יום שלישי, א' תמוז, ב' דר"ח

ב'פר"י' התקיימה התוועדות לתלמידי התמימים מה'קבוצה' שלמדו בישיבת חב"ד אשר בצפת. השמחה שהיתה בהתוועדות היתה כפולה ומכופלת, ראשית, היום היא יום הולדתו של התי' **מנחם מענדל בקשי**. שנית, חברינו, התי' **מתן ויצמן** החתן והגיע בימים אלו ל-770, ואחרונה, שמחה כפולה ב'משפחה': אח של חברינו התי' **שמעון שניאורסאן** מתחתן מחר עם אחות של חברינו, התי' **שמוליק גבירץ**.

בשעות הקטנות של הלילה, הגיע הרב **נועם ווגנר** ראש ישיבת חב"ד בדרום אפריקה להתוועדות. הוא דיבר על כך שצריכים לעשות מחיצה בין שיחות של הרבי מלך המשיח, לרגשות שלנו. גם בין מצות דרבנן למצות דאורייתא יש מחיצה, ספיקא דרבנן, לקולא, היות וצריכים להבדיל ביניהם. באם לא יהיה הבדל בין הרגש לשיחות, יתייחסו לשיחות, כמו לענייני רגש, ויקלו היכן שאסור להקל.

בימת הכבוד בכינוס החירום בקשר למצב הבטחוני בארץ הקודש

"לפרסם את דברי הרבי בשפה האנגלית". הרב הרשל בקרמן

יום רביעי, ב' תמוז, ערב 'חג הגאולה'

בשעות הבוקר פוזרו דפים ב-770 עם הכותרת '**לב הבן נאמן**', ובהם מובא משל מ'שער האמונה' של אדמו"ר האמצעי, משל מיוחד שמבטא את המצב בזמננו אנו. במשל רוצה האב לנסות את בנו, בכך שהוא מסתתר מבנו, ואז יראה האב תכלית נקודת לבבו.

והנה מיד שנעלם האב מן הבן, הוא ירוץ בכל כחו לחפש אותו, בכל דרכים ומסילות שיודע הבן שהן דרכים שהולך בהן אביו, וכאשר לא ימצאנו, ודאי יצר לו, ויבכה תמיד על אשר נטל ממנו מאור עיניו וחיי ראשו, ותמיד במסתרים תבכה נפשו, בלתי תתנחם, עד שאומר נואש בנפשו שלא יראה עוד פני אביו לעולם. ובהמשך הזמן שכבר נתייאש בדבר זה, תתקרר המרירות בלבו, וישכח מעט מעט, עד שיתרשל לחפש את אביו לגמרי, שנמצא נפסק חבל התקשרות הבן לאביו לגמרי.

וזה מגיע, ראשית, ממיעוט דעת, שהבן לא מבין שבסך הכל רוצה אביו לנסותו, ולא מצד שנאה רק שחפץ לנסותו לדעת את אשר בלבבו. והבי שביאוש זה, נראה מיעוט אהבת והתקשרות הבן שאינה נאמנה כל כך לאביו, שאם היתה התקשרותו חזקה, לא היה נופל ביאוש כלל, כי לב הבן הנאמן יתחזק בכל כחו לחפש אחר אביו, כי יודע בלבו היטב שאמונתו והתקשרותו חזק, וכך כמים הפנים אל פנים כו', ודאי לב אביו אליו, ולא הסתיר את עצמו רק לנסותו לבד. וזהו בן חכם ונאמן בכל לבו, שמשכיל על דבר ההסתר שאינו אמיתי. וגם יחפשנו תמיד בכל דרכי האב, וגם אם לא ימצאנו **לא יבכה כלל** לומר נואש בנפשו. אדרבה, תמיד יבקשנו בכל לבו, ויחפשנו בכל דרכי נתיבות האב, לילך בעקבות אביו, במסילות שדרך בהן רגלי האב, בכל מקומות שיה' רגיל להמצא שמה. וגם אם אינו מוצא לאביו בדרכים שלו, **ישמח נפשו**, ומובטח ש**בדרכי האב הולך שם ודאי ימצאנו**. זו בערך הלשון המובאת שם.

דפים אלו הוציא לאור 'וועד חיילי בית דוד' - 770.

בשעה 1:30 החל כינוס חירום ב-770 בנוגע למצב הקשה השורר בארץ הקודש. ראשון הדוברים היה המרא דאתרא של שכונת המלך, הרה"ג **אהרן יעקב שווי**. הרב שווי הביא את פסק הדין ההלכתי שאין לדבר אפילו על מסירת שטחים לאוייב וודאי שאין לעשות זאת בפועל. וכפי שרואים שעצם הנכונות והדיבורים על מסירת שטחים גורמת לאוייב להגביר את חוצפתו ואת התקפותיו.

כעת, הזמין מנחה הכינוס הרב **יקותיאל ראפ** את הרב **שמואל חפר** — חבר אגודת חסידי חב"ד בארץ הקודש ומנכ"ל מוסדות בית רבקה בארה"ק. הרב חפר עמד בדבריו על כך שהרבי לימד אותנו שכל ארוע קשור למקום והזמן בהם הם מתרחשים. ואכן 770 — ד' אמות של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח, וערב ג' תמוז, הם המקום והזמן המתאימים לפעול ולהתעורר בשלימות הארץ, עליהם דיבר וזעק הרבי מלך המשיח רבות.

הרה"ג דוד **מאיר דרוקמן** רבה של קרית מוצקין, דיבר על חשיבות הפעולה המעשית מעבר למחאה המילולית. לאחר מכן, דיברו הרב **שלמה סגל**, והרה"ג **משה הבלין**, רבה של קרית גת.

הרב **הרשל בקמאן**, הפועל רבות בנושא שלמות הארץ, דיבר בשפה האנגלית כשהוא קורא לעשות ולפרסם את הדברים שהרבי אמר וכתב.

הרב **דניאל כהן** מנהל בית חב"ד בחברון דיבר על המסר האקטואלי מפרשת שלח, בה אנו למדים שמי שרואה את עצמו כחגב, נראה כך בעיני אחרים... הרב כהן הביא כדוגמה לטובה את הישוב היהודי בחברון שמתנהג בדרך של 'אם במחנים', כשהיהודים מסתובבים ללא פחד ובכך עוצרים את תוקפנות האויב.

הרב יקותיאל ראפ יו"ר מטה שלימות הארץ ב'שכונת המלך', חתם את הכינוס בקריאה לרבני חב"ד באה"ק, לצאת לפעילות רחבת היקף בפירסום דברי הרבי מלך המשיח. הרב ראפ הדגיש שאין מדובר בפעילות פוליטית ובתמיכה במפלגה פוליטית כלשהי, אלא בפרסום דברי הרבי בלבד. הפירסום צריך להיות בכל דרך אפשרית, משלטי חוצות ועד לחלוקת עלוני הסברה.

במהלך היום זרם קהל ענק מ-770, האורחים הגיעו ממונטריאל, דרום אפריקא, טורונטו, ושאר מדינות הסמוכות לניורק. גם מארץ הקודש הגיעה קבוצה לא מבוטלת של אורחים, שבאו לשהות במחיצת הרבי מלך המשיח ב-770. קבוצה גדולה של מקורבים הגיעה מצרפת. הקבוצה בה"א הידיעה שהגיעה לכאן, היא קבוצת המקורבים הברזילאים (ראה מסגרת).

במסגרת קונגרס משיח העולמי, התחיל משעה 8:00 בערב לימוד עניני גאולה ומשיח

הקבוצה הברזילאית

בשעה 1:00 ברחובות 'שכונת המלך' נשמעה שירה אדירה של 'יחי אדוננו'... השירה הזאת, הגיעה ל-770 באמצע ההתוועדות המרכזית, לכבוד 'חג הגאולה' ג' תמוז. זה היה, באמצע אחד הנאומים, לפתע, פרצה בסערה, קבוצה גדולה של אנשים, כשבפיהם שירת 'יחי אדוננו'. רגליהם טפסו מיד על השולחנות, ומרגע זה ואילך כל 770 התרומם על גלגלים. במשך שעה שלימה לא הפסיקו לשיר לשמוח ולרקוד בשמחת הגאולה... מחזה מיוחד, שלא ישכח הרבה זמן ב-770, הם 'השתלטו' אפילו על הרמקולים, ולאחר מספר דקות החלו לנגן 'הרבי מלובאוויטש מלך המשיח חי וקיים...'

צריך להיות עוור, בכדי להתעלם מהם. הם מקפידים להשתתף במנינים של הרבי. הם נעמדים במרכז 770, כשעינהם מופנות אל דלת הכניסה המערבית של 770, ופיהם מלא בשירת 'יחי אדוננו'... מדובר, על קבוצה של 80 מקורבים מברזיל, שהגיעו בארגונם של השלוחים מכל קצווי ברזיל, בראשות השליח הנמרץ הרב **יוסף שילדקרויט**.

מסביב לשעון. זה התחיל בהתוועדות י"ב תמוז תשמ"ז, אותה ראה ושמע קהל רב משעה 8:00 עד לתפילת ערבית במניין הרבי מלך המשיח.

לאחר תפילת ערבית, כש-770 מלא מפה לפה, התקיים סימפוזיון בנושא משיח וגאולה, כשגולת הכותרת היא, 'יחי וקים נשמה בגוף - כיצד מסבירים? בסימפוזיון השתתפו, הרב **יוסף יצחק קסלמן** שליח כ"ק אד"ש מה"מ בדרום אפריקא, הרב **זלמן ליברוב** שליח כ"ק אד"ש מה"מ בפלטבוש, הרב **שלמה מאיעיסקי** מנהל 'מכון חנה', הרב **נועם ווגנר** ראש ישיבת חב"ד בדרום אפריקה.

הרבנים הסבירו את המקורות ההלכתיים והרעיוניים לכך שהרבי מלך המשיח חי וקיים, לאחר הנסיון שארע בג' תמוז, ואת הדרכים השונות להסביר לקהל הרחב את העניין. בנוסף, התייחסו הרבנים לשאלות פרטיות כמו: מניין לנו שהרבי מתפלל דווקא בשעות אלו? הכרזת 'יחי', מתי והיכן? ועוד.

כמו כן דובר על ההסתכלות שצריכה להיות ליהודי במקרה בה נראית סתירה בין דברי התורה הקדושה, לבין הנראה לעיננו. במהלך הסימפוזיון הודגשה השיחה, בה מסביר הרבי שנשיא הדור קיים בכל דור באופן נצחי, על דרך אבן השתייה הקיימת בכל דור ללא שינויים, אפילו לא השינוי דגניזה. והשיחה אשר מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות, הוא בית רבינו שבבל, בית משיח — 770.

עוד דובר בסימפוזיון, שהסתלקות הצדיק, נעשית רק לאחר שהוא השלים את עבודתו בעולם, וברור לכולנו שכל עוד שאנו לא רואים את הגאולה בגלוי בעולם הזה הגשמי והחומר, הרבי לא גמר את העבודה שלו בעולם, ולא שייך שיהיה (ח"ו) הסתלקות אצל הרבי שליט"א.

כן דובר שהאמונה שהרבי חי וקיים צריכה להתבטאות בדברים חיוביים, ואסור שכל אחד יתן לרגשות שלו ביטוי פומבי באמצעים אלימים וכיו"ב, ובמיוחד בד' אמות של הרבי. הזהירות בזה צריכה להיות בכפליים, שהרי זה ההיפך מרצונו של הרבי מלך המשיח, והעיקר כאשר מאן דהו עושה מעשים כאלו על דעת עצמו בד' אמות של הרבי, הרי במעשים אלו הוא מבטא את ההיפך מחי וקיים.

הסימפוזין נגמר, אך רבים מאנ"ש והתמימים התקבצו סביב הרב **זלמן ליברוב** שהתוועד חימם וליבה את האמונה האיתנה ברבי מלך המשיח.

משמרת גאולה ומשיח, ממשיכה: בפינה ליד בימת התפילה, מתיישבים קבוצה של דוברי רוסית עם הרב **נפתלי אסטולין** שלומד איתם יחד את ה'דבר מלכות' דש"פ קורח.

בזמן זה התקיים סיום הרמב"ם בהלכות שאר אבות הטומאות והתחלת הלכות טומאת אוכלין. הסיום נמשך להתוועדות עם הרב **יהודה פרידמן** מנהל בית חב"ד, במילבייסין.

התוועדות נוספת של קבוצת המקורבים מברזיל התקיימה במערב 770 עם הרב **יצחק שפרינגר**. החמימות של הברזילאים משפיעה על כולם, משמח מאד לראותם מנגנים בכל ניגון את הכרזת הקודש 'יחי אדוננו', ממש בטבעיות...

במקום נוסף התוועד הרב **שלום דובער רייצעס** שליח כ"ק אד"ש מה"מ בשיקגו, עם הרב **נועם ווגנר**. גם הרב **עקיבא ווגנר**, ראש ישיבת חב"ד בטורונטו התוועד עם קבוצת בחורים. והרב נפתלי אסטולין שהתחיל בשיעור גאולה ומשיח המשיך בהתוועדות רעים אל תוך הלילה. בפינה המזרחית צפונית התקיימה התוועדות נוספת של תלמידי התמימים.

במהלך כל הלילה התקיימו שיעורים בעיניני גאולה ומשיח, עד תפילת שחרית במניין הרבי. את השיעורים מסרו, הרב **יקותיאל פלדמן**, והרב **לוי יצחק סטאליק**.

יום חמישי, ג' תמוז, 'חג הגאולה'

לתפילת שחרית הגיעו מאות מקורבים בכדי להתפלל במנין הרבי מלך המשיח שליט"א ולהתחזק באמונה האיתנה שהרבי מלך המשיח חי וקיים.

אחרי תפילת שחרית מסרו את השיעורים בעניני גאולה ומשיח, הרב **פינחס קארף** מסר שיעור ב'דבר מלכות' ג' תמוז תנש"א. הרב **שאול רוזנבלט** רב בית כנסת חב"ד ביתר עלית, ב'דבר מלכות' חיי שרה תשנ"ב. הרב **שלום דובער קארף** ב'דבר מלכות' ג' תמוז תנש"א. הרב **שמואל חפר** חבר אגו"ח בארה"ק, מסר שיעור בשיחה א' לש"פ חוקת בלקו"ש בעיניני גאו"מ, במדבר.

במהלך היום הוצבו דוכנים בפתח 770 בהם נמכרו ספרים בנושא משיח וגאולה, וספרי מאמרים שיצאו לאור ע"י מערכת 'אוצר חסידים'.

בתפילת מנחה, למעלה משש מאות ילדים, ממחנות הקיץ בשכונה, "גן מנחם" ו"מחנה ממש", הציפו את 770, רואים אותם ומתרגשים. קול אדיר ונעים של מאות ילדים, שרים באמונה חיה וממש 'רטובה' כזאת, שאפשר לממש אותה, 'יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד'.

התפילה עצמה, גם היא שייכת לילדים, שאצלם האמונה היא בפשיטות, ללא תסבוכי ה'שכל' למינהם. אצלם, כשרואים אותם שרים ביום זה, 'אשרי יושבי ביתך' אפשר להתמוגג משמחה רק מהתבוננות במילים אלו... כל מהלך התפילה לוותה בשאגות של מאות הילדים ב'אמנים' ו'ברוך הוא וברוך שמו'. לאחר ששרו הילדים 'עלינו לשבח', הכריז החזן את הכרזת הקודש 'יחי אדוננו', וחלל 770 התמלא באלפי קולות שהשיבו מתוך התמסרות והתבטלות את

הרב יצחק שפרינגר מתוועד עם מקורבים

הרב שניאור זלמן ווילשאנסקי הרב זושא זילברשטיין ועוד — בהתוועדות

ההכרזה שמוסיפה חיים במלך. לאחר התפילה, הכריזו הילדים את 12 הפסוקים ושוב פעם את הכרזת הקודש 'יחי אדוננו'.

קבוצה נוספת של בחורים צעירים הגיעה מערי השדה עם הרב **דוד כהנוב** לתפילת מנחה. אחר התפילה התוועד איתם הרב **נועם ווגנר** שהסביר להם על מקומו של נשיא הדור ומלך המשיח שממתין ומצפה לגאול את עם ישראל.

אם בכל היום השתתפו כמות נכרת בשיעורים בעיניני גאולה ומשיח, הרי בשעות הצהריים זה פי כמה וכמה. את השיעור הראשון לאחר תפילת מנחה עם כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, מסר הרב **יוסף יצחק קסלמן** בשיחה 'בית רבינו שבבבל'. עוד מסרו בשעות הצהריים, הרב **שלום יעקבוסון** בשפה האנגלית לימד שיחה משבת הגדול תשמ"ה. הרב **יוסף יצחק אופן** במאמר "השם נפשנו בחיים" בסה"מ מלוקט ג'.

זמן השיא של השיעורים היה בלילה, משעה 8:00 עד תפילת ערבית במנין הרבי. הקהל שנמצא אז ב-770, רחב מאד. לכן, התקיימו בבת אחת שלשה שיעורים וכולם עמוסים וגדושים בקהל ענק. באנגלית מסר הרב **דוד שלום פייפ** ב'בית רבינו שבבבל'. בעברית מסר הרב **נועם ווגנר** שהיה 'בין כוס לכוס' והתוועד על 'דבר מלכות' ג' תמוז תנש"א. באידיש מסר הרב **שלום חריטונוב** בשיחת תולדות תשנ"ב.

אחר תפילת ערבית עם הרבי מלך המשיח התקיימו ריקודים 'לקבלת פני משיח צדקנו', בריקודים אלו השתתף קהל רב, והמעגל נחוג סביב שולחנות רבים.

לאחר מכן התקיימה התוועדות המרכזית לכבוד 'חג הגאולה' ג' תמוז (ראה ידיעה נפרדת).

ליל שבת פר' קרח

"כתיב, 'אסתכל באורייתא וברא עלמא' — העיניים של יהודי מביטות על כל הנעשה בעולם מסביבו, בהסתכלות המיוחדת שמעניקה לנו תורתנו הקדושה, תורת חיים, הוראה בחיים, ועד"ז בנידון דידן: כאשר נפגשים במצב בו לעיני בשר נראה העלמות והסתרים על אור האמת, הרי שההסתכלות (דייקא, בהעמקה יתירה) בתורה מעמידה את היהודי במעמד ומצב המתאים, ומביאה אותו להביט נכונה על העולם שמסביבו. בהתאם לכך, הוציאו וועד 'חיילי בית דוד' קובץ 'חי וקיים נשמה בגוף' ובו נמצאת השיחה הראשונה מחלק כ"ו בלקו"ש, גם בתרגום לעברית.

בריקודי ה'יחי' שלאחר 'לכה דודי', בקושי ניתן לזוז. השמחה היתה גדולה במיוחד, חלק מקבוצת הברזיליאים נעמדה על הבימה של קריאת התורה כשידיהם מונחות זו על זו, והם רוקדים, והחלק השני של הקבוצה בקידמת 770 — גם הם רוקדים בשמחה עצומה.

שבת פר' קרח, ה' תמוז

כרגיל בשבת בבוקר בזמן סדר חסידות התקיים שיעור ב'דבר מלכות' לתלמידי ה'קבוצה'. קהל התמימים שהגיע היה גדול מאד. החתנים ממשיכים בשלהם, והם תפסו את כל העליות לתורה במנין כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. את השיחה חזר הרב **יוסף יצחק ג'ייקובסון**.

ההתוועדות עם הרבי מלך המשיח שליט"א החלה בשעה 1:30, קהל רב מאד השתתף בהתוועדות, היה ממש מלא וגדוש, בקושי ניתן לזוז. כהרגלו בקודש חזר הרב **יוסף רייצעס** על שיחת קודש מהרבי מלך המשיח שליט"א, וסיים בהכרזת הקודש שנשמעה הפעם יותר מתמיד... השירה לאחר ההכרזה נמשכה זמן רב מהרגיל, וניגנו לאחר מכן, את הפרק של הרבי מלך המשיח.

קבוצות, קבוצות, הקשיבו ברחבי 770 למשפיעים, הרב **יוסף יצחק אופן**, הרב **שניאור זלמן ווילאשנסקי**, הרב **שמעון רייטשיק**, הרב **חיים יצחק כהן**, הרב **מרדכי ענתי**, הרב **פינחס קארף**, הרב **שלום דובער וולפא** והרב **מנחם מענדל שפירא**. הרב **חיים שלמה כהן**.

תפילת מנחה במנין כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א התחילה בשעה 7:45. לאחר מכן התקיים סדר ניגונים וחזרת דא"ח. לאחר 'הבדלה' וריקודי ה'יחי' צפה הקהל במלך המשיח מעודד את שירת ה'יחי' בתשנ"ג, ובהמשך לכך ראו את הוידאו השבועי המופק ע"י קהילת חב"ד מונטריאל.

בלילה התקיים השיעור ב'דבר מלכות' של השבוע הבא. בד בבד התקיימה סעודת מלוה מלכה, בה ישב הרב **שמואל עומר** מנהל בית חב"ד בעמנואל.

ויהי רצון שכל אחד ואחד יגיע הנדרשת מאיתנו, כיצד להגיב לנוכח הנסיונות - שהנהגתנו תעיד על נאמנותנו המוחלטת להוד כ"ק אבינו אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ותיכף ומיד ממש נפקח את העיניים ונראה את הוד כ"ק אדמו"ר שליט"א עומד בהיכל מלכותו וגואל את בני ישראל ונאמר לפניו שירה העשירית ברינה ובשמחה בקול נעים ואדיר, שישמע מקצה העולם ועד קצהו ובכל הבריאה כולה: יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

אזהרה! אזהרה!

עם חכם ונבון?

כבר עכשיו יודעים את הסוף מה יקרה מאותה "הודנא". בתחילת השבוע הזהירו אמ"ן והשב"כ כי בשל ה"הודנא" יצליחו ארגוני הטרור בשטחים לשקם באופן משמעותי את יכולות הטרור בתוך חודשיים עד שלושה. הם יצליחו להקים מחדש את התשתיות והתאים המאורגנים, ישקמו את מעבדות החבלה שלהם ויגייסו שוב מספיק פעילים כדי לחזור לפעילות מלאה".

על פי אזהרות המודיעין הזורמים לזרועות הביטחון, מאז כניסת הפסקת האש לתוקף עוסקים פעילים מכל הארגונים בבניין מחודש של תאי הטרור. "הם מגייסים כסף, משקיעים בנשק ובפיתוח מעבדות, ומגייסים פעילים חדשים", אמר מקור צבאי בשטחים. "ההישג העיקרי של המבצעים הגדולים בשטחים, 'חומת מגן' ו'דרך נחושה', היה פירוק של תשתיות הטרור והריסת ההיררכיה שלהם. מאז אנחנו למעשה מתחזקים את ההישגים, ולא מאפשרים לתשתיות להתבסס מחדש. לאור המצב החדש, בתוך חודשיים עד שלושה נתחיל שוב לזהות עצי-מבנה של הארגונים, היררכיות מסודרות, תאי טרור ממודרים ומתמחים עם מעבדות נפץ ומהנדסים. לא נראה כבר את הכנופיות המקומיות שיש כיום בשטחים".

חשש נוסף בצה"ל הוא מחזרתה של תופעת "ערי המקלט". בתקופה בה היתה בית-לחם באחריות פלסטינית, נהרו אליה מבוקשים רבים מאיזור חברון. אחד המבוקשים, עלי עלאן, שב אליה משכם והקים בה את מרכז הפעילות של חמאס בדרום הגדה. בתוך כמה שבועות הצליח עלאן לשקם את תשתית החמאס בעיר ושילח כמה מן הפיגועים החמורים ביותר אל לב ירושלים. ראשי מערכת הביטחון מודאגים מכך שהרשות הפלסטינית נמנעת מטיפול בתשתיות הארגונים. "הרשות", אומרים בצה"ל, "פועלת פה ושם נגד התרעות ממוקדות, אבל איננה עושה דבר נגד התשתיות". בדרום רצועת עזה התשתיות אפילו לא זקוקות לזמן שיקום. ועדות ההתנגדות פועלות ללא הפסק למן היום הראשון של ההודנא. הם גם האחראים לירי טילי הנ"ט בימים האחרונים לעבר כפר דרום.

כעת גם ברור כי במסגרת אותה 'הודנא' ממשיכים לשחרר מאות אסירים ומחבלים כמחווה. ומה יהיה לאחר הפסקת האש? האם ישובו הרוצחים לכלא?

כלומר, כבר עכשיו כולם יודעים את התוצאה הסופית של ה"הודנא" ומה שיבוא לאחר מכן, אך הדרג המדיני מתעלם מכל האזהרות. שוב פעם הם לא יוכלו להגיד 'לא ידענו. ניסינו למען השלום'. גורמי הביטחון מזהירים בחריפות מפני התוצאות, אבל ממשלת "הימין" שלנו בראשות שרון, ליברמן, איתם ובני אלון, ממשיכים כאילו לא קרה דבר...

מה אפשר לומר כיום לאחר עשר שנות אוסלו שהביאו תוצאות מבהילות: 1200 הרוגים, עשרת אלפים פצועים, מדינה משוסעת וחבולה וכלכלה מתמוטטת. לכאורה גם אדם טיפש היה צריך להבין כי לפחות פעם אחת יש לנסות את האלטרנטיבה שמעולם לא ניסו כאן בארץ ישראל. אלטרנטיבה שאומרת לא לפשרות ולא לויתורים. בכל מה שנוגע לענייני ביטחון לא נוגעים ולא מוותרים.

השאלה שכולנו שואלים — האם זה עם חכם ונבון? להיכן נעלמה החכמה, איה אבדה התבונה? מה עוד צריך לקרות כדי שישנו את החשיבה מהקצה לקצה? כמה דם זה עוד יעלה לנו, היל"ת; הרי בסופו של דבר, כפי שהרבי כבר כתב (בי"ב אלול תשכ"ח) לראש הממשלה מר אריאל שרון, יצטרכו לשנות את הקו הפשרני: **"אינני מתייאש, אלא שלא ההזזה בדעת הציבור היהודי תפעל שינוי, כי אם השגיאות של הערבים והתומכים בהם, וכמו שהיה בעבר, ששגיאות כאלו הכריחו בשנה שעברה את רודפי השלום להסכים סוף סוף להגנה ובמילא למלחמת תנופה, והלוואי שבעתיד יהיה זה באופן קל יותר ולא יגע חס ושלום לא בנפש ולא בגוף ואפילו לא בממון של אחינו בני ישראל"**. כבר אז ניבא הרבי בצורה גלויה שהשינוי יפעל דווקא על ידי השגיאות של הערבים. השאלה היא כמה זמן זה עוד יקח? כמה שגיאות יצטרכו שונאי ישראל לעשות בשביל שאנחנו נשנה את הקו החשיבתי. האם מה שקרה עד היום לא מספיק לנו?

זה לעומת זה

במקביל לדיוני אנשי השב"כ אודות שחרור מאות המחבלים הרוצחים, אותם אנשי שב"כ אפשרו אך בקושי לאסיר יהודי בטחוני **שעדיין לא נשפט**, להינשא כדת

מאת: שי גכן

כבר עכשיו כולם יודעים את התוצאה הסופית של ה"הודנא" ומה שיבוא לאחר מכן, אך הדרג המדיני מתעלם מכל האזהרות. שוב פעם הם לא יוכלו להגיד 'לא ידענו. ניסינו למען השלום'. גורמי הביטחון מזהירים בחריפות מפני התוצאות, אבל ממשלת "הימין" שלנו בראשות שרון, ליברמן, איתם ובני אלון, ממשיכים כאילו לא קרה דבר...

משה וישראל.

החתונה התקיימה ביום ה' בצהרים בנתניה, בבית הורי החתן, כאשר רק לארבעים איש הותר להגיע. החתן הגיע בליווי של 20 סוהרים ואנשי בטחון. כולם הצטוו לפנות את הסלון, אז הוכנס החתן, והקרואים נקראו לפי רשימה שמית אחד-אחד. את הכוס שבר החתן **כשאזיקים לרגליו**. השפלה יהודית.

פעם, בתחילת עידן אוסלו, עדיין היה אפשר לנהל דיון אינטלגנטי עם הדוגלים בהסכם. עדיין היה אפשר להבין את טיעוניהם, המוטעים אמנם, אבל היה אפשר להבין. כיום ההתדרדרות כל כך גדולה, ההשפלה כל כך עצומה, שאפילו אין עם מי לדבר.

לא עשיתי אלא בשבילכם

העולם מוכה טרור איסלאמי רצחני. אמריקה ובריטניה שוקעים בבוץ העיראקי. מידי יום הם חשים את כוחו של הטרור האיסלמי. רק בסוף השבוע האחרון נהרגו כמה חיילים אמריקאיים ובריטיים. כאשר אותו צורר היהודים סאדאם חוסיין מימן כל משפחת מחבל מתאבד באלפי דולרים, זה לא עניין את האמריקאים, כיום הם מבינים כיצד פועל הטרור הרצחני.

בפעם השניה מקבלת גם רוסיה טרור התאבדותי במרכז המדינה, הפעם על ידי מחבלות מתאבדות. יש שמתווכחים האם יש קשר בין הטרור בישראל לטרור העולמי. ישנם כאלו שמעדיפים להתעלם ולקשר זאת לסכסוכים מקומיים. אולם מי שמתבונן היטיב לא יכול שלא לראות בכך קשר הדוק. כאשר בארץ הקודש היו חזקים ועמדו בתוקף כנגד הטרור ומחבליו, הטרור בעולם לא היה קיים כמעט. ככל שכאן ויתרו לערבים ונתנו להם דריסת רגל והעניקו ניצחונות לטרור, כך הטרור העולמי גבר והלך.

לא פעם הרבי קישר את שלוות העולם וביטחונו במצב הביטחון של היהודים בארץ הקודש. כאשר יש דיבורים על ויתורים לטרור בארה"ק, יש פיגועי טרור בעולם. אפשר לראות בחוש שככל שהויתורים אצלנו גוברים, הטרור מכה שוב ושוב — דווקא באותן מדינות השותפות ומסייעות לאותם ארגוני מחבלים. אותן מדינות שהבינו את הערבים, ואמרו שיש "טרור טוב" ויש "טרור רע", מתחילות להבין שהטרור הוא אותו טרור.

זו בעצם על רגל אחת ההלכה בשולחן ערוך סימן שכ"ט אודות האיסור למסור לגויים שטחים בהם מתגוררים יהודים, כאשר ההלכה קובעת שויתור הכי קטן, גם אם נראה כלא עקרוני בכלל, "עסקי קש ותבן", הרי שצריך לצאת למלחמה בעצם יום השבת ולחסל את האויב. ההלכה מלמדת דבר בסיסי וממנה נגזרת כל השיטה של הרבי. ויתור גורר ויתור, כניעה גוררת כניעה, וממילא כל ויתור ולו הקטן ביותר מעמיד בסכנה מילוני יהודים בארץ הקודש.

למרות אזהרות ראשי הביטחון כי בזמן הפסקת האש הנוכחית "הודנא" מצטיידים ראשי המחבלים בכוח אדם, כספים ומשקמים את מנגנוני הפעילות, ממשיכה הממשלה לדבוק בהסכמים הרעים הללו.

במצב הנוכחי, אין מתאים יותר מלהביא את דבריו של הרבי מה"מ שנשא שלש שנים לפני פרוץ מלחמת יום הכיפורים בעקבות הסכם הפסקת האש עם מצרים. הרבי זעק מקירות ליבו שאותו הפסקת אש תביא להתחמשות מחודשת של הערבים. המדינאים כמו תמיד התפארו בביצורים וב"קו בר לב" הידוע לשימצה, ואילו הרבי זעק, בכה והתחנן — אך המדינאים לא שמעו לאזהרותיו של נביא הדור. התוצאות הנוראיות ידועות לכולנו, בדמות 3000 חיילים ששילמו בחייהם.

אנו מביאים קטע מצמרר מאותה שיחה נבואית המתאימה להפליא למצבנו כעת, כאשר ישראל נותנת לאויביה שוב הזדמנות להתארגן ולהתחמש כדי להזיק לבני ישראל היל"ת (משיחת כ' מנחם אב תש"ל):

דבר תמוה הוא, שישראל מסכימה לכל תביעותיו של נאצר. רצונו בהפסקת-אש – ישראל מסכימה, אף-על-פי שנאצר עצמו הודיע (על-ידי הנהגתו במשך כל השנים), שניירות אינן מחייבות אותו והוא יעשה כרצונו. הקב"ה עשה נס, שבעת ההפרה הראשונה של הפסקת-האש – שהיתה תיכף להתדברות על-דבר הפסקת-האש – כשהביאו המצרים את ציודם הצבאי לגדות התעלה, עשו זאת בגלוי, ללא הסוואה (דבר שאף צולם ונשלח לארצות-הברית) – אף-על-פי שיכלו בקל להסוות את הציוד

ההלכה קובעת שויתור הכי קטן, גם אם נראה כלא עקרוני בכלל, "עסקי קש ותבן", הרי שצריך לצאת למלחמה בעצם יום השבת ולחסל את האויב. ההלכה מלמדת דבר בסיסי וממנה נגזרת כל השיטה של הרבי. ויתור גורר ויתור, כניעה גוררת כניעה, וממילא כל ויתור ולו הקטן ביותר מעמיד בסכנה מילוני יהודים בארץ הקודש.

ולטעון אחר-כך שבתוך כלי הרכב היו חומרי בנין כדי לתקן את הערים ההרוסות שעל גדות התעלה (שהרי בהסכם הפסקת-האש לא נאסר כלל לתקן ערים אלו בעת הפסקת-האש).

[צעדם זה של המצרים (ניצול הפסקת-האש להתבצרות ולהיערכות מחדש) – הי' צפוי, הרי זוהי מטרתו של נאצר משך כל השנים, אפילו כאשר מצבו הכלכלי והצבאי הי' מעורער, וטיפשות היא לחשוב, שכעת – כאשר התבצרות זו אינה מכבידה עליו לא מבחינה כלכלית ולא מבחינה צבאית – הוא לא יעשה זאת].

ואלה שהיו צריכים לדעת מהתבצרות זו – ידעו, אך במקום (האפשרות היחידה) להפציץ ולהרוס מיד את הציוד והטילים והביצורים, שהמצרים הקימו ביום ובלילה – שתקו ולא עשו דבר! וכשהגיע "גנרל" וגילה שהמצרים מפירים את הסכם הפסקת-האש ומביאים נשק לתעלה – במקום להפציץ ולהרוס, שלחו מחאה לוושינגטון, והודיעו שלא ינהלו אתם משא-ומתן דיפלומטי. ובמשך כל זמן זה – המצרים לא הפסיקו להתבצר, ואם ימשיכו כך גם הלאה – אפילו מטוסי פנטום לא יוכלו להרוס את הביצורים!!

ונאצר טוען, הרי אתם ידעתם על הפרת הסכם הפסקת-האש מצדנו במשך ששה ימים, ושתקתם – מדוע התחלתם פתאום לצעוק? ואין מה לענות לו על זה.

וכאשר באים אנשי-צבא – גם מאומות-העולם – ושואלים: אם הכרזתם על הפסקת-אש, שברור לכל שניצלוה לביצור ולקידום טילים – לשם מה היו כל הקורבנות שנפלו, הדם הרב שנשפך, וההוצאות הכספיות העצומות? עונים להם: שהיות ורוצים שלום, צריך להיות תחילה הסכם הפסקת-אש כצעד ראשון לקראת השלום.

הפסקת-אש זו לשם-מה? במשך הזמן היו עשרות מלחמות בעולם, וכאשר הצדדים הלוחמים רצו לחיות בשלום – עשו זאת ללא הקדמת הפסקת-אש. ובכלל, הרי זה כשלש שנים קיימת באיזור הפסקת-אש, שעלי' חתמו כל המדינות?

ידוע ומפורסם (ומובן בפשטות), שבמלחמת העולם השני' (ועל-דרך-זה במלחמות שלפני'), ביקש הצד המנוצח שקודם שיתחילו במשא-ומתן על השלום – יעשו הפסקת-אש, וכל אנשי-הצבא התנגדו לזה – בהסבירם, שינצלו את הפסקת-האש לביצור וכו', ועל-ידי-זה (אדרבה) יתמעטו הסיכויים לשלום אמיתי ובר-קיימא.

(וסיים כ"ק אדמו"ר מה"מ): המלמד שלי היה שמח כשהיה מוצא פסוקים שקשורים למאורעות, והיום באמרי את ההפטרה ראיתי שיש בה רמז למצב העכשווי, ששם נאמר: "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה, הקצור קצרה ידי מפדות"?! (וכאן בכה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח בכיות נוראות).

והדברים מדברים בעד עצמם.

סוף עונה!
עד 50% הנחה
במחלקת הנעלה
סנדלי נימרוד
מידות 20-26
169 רק 99 ש"ח
סנדלי בנות "לוליטה"
מידות 24-34
129 רק 79 ש"ח
סנדלי בנים עודפים
מידות 24-36
129 רק 59 ש"ח
שמוליק
פתוח: א-ה 12:00-21:00 יום ו' 10:00-13:30
כפר חב"ד (אזור התעשיה ליד תחנת הרכבת) טל: 03-9606704

מכללת בית רבקה-כפר חב"ד ב'
המרכז ללימודי המשך והשתלמויות

לנשות אנ"ש,
קורס "יחודי" למקצוע מבוקש

עיצוב פנים, אסתטיקה ודקורציה

(בשיתוף מכללת ויצו)

במסגרת הקורס תעסוקנה המשתלמות ביצירה עצמית, צביעה דקורטיבית, עיצוב וילונות, טקסטורות, אחסון, הערכת הדירה ועוד...

אנשאי הקורס:

★ שפות עיצוב ★ תורת הצבע ★ קומפוזיה וחלל ★ תאורה טבעית ומלאכותית

★ קירות סגם וחלל ★ חומרי חפץ, בד ואחסון

★ חומרי חפץ רכים, שטיחים וטפטים

★ חלונות עיצוב וישוב ★ עיצוב חפרי פכות פשנים

הקורסים יימסרו על ידי מעצבות מקצועיות.

הקורס יתקיים בנצ"פ ביום רביעי בין השעות: 09:00 - 14:00

לפרטים ופרשאים: טל. 03-9607444 שלוחה 401

הועד הארצי לטהרת המשפחה ע"ש חנה סנל ע"ה

נשות חב"ד הצעירות כפר חב"ד מזמינות אותך

ליום עיון וחויה: "בואי בשלום"

שיתקיים אי"ה ביום שני כ"א בתמוז (21.7.03)
באודיטוריום בית זלטה כפר חב"ד ב'
בין השעות 8:30-17:00
והפעם בתוכנית מגוונת ויחודית שנבנתה בסיוחד
לאור בקשותיכן משנים עברו!

שי לכל משתתפת

בתוכנית:
דרך הפלאים לעוביות מושלמת
לאבוא את הקשר - משא מרכבי
שאור לבן ואם שבינים - פאנל בשיתוף מולטימדיה
קבוצות דיון בנושא: עוביות ואיזון לדיים
שלום שלום ו...יש שלום - תמונות מרגשות ומעניקות
מגוון מיוחדים בשיתוף דיון הקפה

ארוחת צהריים חגיגית

מחיר הכניסה 65 ש"ח
בקניית כרטיסים עד יום חמישי י"ז בתמוז: 55 ש"ח

לברור מוקדי מכירת הכרטיסים ברחבי הארץ: נורית לוינזון: 03-9606799
שמטרפיה בתאום מראש בלבד! אהובי: 03-9600600

אין להכניס תינוקות לתוך האולם

מצפות לראותכן
נשי חב"ד הצעירות
כפר חב"ד.

מבצע מיוחד

לכבוד חודש תמוז - חודש הגאולה
יוצא מסה משיח במבצע להפצת החוברת המהודרת
"כל מה שרצית לדעת על המשיח והגאולה"

ולרגל ההדפסה במהדורה שניה
ברבע מליון עותקים מחירים מוזלים במיוחד
במשך כל חודש תמוז

בוא הצטרף וטול חלק בהפצת בשורת הגאולה!
לפרטים: 03-9607922

'מחאה רבתי כנגד מסירת שטחים

אחת ממטרות הכינוס היתה להביע מחאה גדולה כנגד מהלכי הממשלה למסירת שטחים למחבלים ולוויתורים בארץ ישראל.

לאחר קטעי וידאו של הרבי בהם נראה הרבי בשיחותיו הק' מוחה נמרצות כנגד ויתורים בארץ ישראל, מוזמן הגאון הרב **שמואל אליהו** שליט"א, רבה של צפת וחבר עמותת 'פיקוח נפש' לשאת דברים.

הרב אליהו פותח ואומר "אינני חסיד חב"ד אבל אני אוהב את הרבי אהבת נפש. זכיתי להיות אצל הרבי, וכשהייתי עם אבא אצל הרבי הבנתי יותר מיהו הרבי. במהלך הפגישה של אבי הרב מרדכי אליהו והרב שפירא עם הרבי, הם אמרו כי הם עושים בית דין של מטה כדי לפסוק שמשיח יתגלה, ובגין פסק הדין הזה יפסקו כך גם בבית דין של מעלה.

"צריך לדעת כי כוחנו על הארץ זה מכוחו של הקב"ה, ועל כן אנו יושבים פה מכוחו של הקב"ה ואין לאף אחד רשות לוותר על חלקי ארץ ישראל. שאלו אותי 'מי שמך לדבר בשם הקב"ה? אתה יודע מה הוא רוצה?' עניתי 'כן, קיבלתי תורה מהקב"ה ובתורה נכתב שהקב"ה נשבע לאבותינו שארץ ישראל תהיה מתנה לעם ישראל.

"נכון שבוש אומר אחרת, אבל הקב"ה אומר שארץ ישראל שייכת לעם ישראל — דבר מי יקום? בוודאי שדבר אלוקינו יקום לעולם!

"אחיי ורעיי חסידי חב"ד: הרבי אומר תמיד שדיבורים פועלים בעולם, כמו דיבורים למסירת שטחי ארץ ישראל שגורמים לאסונות. אנו ניקח את דברים הללו ונאמר בכוח גדול ובעוצמה גדולה: 'אנחנו רוצים משיח!' 'אנחנו רוצים בית מקדש!' 'אנחנו רוצים גאולה עכשיו!' 'אבינו מלכנו, רחם עלינו!'"

הקהל בהתרגשות רבה זעק את הדברים הללו אחר הרב מילה במילה, מתוך תחושה פנימית עמוקה כי הדברים יפעלו את פעולתם, ובקרוב ממש נזכה כולנו לקבל פני משיח צדקנו ולחזות בבניין בית המקדש השלישי.

דברים נלהבים נשא המשפיע הרב **זלמן נוטיק**, משפיע בישיבת "תורת אמת" בירושלים. "נמצאים אנו בערב ג' תמוז. מטבע הדברים כל אחד מרגיש מועקה בלב; רואים את הרבי בוידאו, אבל רוצים לראות את הרבי בעינים בשריות. זה מלווה באנחה ובתחושה לא טובה. הבה ונראה כיצד הרבי אומר לנו להתנהג בג' תמוז. בכמה שיחות הסביר הרבי שכשהרבי הריי"צ יצא בג' תמוז לקסטרמה חשבו החסידים שזהו עניין

מלכותו של הרבי בעיניו של מנהל משרד עורכי דין

מר יהודה שאוליאן
מנהל משרד עורכי-דין תל אביב

"אני לא חסיד, אולם למדתי מעט חסידות. לפני שלש שנים ביקרתי ב-770, בית משיח, שם חדרה בי האמונה החזקה כי הרבי הוא המשיח.

"אנסה להסביר את האמונה שהרבי הוא המשיח גם מזווית ראיה משפטית. בעולם המשפט ידוע כי השלב החשוב במשפט הוא שלב ההוכחות. בשלב זה חשובה האמינות של הדובר לפי הרקורד שלו. לפי מה שידוע לכל עם ישראל, יש לייחס לדברי הרבי אמינות גבוהה ביותר, בין השאר בשל יכולת לנפק מידע עתידי מדוייק. הנבואות של הרבי שהתקיימו אחת לאחת הן ברמת הכלל והן ברמה האישית, כל אלה לא מותירים מקום לספק כי דברי הרבי אמינים ומדוייקים בצורה ודאית.

"כשבוחנים את דברי הרבי ברמת הכלל והפרט, מובן כי הרבי מדבר בצורה המובנת לרמתו של השומע, ודבריו הם כפשוטם. כשהרבי אומר שהבורא הוא ה' ואין עוד מלבדו, הכוונה היא פשוטה ולא נתונה לפרשנויות. כך גם במלחמת המפרץ כשאמר שארץ ישראל היא מקום הבטוח ביותר. כך גם במישור האישי באומרו לבצע ניתוח או לא, וכן הלאה.

"משום כך אין כל יסוד ללוגיקה המשפטית לומר שדווקא בנבואת הגאולה של הרבי — שהיא גולת הכותרת של מסריו הקדושים — הכוונה נשארת ברובד הרוחני. זו הסיבה שגם מבחינה משפטית ניתן לקבוע בצורה מוצקה שאין כל ספק כי דברי הרבי מלך המשיח שיחיה לעולם ועד הנם אמינים ביותר ברמת הוודאות, ויתקיימו בצורה מוחלטת לא רק במישור הרוחני אלא גם ברמת הגשמיות כפשוטו.

"נקודת נוספת: כשהרבי מפרש בשיחת שבת פרשת שופטים תשנ"ב — כי משיח שמו מנחם, פירוש הדבר כי הוא-הוא המשיח שיגאלנו כפשוטו. כאשר הוא מוסיף את החידוש של דורנו לגבי הדורות הקודמים שדורנו הוא ראשון לגאולה שיהיו בו נשמות בגופים ללא הפסק כלל עד הגאולה האמיתית והשלימה, הרי שניתן לקבוע בוודאות כי הרבי חי וקיים נשמה בגוף ללא הסתלקות כלל.

"אינני מתעלם מהתרחשויות שארעו, או מקטעי שיחות שרוצים לכאורה לפרשם באופן אחר, אך הללו מאבדים את משקלם לגבי דבריו הפשוטים והבהירים של הרבי.

"זו הסיבה שהגיע הזמן לפקוח את עינינו ולקבל כולם יחד את הרבי מלך המשיח, ולהכריז בקול גדול: יחי אדוננו מורנו מלך המשיח לעולם ועד!"

הרב ירמיהו קאליפא ממארגני האירוע (מימין) בעת ההגרלה על כרטיס טיסה לרבי

הרה"ח ר' זלמן נוטיק

מר אמיר הלוי סגן ראש עיריית ת"א

שלילי, אולם — מסביר הרבי — כי בי"ב תמוז התברר למפרע שג' תמוז היה התחלת הגאולה, וכי השמחה מתחילה כבר בג' תמוז".

הרב נוטיק התייחס בדבריו גם למצב בארץ הקודש: "לאחר שכל המיתוסים נשברו, והאמונה בראשי ממשלה אלה ואחרים התפוגגה, צריך לדעת שהרבי הוא זה שיוציא אותנו מהגלות, ותיכף ומיד יתבטלו כל ממלכות הרשע ונראה בהתגלות הרבי מלך המשיח תיכף ומיד ממש".

"ועתה בנים, שירו למלך!"

רגעים נפלאים בערב האחדות היו כאשר הזמר ר' **יידל ורדיגר** שר ושימח את הקהל בשירי גאולה ומשיח. 'הוא יגאל אותנו בקרוב', שר יידל והמילים מרצדות במקביל על מסכי הענק יחד עם תמונתו של הרבי מלך המשיח. וכשיידל שר 'ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ', מופיעה התמונה של יהודים ממגוון עדות.

זו ההזדמנות של המנחה להודות למארגנים הרב **שמואל הנדל** והרב **ירמיהו קאליפא** ממטה משיח. וכן ל"עוף חב"ד" על החסות לפרסום, ולסוכנות הנסיעות "מונה טורס" על תרומתם לכרטיס טיסה.

הרב וילשנסקי מסביר את מטרת הקמת 'מטה משיח' "לא בכדי שיהיה עוד ארגון שמפיץ את בשורת הגאולה, אלא כדי לארגן את כל חסידי חב"ד ובתי חב"ד בארץ לפעולות משותפות להפצת בשורת הגאולה". הוא סוקר את הפעילות השנתית של המטה שמפיק את הפרסומים החדשים והמרהיבים שיוצאים לאור בעניני גאולה ומשיח במאות אלפי עותקים, וכמובן את כינוסי משיח וגאולה לקבלת משיח צדקנו".

שוב פוצח יידל ורדיגר בשיר מרומם הנפש "שירו למלך". הוא פורש ידיו כלפי הקהל ויחד עמו בקול נעים "ועתה בנים שירו למלך" כאשר במקביל מופיעה על המרקע תמונת הרבי מלך המשיח. הקהל נסחף בשמחה הגדולה ויוצא בריקודים רחבים.

האורות באולם כבים ועל המסך קטעי וידאו מהרבי מיוחדים לערב זה. הוידאו נפתח בדברי הרבי על אודות ג' תמוז, ובהמשך שיחות בענייני משיח ושלימות הארץ.

לפני תום הערב מתקיימת הגרלה על כרטיס טיסה לרבי, באדיבות חברת 'מונה טורס'. יידל וורדיגר חותם את הערב בפרק שירה נוסף "תפילה לעני — פרקו של הרבי — ולאחר מכן בשרשרת שירי גאולה ומשיח.

רק לקראת חצות הלילה מתפזרים האלפים לבתיהם מתוך ציפייה ואמונה עזה להתגלות הרבי מלך המשיח בקרוב ממש.

'היכל התרבות' הפך באותו ערב להיכלא דכסיפין ולהיכלא דמהימנותא...

B&Y Graphic

✔ כרטיסי ביקור
✔ פלייריס, עלונים, חוברות
✔ עטיפות לספרים, לדיסקים
✔ הדפסת מצגתים, מדבקות...
✔ מודעות, מודעות פירסום

ובקיצור..... כל מה שרציתם...

פלא': 067-905-770
טלפקס: 03-9600-867
דואר אלקטרוני: dov770@netvision.net.il

גר בארץ הקודש ומעוניין לפרסם מודעה ב"בית משיח"?
צלצל ישירות: 053-940070
מנדי בוסטומסקי,
מחלקת המודעות של "בית משיח" בארץ הקודש

אלפי התוועדויות אמונה לכבוד ג׳ תמוז בארץ ובעולם

ביום ג׳ תמוז ובימים הסמוכים לו, נערכו התוועדויות בכל אתר ואתר, בהשתתפות רבנים, משפיעים, חסידים ועמך ישראל. הנושא המרכזי בהתוועדויות אלו היה חיזוק ההתקשרות ברבי מלך המשיח והאמונה כי הרבי מלך המשיח יתגלה בקרוב ממש

אלפי התוועדויות התקיימו בארץ ובעולם לכבוד ג׳ בתמוז — יום חיזוק ההתקשרות לרבי מלך המשיח, והיום בו מובאת ביתר שאת הכמיהה והאמונה להתגלותו הקרובה והמהירה של הרבי בגאולה האמיתית והשלימה.

כפר חב״ד.

ההתוועדות המרכזית של כפר חב״ד התקיימה בהשתתפות מאות מאנ״ש בבית אגו״ח 770 — כפר חב״ד. הרב **ישראל מיידנצ׳יק**, יוזם ומארגן ההתוועדות, מדווח על נבחרת משפיעים ושלוחים גדולה במיוחד, שכיבדה את הערב בנוכחותה. לבד מתושבי הכפר, גדשו את המקום גם קבוצות אנ״ש מקהילות אחרות, בני ברק, לוד ועוד.

את ההתוועדות פתח הרב **יעקב ריינץ** מישיבת ׳תומכי תמימים׳ בלוד, שבדבריו הנלבבים עמד על הצורך לקבל פני משיח צדקנו, ולקרב כמה שיותר יהודים לרבי מלך המשיח, כי העולם מחכה לכך.

יחד עם הרב ריינץ, הגיע מר **יוסף בן דור**, שהקשרים בינו לבין הרב ריינץ, קיימים זה שנים ארוכות. במהלך ההתוועדות סיפר מר בן דור את סיפור הרפואה הניסי של אביו, נס שפעל הרבי מה״מ באמצעות האגרות קודש (ראה מסגרת).

בהמשך הגיע הרב **זלמן לנדא** משפיע בישיבת חב״ד בבני ברק, בלווית כמה מאנ״ש בעירו שהצטרפו להתוועדות שנמשכה עד אור הבוקר. הרב לנדא עמד בדבריו על סגולתו של יום ג׳ בתמוז, שנקבע לחג גאולה לכל השנים כולן, וכן תהיה לנו לעיני בשר.

הרב **עמרם שעתל**, שליח הרבי בתל מונד ומהשלוחים הוותיקים בארץ הקודש, שיתף את המתוועדים בסיפורים נפלאים מהפעילות בתל מונד והסביבה, וכן על אודות ההתעוררות בעניני משיח שמגיעה לכל החוגים.

דברים נלהבים נשא גם הרב **מרדכי רוטשטיין** שהתוועד בענינים שהזמן גרמא, בעומדו על האפשרות לנצל את סגולת הגאולה לאפיקים חינוכיים.

בהתוועדות השתתפו גם הרב **נחום תמרין** משלוחי המלך לעיר ז׳יטומיר שבאוקראינה, והרב **חגי הלוי** מנהל בית חב״ד בבורסת היהלומים ברמת גן, שנשא דברים ברוח היום.

התוועדות נוספת התקיימה בליל ג׳ בתמוז בבית-הכנסת ״נחום יצחק״ בכפר-חב״ד, כאשר במשך שעות ארוכות התוועדו תושבי כפר חב״ד יחדיו. ההתוועדות הוקדשה לרגעים אישיים עם הרבי, ותושבי כפר חב״ד סיפרו על יחידויות ומופתים להם זכו מהרבי (חלק מהסיפורים מופיעים בנפרד בגליון זה).

נחלת הר חב״ד.

בשעות הערב של יום חמישי ג׳ בתמוז, התאספו מאות מתושבי נחלת הר חב״ד בבית כנסת חב״ד המרכזי להתוועדות שאורגנה על ידי ועד השכונה בחסות עיריית קריית מלאכי.

את ההתוועדות הנחה בטוב טעם הרב **שמעון זוננפלד**. כיבדו בנוכחותם מר **ליאור קצב**, ראש עיריית קריית מלאכי. סגנו, מר בוריס בורוכוב. מר שמעון משה ומר יוסף ועונונו שכיהנו בעבר כראשי העיר, וכן וחברי מועצת העיר ומועמדים לראשות העיר מר אפרים משעל ומר מוטי מלכא.

ההתוועדות נפתחה במאמר שחזר הרב

התוועדות חסידית במעלה לבונה

המופת האישי שלי

בהתוועדות שהתקיימה בבית אגודת חסידי חב"ד בכפר חב"ד סיפר מר בן דור:

"באחד הבקרים אבי התעורר והתארגן לקראת יציאה מהבית. כשהביט במראה הבחין כי בפניו ישנם עיוותים שונים ותחושתו אינה רגילה. כשהוציא כמה מילים מפיו, חש כי הדיבור קשה עליו והמילים לא ברורות.

"פנינו מיד לטיפול רפואי והרופאים אבחנו כי הוא סובל משיתוק שנגרם משטף דם במוח.

"נזכרתי ברב מנחם יעקב רייניץ, שתמיד נעזרתי בו בעתות מצוקה, וסרנו לביתו להתייעצות, ולכתיבת מכתב לרבי לבקשת ברכה. הרב רייניץ אמר כי כהכנה לכתיבה, על אבי לקבל על עצמו הוספה באיזשהו ענין בתורה ומצוות וזה יהווה כלי לברכה. אבי החליט כי ירכוש תפילין ויתחיל להניחם בכל יום חול. לאחר מכן פנינו לכתיבת המכתב אותו הנחנו בין דפי ה'אגרות קודש'.

"כשפתחתי את הספר, נדהמתי מתוכנו של המכתב שהופיע שם, ולא האמנתי למראה עיני. הרבי עונה לבחור שכתב שהינו **כבד פה**, והדבר מקשה עליו במציאת שידוך הגון. הרבי מבטיח לו שרפואתו קרובה והכל יסתדר בקרוב!

"כשהגענו הביתה כבר הוטב מעט לאבי, ולאחר כמה ימים כבר כמעט ולא ניכרה הבעיה. בשבת הקרובה שלאחר מכן כבר דיבר כאחד האדם"...

שלמה פליישמן. ראשון הדוברים היה מר ליאור קצב, ראש עיריית קריית מלאכי ששיבח את פעילות חב"ד בעולם בכלל ובקריית מלאכי בפרט.

אחריו נשא דברים מר **משה שמעון (שימי)** ראש עיריית קריית מלאכי לשעבר, שסיפר על ביקוריו אצל הרבי: "הרבי דאג לכל אחד, אני עצמי ראיתי כיצד הרבי מחלק דולרים ביום ראשון, ועוגה בערב יום כיפור לקהל של אלפים, ולמרות זאת התייחסות שלו לכל אחד היתה מרגשת". מר **יוסף ועונו**, ראש עיריית קריית מלאכי לשעבר, העלה אף הוא זכרונות מביקוריו אצל הרבי.

הרב **יוסף הרטמן** חזר על שיחה של הרבי, וסיפר סיפורי מופתים מהרבי.

הנואם הבא היה חכם **משה מיכאלשוילי** רב העדה הגרוזינית, שדיבר בצער רב על המצב הקשה בו אנו נמצאים בארץ הקודש.

את מסכת הנאומים חתם הרב **גיל אוריאן** שחזר על שיחה של הרבי.

בתום השלב הרישמי התיישבו רבים להתוועדות חסידית שנמשכה עד לשעות הקטנות של הלילה. בלטו בנוכחותם שלוחי הרבי מלך המשיח: הרב שלום גוטליב, ניקולייב-אוקראינה; הרב זושא גרליק, מוסקבה רוסיה; הרב שמשון גולדשטיין, פושקר-הודו; הרב שלמה ליפש, רבו של כפר אחים בארץ הקודש.

ירושלים.

ערב עיון מיוחד וראשון מסוגו התקיים במוצאי ג' תמוז בישיבת 'חורב' בירושלים, כאשר למעלה מאלף תלמידי ישיבות 'הסדר' והישיבות הגבוהות של המגזר הדתי-לאומי התכנסו לערב עיון והתוועדות במשנתו של הרבי מלך המשיח לרגל ג' בתמוז.

הנואם המרכזי באירוע, היה הרב **מרדכי (מוטי) אלון** שגילה בקיאות רבה בשיחותיו ובמאמריו של הרבי. "בשנת תשי"ז אמר הרבי שיחה שמצריכה הרבה שעות של עיון", אמר והאריך לבאר את משנתו של הרבי שהיא מודל לחיקוי.

"כשהתחילו להסתובב בארץ טנקי המצוות של חב"ד, בשנת תשל"ד, לא הבנתי מה זה 'טנק' וחשבתי לעצמי שמדובר בסלוגן טוב ושיווקי", סיפר הרב אלון. "ואז שמעתי שיחה מהרבי שמבאר כי המטרה והתכלית היא לנצל את הכל לענייני יהדות. עד היום נמצאת אצלי השיחה הזאת מוגדלת, כדי שלא אשכח אותה. הרבי אף הוסיף 'פשט בטנק': "הוא לא מתפעל מחריץ או חור. טנק לא רואה ממטר", והמשיך לבאר איך הרבי הניח וגידל את גרעיני מהפיכת התשובה בעולם כולו.

עוד נשאו דברים: הרב **יהושע שפירא**, ראש ישיבת ההסדר ברמת-גן. בתום הנאומים התיישבו המשתתפים להתוועדות חסידית עם הרב **עדין אבן ישראל**.

בני ברק.

מאות אברכים ותלמידי ישיבות הצטופפו באולם מלון ויז'ניץ בבני-ברק, לערב עיון מיוחד במשנת הרבי מלך המשיח, הערב אורגן על-ידי ספריית החסידות "היכל מנחם" בעיר, בראשות הרב **שמואל**

אנגלסמן.

במהלך הערב נשאו דברים: **האדמו"ר מטולנא**. הרב **חנניה-יוסף אייזנבך**, ראש ישיבת חב"ד (גדולה) בבני-ברק. הרב **שמואל-דוד גרוס**, רב חסידי גור באשדוד. הרב **משה ויינברג**, ראש כולל 'אשל-אברהם'. את הכנס הנחה הרב **שמחה-מאיר אופנר**.

צפת. בליל ג' תמוז התקיים כינוס תורה מרכזי בבית הכנסת חב"ד המרכזי "היכל לוי יצחק" בצפת. הכינוס פתח את מעגל הלימוד "תורתו של משיח בעניני משיח" בו נטלו חלק חסידי חב"ד בצפת שבמהלך היממה למדו מתורתו של הרבי בעניני משיח וגאולה.

ראשון הדוברים היה הרב **שלמה זלמן לבקיבקר**, משפיע בישיבת חסידי חב"ד בצפת

שמסר פלפול מתורתו של הרבי בנושא "שמש בגבעון דום" והקשר לגאולה. אחריו נשא דברים ראש ישיבת חב"ד ביסוד המעלה הרב **חיים אליעזר וילשנסקי**. פלפולו נסב על חובת הפרט בהבאת הגאולה. לאחר מכן דיבר הרב **שלום דובער הרצל** בנושא "ה'אי' של הגאולה".

אחרון המדברים היה הרב **שמחה זילברשטרום** שדיבר על הציפיה להתגלות מלך המשיח בכל רגע.

בתום הכינוס תורה האזינו המשתתפים לשיעור ב"דבר מלכות" השבועי שנמשך להתוועדות לתוך הלילה.

אילת.

כמאתיים מתושבי אילת התאספו בליל ג' תמוז לאולם בית חב"ד להתוועדות בהשתתפות רבני העיר. הרב **יאיר כלב** מכפר חב"ד שמוסר במקום שיעור חסידות מידי שבוע, ניצח על הניגונים יחד עם הקהל במהלך ההתוועדות.

הרב **מנחם קליין**, מנהל בית חב"ד שאירגן את ההתוועדות, עורר את המשתתפים להתקשרות ביתר שאת עם ברבי. במהלך הערב נישאו נאומים על ידי רבנים באילת: הרב **שמעון אייזנבך**, הרב **רפאל וייצמן** והרב **ארנון אזולאי**. ההתוועדות נמשכה עד לאחר חצות, כאשר במהלכה חתמו המשתתפים על פ"נ לרבי מלך המשיח.

אגד.

ביום שלישי א' בתמוז נערכה בבית אגד בתל-אביב התוועדות לקראת ג' תמוז. ההתוועדות נפתחה באמירת פרקו של הרבי מלך המשיח. בהמשך נשא דברים, יו"ר מזכירות אגד מר **אריק פלדמן** ששיבח את פעולות בית חב"ד בהנהלת השליח הרב **מנחם-מענדל וילהלם**.

בשלב זה נשא הרב וילהלם דברים. ביקה שאר סיפר סיפורים מהרבי. בסיום הערב נערכה הגרלה על כרטיס לרבי בין 1000 המשתתפים.

התוועדות נוספת נערכה בבית אגד בירושלים בהשתתפות כ-500 איש בה נשאו דברים הרב וילהלם ומר **יוסף צ'צ'קס**, מנהל אגד ירושלים. בסיום ההתוועדות הוקרן וידאו מהרבי.

יש"ע.

עמותת 'ארץ חפץ' ארגנה התוועדות רבתי בליל ג' בתמוז ביישוב 'מעלה לבונה' בשיתוף עם בית חב"ד באזור בנימין. הרב **שלום דובער הנדל** התוועד עם התושבים ועמד על חשיבות ההתקשרות לרבי מה"מ. בהמשך אף סיפר סיפורי מופת על הרבי. כמו כן הדגיש את חשיבות הלימוד בענייני גאולה ומשיח כדי לזרז את התגלות הרבי.

התוועדות מיוחדת נערכה ביישוב 'קדומים' במוצאי ג' תמוז. ההתוועדות התקיימה על ידי אחד התושבים שכתב לרבי מלך המשיח באגרות קודש, בבקשו ברכה לרפואת בתו. על פי התשובה קיבל על עצמו לערוך התוועדות בקדומים לרגל ג' בתמוז, וזה אכן קיים את הבטחתו.

התושב פנה לעמותת "ארץ חפץ" הפועלת ביש"ע וביקש שיארגנו אצלו את ההתוועדות. ואכן, ראשי העמותה הרב **שבתי בנדט**, יו"ר הרב **יעקב לנצ'נר** והרב **יהודה פרנקל** הגיעו להתוועד בקדומים.

תוך כדי ההתוועדות סיפר אחד הנוכחים כי הוא תלמיד "תומכי תמימים" שזכה ללמוד בישיבה ב"פרדס" בלוד. במהלך ההתוועדות סיפרו כמה מהמשתתפים על מופתים שהיו להם מהרבי. הרב ברלין, מתושבי המקום, הרחיב את התיאור על פגישתו עם הרבי.

לקראת סוף ההתוועדות סיפר המארגן, אבי הבת, כי כבר באותו יום לפני צהרים ראה כי עצם ההחלטה לקיים את ההתוועדות השפיעה על מצבה הבריאותי של בתו, ולאחר בדיקות הודיעו הרופאים לאב כי מצבה השתפר ואין צורך באשפוז...

ביום גאולה ומשיח. נושא דברים הרב אליעזר וילשנסקי

למעלה מאלף בני ישבות דתיות-לאומיות בכינוס עיון בישיבת חורב בירושלים. נושא דברים הרב בני אלון נואם. באדיבות COL

הרב יעקב לנצ'נר מתוועד בקדומים

חסידים וליטאיים בהתוועדות המרכזית בירושלים לכבוד ג׳ תמוז

זו השנה השנייה שבה ׳מרכז משיח וגאולה׳ בירושלים בראשות הרב **דורון אורן**, הרב **דוד סגל**, והרב **יעקב ברוכמן**, מארגנים בירושלים כינוס רבתי לכבוד ג׳ תמוז.

במוצאי ג׳ תמוז, יום חמישי בלילה, נהרו מאות רבות לאולמי אפיריון המרווחים וגדשו את האולם עד לאפס מקום, כשרבים נותרים לעמוד בצפיפות גדולה.

את הערב פתח והנחה הרב **זלמן נוטיק**, משפיע בישיבת ׳תורת אמת׳ בירושלים שהזמין את המשפיע הרב **נועם הרפז** לומר עם הקהל את הפרק של הרבי, והכרזת הקודש ״יחי אדוננו״.

רגעים מרטיטים ומרגשים היו כאשר כל הקהל הקדוש ניגן יחדיו את ניגוני רבותינו נשיאינו, כאשר על מרקעי הוידאו הגדולים ראו את הרבי ב-770 מנגן עם הקהל את הניגונים והמשתתפים באולמי אפיריון מתחברים לניגון בניגון משותף.

בהמשך הוקרנה התוועדות עם הרבי כאשר הנושאים הם מגוונים: משיח וגאולה, שלימות הארץ, חשיבות לימוד החסידות, ועוד. הציבור ישב רתוק למקומו כשהוא גומע את דברי הרבי בצמא. בקטעי הוידאו הוקרנו גם קטעים חדשים שלא פורסמו עד כה.

לאחר כשעה בה צפה הקהל במראות הקודש, נדלקו האורות ועיניהם של הקהל אמרו הכל.

בשלב זה התיישבו המשתתפים מתיישבים לסעודה סביב שולחנות ערוכים מלאים כל טוב עד השעות המוקדמות. התמימים **יעקב מויאל** ו**זבולון נתנוב** מישיבה גדולה ׳תורת אמת׳, ניצחו על הארגון בניגוני שמחה מלהיבים, והקהל באופן ספונטני קם פעם אחר פעם לריקודים סוערים ושמחים.

המשפיעים הרב זלמן נוטיק והרב יוסף יצחק זילברשטרום מלוד התוועדו עם הקהל בחמימות רבה, וכדרכם הלהיבו את הקהל בהתקשרות ללא סייג ובאמונה איתנה בהתגלות הרבי מלך המשיח, תוך שהם שוזרים את דבריהם בסיפורי מופתים.

בסיום הודה הקהל הנרגש למארגני הערב, וציינו את מסירותו המופלאה של הרב דורון אורן מנהל מרכז משיח וגאולה, שערך את הערב הזה במסירות ובהצלחה יוצאת מן הכלל.

ההתוועדות הגדולה באולמי אפיריון ירושלים. באדיבות COL

המשפיע הרב זלמן נוטיק נואם בהתוועדות באולמי אפיריון בירושלים.
יושב מימין: הרב יוסף יצחק זילברשטרום. באדיבות COL

הקהל הירושלמי צופה במראות קודש במהלך ההתוועדות. באדיבות COL

פעילות עניפה במבואות ג׳נין

בעקבות התקריות והארועים הקשים בגזרת ג׳נין, החלו לאחרונה התמימים מנדי אופן ומנחם מנדל לייטר במבצע תפילין ובמבצע ועידוד לחיילים המשרתים באזור.

הארוע האחרון התקיים לאחרונה, כאשר יחד עם קבוצת תמימים וחסידי חב״ד הגיעו לבסיסים במבואות ג׳נין, שם הניחו תפילין לחיילים וחילקו מיני מאפה, שתיה ו׳לחיים׳ כיד המלך.

חיילים רבים הפשילו את שרווליהם והניחו תפילין, אולם היו גם כמה קצינים בכירים שסירבו להניח. אחד הנוכחים, הרב אברהם סילבר, סיפר להם כי הגיע במיוחד מארצות הברית על מנת לעודד אותם. דברים אלו שיכנעו אותם ושלושה קצינים, בהם מפקד גדוד, הניחו תפילין לראשונה בחייהם.

הפעילות הסתיימה בבסיס כדים שליד ג׳נין בטקס חניכת בית כנסת נייד וספר תורה לחיילי גדוד 51 גולני. בית הכנסת הנייד וספר התורה נתרמו לחיילי הגדוד לעילוי נשמת חייל שנהרג על ידי מחבלים בגיזרה. בטקס השתתפו מפקד אוגדה 36 תת אלוף אבי מזרחי, רב פיקוד צפון אלוף משנה אוחנונה, הרב אהרון, רב חטיבת גולני, והרב כליפא — רב חטיבת מרחב מנשה. כמו כן השתתפו מפקד גדוד 51 סגן אלוף יובל, וכן קצין הנפגעים של חטיבת גולני, חיילי הגדוד ומפקדיו.

המג״ד הרב הצבאי והת׳ מנחם אופן בכינוס

בטקס הוזמן הת׳ מנחם אופן לספר לחיילים על הנס האישי שקרה לו לאחר שניצל מפיגוע ירי בעת חלוקת משלוחי מנות לחיילי גדוד גולני. בהמשך דבריו התמקד על מצוות התפילין שהיא סגולה לשמירת חיי החיילים ולזריעת פחד באוייב, וכן על נבואת הרבי שהנה הנה משיח בא.

שבוע לאחר מכן, ביום ג׳ תמוז, שוב יצאו התמימים לפעילות מוצלחת בקרב החיילים בגיזרת ג׳נין.

ניתן לסייע בפעילות זו בטל׳ 612468-067 או 02-5710542.

עופות, בקר, הודו ודגים - רק עם עוף אנ״ש ראשל״צ

שחיטת ליובאוויטש בהשגחת הרה״ג הרה״ח הרב ברוך בועז יורקוביץ שליט״א, מרא דאתרא שיכון חב״ד בלוד

- עופות, הודו ובקר.
- המחירים הכי זולים - השירות הטוב ביותר!
- משלוחים והובלה בקירור - חינם לבית הלקוח לרוב חלקי הארץ!

טלפון רב קווי להזמנות:
03-9521649

אהרל׳ה ליפסקר
אורגניסט חב״די לכל אירוע

חתונות | בר - מצווה | וכל שמחה ...

לשמחה מושלמתו | חיינו: 064-374656 064-374655 | מחיר מיוחד לבתי חב״ד

אל על ELAL

חב״דניקים טסים לחו״ל
עם
לכיש טורס

משרד ראשי קרית-גת
מרכז מסחרי 6-8 טל׳ 08-6613407
סניף ירושלים
הסוכן החבדי שלכם יחיאל פליישמן 052-601014
ריסקין 9, מרכז וולפסון, טל. 02-5612282
סניף בני-ברק
הסוכנת החבדית שלכם ליאת או חיה
ר׳ עקיבא 106 טל׳ 03-5776000
סניף תל אביב
שלום עליכם 18, טל׳ 03-5285932
סניף קרית מלאכי
צה״ל 10/1, טל׳ 08-8587555
סניף אשדוד
קניון לב אשדוד, טל׳ 08-8652861

סניף באר שבע
הרצל 79, טל׳ 08-6281057 6276973
סניף רחובות
ושיא הראשון 34, טל׳ 08-9447460/3
סניף מודעין
מרכז מליבו, טל׳ 08-9730770
סניף עתידים (תל אביב)
הברזל 3, אל׳ 03-6470101
סניף מבשרת-ציון
קניון הראל, טל׳ 02-5703501
סניף פתח-תקווה
הסוכנות החבדית שלכם ניתית דוידוביץ
וולפסון 7, טל׳ 03-9048770

הרב הראשי לישראל בביקור מיוחד ב'תומכי תמימים' מגדל העמק

ביקור מרגש ומיוחד ערך הראשון לציון והרב הראשי לישראל הרב **שלמה עמאר** בישיבת 'תומכי תמימים' במגדל העמק.

הרב עמאר סייר בלוויית ראש הישיבה הרב **יצחק גולדברג**, ומנהל מוסדות חב"ד במגדל העמק הרב **לוי וילימובסקי** בבנייני המוסדות. הרב הביע את התפעלותו מבנייני הפאר שנבנו עבור הישיבה בה לומדים כמאה תלמידים מכל רחבי הארץ.

בתום הסיור מסר הרב עמאר שיעור תורני באולם הישיבה בפני תלמידי התמימים בנושא "ברכות התורה".

בסיום הביקור, אותו יזם הרב יוחנן גוראריי רבה של חולון, אמר הרב כי הוא התפעל והתרגש מהישיבה ומהתלמידים.

הרב עמאר נושא שיעור בפני תלמידי הישיבה במגדל העמק. באדיבות COL

הכנסת ספר תורה במוסקבה

אנ"ש והתמימים במוסקבה השתתפו בטקס הכנסת ספר-תורה לבית-הכנסת "בית מנחם – חב"ד ליובאוויטש" בבניין המרכז היהודי-קהילתי "מרינה רושצ'ה" במרכז העיר מוסקבה. הספר נכתב על-ידי הסופר והשליח הרב **מיכאל מילשובין**.

סיום הכתיבה נערך באולם האמפי-תיאטרון בקומה החמישית שבבניין, כאשר משם יצאה התהלוכה בליווי תזמורת חסידית והמון חוגג לעבר אולם בית-הכנסת הגדול.

לאחר ריקודים והקפות נערכה סעודת מצווה באולם המסעדה כשלאחריה התיישב הקהל להתוועדות חסידית לכבוד הכנסת ספר-תורה, בהשתתפות שלוחי הרבי מלך המשיח למוסקבה ובראשם רבה הראשי לרוסיה, הרב בערל לאזאר.

סיום האותיות האחרונות במוסקבה (באדיבות: בקהלתנו ו-COL)

אור חי"ה
מכללה תורנית לנשים
רח' דוד ילין 8 ירושלים
טל: 02-5374927

המפתח להצלחה!!
מרצה אורח: הרב שבתאי סלביטיצקי מאנטוורפן
גמול למורות

3 ימי עיון
ה' ו' ז' מנחם אב
כולל סיורים ליליים בירושלים
אפשרות לינה במלון גרוזלם גולד
פרטים והרשמת בטל' 02-5374927

בית-הדין ממשיך בהשתלמויות קיץ לרבנים

בית דין רבני חב"ד בארץ הקודש ממשיך בסדרת ימי העיון לרבנים, כאשר הפעם מארגן בית הדין השתלמויות קיץ לרבנים. מלשכת בית הדין נמסר ל"בית משיח" כי בתקופה הקרובה ייערכו שני קורסים בעלי חשיבות רבה.

הקורס הראשון יהיה בנושא "סידור קידושין". הקורס יועבר על ידי הרב **אליהו בר שלום**, ראש כולל לדיינים "משפטי החיים" ומחבר ספר "משפט הכתובה" הנחשב לאחד המומחים הגדולים בתחום זה. הקורס יתקיים בימים ראשון שני ושלישי י"ב-י"ג-י"ד מנחם אב. הרבנים שיעמדו בדרישות הקורס יקבלו תעודה מיוחדת מבית דין רבני חב"ד.

קורס נוסף יהיה בענייני טהרה וימסר על ידי הרב **יקותיאל פרקש** מחבר ספר "טהרה כהלכה" ועוד. הקורס יתקיים מט"ו מנחם-אב עד כ"ג מנחם-אב (למעט יום שישי). לנוחיות המשתתפים יתחלק הקורס לשתי קבוצות.

הקורסים יערכו בירושלים כאשר על המקום המדויק תינתן הודעה במועד מאוחר יותר. ניתן להירשם לשני הקורסים או לאחד מהם עד י"ג תמוז במזכירות בית דין רבני חב"ד.

מרמלשטיין - מסעדה עם טעם ביתי

Mermelstein Caterers

Let us cater your simcha...

(718) 778-3100

MAYER KOHEN

351 KINGSTON AVENUE
BETWEEN CARROLL & PRESIDENT ST.

ברכת אחים

הננו לברך מקרב לב עמוק את חתנינו וניסנו
שליח כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לראש פינה
הרב שלמה ברקוביץ' שליט"א
לרגל הכתרתו לרב קהילת חב"ד
ורב ביהכנ"ס העתיק ע"ש הברון רוטשילד
ראש פינה
משפחת ליפש: כפר חב"ד
משפחת זלצמן: סורנטו
ומשפחות ליפש: צפת, בני ברק, חיפה ונצרת עילית
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

שמונון עולמי להפצת בשורת הגאולה

בית משיח

ברכת אחים

ברגשי גיל הננו לאחל ברכת מזל טוב לבבית, לידידנו ורענו הנעלה, מסור ונתון לכל עניני כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ובמיוחד בהפצת בשורת הגאולה, שותפנו למלאכת הקודש

הרה"ת ר' מנחם מענדל

וזוגתו מרת חנה שיחיו בסטומסקי

לרגל הולדת בתם שתחי'

יהי רצון שיזכו לגדלוה לתורה, לחופה ולמעשים טובים,
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

חברי המערכת – באה"ק ובחו"ל

ברכות מאליפות

בשמחה רבה נגיש בזה את מיטב הברכות והאיחולים
לידידינו היקר והחביב, אהוב על כל רעיו ומכריו נעים ונחמד,
מסור ונתון בלבו ונפשו למבצעי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
בפרט במבצע העיקרי פרסום בשורת הגאולה והגואל
הת' יוסי שי' דניאל
לרגל בואו בקשרי השידוכין עב"ג תחי'
יהי רצון מלפני השי"ת שיהא זה בנין עדי-עד בית חסידי אמיתי, בית חב"ד
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ובמהרה יזכו יחד עם כל בית להתגלותו לעין כל
של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיחי' לעולם ועד
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

רובער חביב - 770 שחר צייגר - 770
שמוליק גבירץ - 770 שניאור זלמן חביב - רמת אביב

שיירת הגאולה כבשה את כבישי הארץ

"שיירת האמונה" כך ניתן לכנות את השיירה הגדולה אשר התקיימה בארץ-הקודש בג' תמוז. מבטי העידוד והחיזוק מעשרות אלפי יהודים העידו יותר מכל כי "העולם מוכן לגאולה" כפשוטו ממש.

בשעות הבוקר החלה תכונה סמוך ל"מלון כרמל" בנתניה — משם יצאה השיירה הגדולה.

סמוך לשעה 8:00 בבוקר הגיעו למקום שלושה טנקי-מבצעים של ניידות חב"ד בניהולו של הרב **דוד נחשון**. במקום נמצאים כבר מארגן השיירה הת' **יוני כהנא** ועימו רכז הפעילות הת' **אלעזר פרץ**. הם בודקים כל פרט ופרט כיאה לשיירה המקבלת פני משיח צדקנו.

סמוך ל-10:00 בבוקר יוצאת השיירה לדרכה, כאשר בתחילה מובילים ה"אופנועים" והמראה מרשים במיוחד.

השיירה עוברת ברחוב המרכזי של העיר — רח' שד' בנימין בסמיכות לתחנה המרכזית ולמקומות הסואנים בעיר. מראה השיירה עורר התרגשות רבה בקרב התושבים אשר סבלו בשנה האחרונה מפיגועי הטרור הרצחניים, וכמו עבר ניצוץ של תקווה בעיניהם — החלו בעלי העסקים, הנהגים, ועוברי האורח הרבים לעודד את השיירה ולהפטיר בקריאה "שיבוא כבר!".

בהגיע השיירה לעבר שכ' קריית צאנז — בה מתגוררים אלפי חסידי צאנז. היה מראה השיירה מלבב במיוחד. מאות ילדים, בחורים, ואברכים כאחד הגיעו לרכבי השיירה לקבל חומר הסברה אודות הרבי מלך המשיח שליט"א — והילדים אף הכריזו את י"ב הפסוקים והכרזת הק' "יחי אדוננו". הטנקיסטים והפעילים לא מבזבזים זמן — ומיד פוצחים בריקוד חסידי נלהב אשר סוחף אחריו מאות רבות של אנשים. אחד מהדיינים בבית הדין של חסידי צאנז — שחזה במחזה הנ"ל אמר: "אם אמונה כזו — אי אפשר להתווכח"....

השיירה ממשיכה כעת לכיוון העיר הרצליה. שם — בכניסה לצומת ה"סירה" בעת עצירת השיירה, מצטרפים עשרה רכבים נוספים אשר הגיעו בשיירה אחידה מירושלים עיה"ק. מראה השיירה המורחבת — גורם לצפירות עידוד ממאות המכוניות שנסעו באות עת בצומת הסואנת והפקוקה.

כעת מוביל את השיירה "טנק משיח" אשר נשלח ע"י מרכז חב"ד בהרצליה בניהולו של השליח הרב ישראל הלפרין. השיירה נכנסת לרח' סוקולוב במרכז העיר. שם נמצאים כבר אנ"ש המקומיים — שמיד פותחים ב"מבצע תפילין" נרחב ברחובה הראשי של העיר.

בהמשך מגיעה השיירה לרעננה, כפר סבא, שם ממתינים רכבים מקושטים הנהוגים ע"י פעילי 'מרכז חב"ד' בהנהלת הרב **יואל ימיני**, מראשי פעילי חב"ד בעיר. מאות בעלי העסקים יוצאים מגדרם למראה השיירה הענקית בתולדותיה של העיר. גם כעת נעצרים ל"מבצע תפילין" בקרב בעלי העסקים והתושבים הרבים שנמצאים בעיצומם של מסע קניות — אך מפנים מזמנם מס' דקות להנחת תפילין — ולקבלת ברכה מהרבי מלך המשיח שליט"א באמצעות ה'אגרות קודש'.

מכפר-סבא ממשיכים להוד השרון, פתח תקוה ובני ברק. המוני רכבים צפרו צפירות עידוד ואברכים נגשו לקבל מידע על מה שמתרחש במרכזה של העיר.

היעד הבא — קרית אונו. השליח הרב חיים פרסיקו מוביל את השיירה שעברה ברחובותיה הראשיים של העיר — ועל-יד ה'קניון' המקומי מתקיים כינוס ילדים גדול — כשבעלי העסקים הסמוכים אף באים להניח תפילין דקות ספורות לפני השקיעה.

מקרית אונו ממשיכים ללוד וממנה לכפר חב"ד, שם מסתיימת השיירה בתמונה קבוצתית מרשימה מול בניין אגודת חסידי חב"ד 770.

בסיכום המבצע אומר הת' יוני כהנא: "אין ספק שהיום הקדוש הזה נוצל להפצת בשורת הגאולה, כאשר הטנקים והאפקטים הוויזואליים מסייעים להעביר ביתר שאת את המסר ובשורת הגאולה".

חלק ראשוני משיירת הטנקים ברחובות הראשיים. צילום: ישראל ברדוגו

הטנקיסטים בתמונה משותפת מול בניין 770. צילום: ישראל ברדוגו

הרב אהרון נחמן פרידמן (אהרל'ה) ז"ל

ביום שישי ד' בתמוז בשעת בוקר מוקדמת, נפטר הרב **אהרן נחמן** (אהרל'ה) **פרידמן** ע"ה, מוותיקי וחשובי תושבי כפר חב"ד.

ר' אהרן נולד להוריו הרב יעקב ומרת גיטל פרידמן, בקיוב. כבר בילדותו קיבל חינוך חסידי למופת, ומגיל קטנות היה ער למסירות נפשם של הוריו, לקיום התורה והמצוות, כאשר חודשים ארוכים אביו היה נד ברחבי רוסיה מאימת הבולשת הרוסית שחפשו אחריו לאסרו.

במלחמת העולם גיסו את אביו לצבא הרוסי, ושם נהרג.

אמו מרת גיטל, לקחה על עצמה את עול חינוך הילדים. ובתקופת המלחמה נדדה כיתר הפלטים לסמרקנד. לאחר המלחמה הצליחה אמו לצאת בבריחה הגדולה דרך ליבוב. ולאחר נידודים באירופה הגיעו לארץ ישראל, והשתכנו בכפר חב"ד.

במשך עשרות שנים עבד כמזכיר המועצה האיזורית ועשה רבות למען פיתוח וביסוס כפר חב"ד.

בתוכנית ששודרה ברדיו 'קול מבשר' בהנחייתו של ר' דוב הלפרין, סיפרו שניים מידידיו הטובים על היותו עסקן צנוע ואיש סוד שהיה המוח מאחורי יוזמות רבות לפיתוח כפר חב"ד.

הרב **שלוימק'ה מיידנצ'יק:** "בדרגתו איני יודע אם היה צדיק או בינוני, אבל הוא היה צדיק ורע לו, הוא עבר הרבה ייסורים.

"הוא עבד שנים רבות במועצה איזורית ובמשך שנים רבות כיהן כמזכיר

יו"ר כפר-חב"ד דאז ר' שליימק'ה מיידנצ'יק ור' אהרל'ה פרידמן (משמאל) מארחים את ראש עיריית ניו-יורק לינדי

הכפר. את כל מעייניו ומרצו השקיע לטובת כפר חב"ד, ועשה לילות כימים למען הפיתוח והשגשוג של הכפר. הרבי אמר לי פעם ביחידות שהוא כל כך נותן את עצמו לכפר חב"ד — אף פעם לא שמעתי את הרבי אומר כך על מישהו. היה יהודי פיקח נבון מאוד חסיד גדול ומסור בכל ליבו ונפשו.

הוא היה איש סוד בכלל. וכל מה שעבר דרכו היה סוד. הוא קיבל הוראות מהרבי בענייני כפר חב"ד.

ר' זושא וילימובסקי היה ידידו הטוב, והשניים התייעצו ביחד רבות לטובת כפר חב"ד. ר' זושא היה בן בית אצל אהרל'ה. אני מקוה שר' זושא קיבל אותו 'שס' בסבר פנים יפות.

הרב מרדכי אשכנזי, מרא דאתרא דכפר חב"ד ושכנו של הרב פרידמן הוסיף, כתוב: "טוב שכן קרוב מאח רחוק".

למעלה משלושים וחמש שנה הכרתי אותו בתור שכן וגם בתור עסקן. הוא הצטייר בעיני כאחד שכפר חב"ד היה חלק מחייו. היה קשור לביסוס ולפיתוח כפר חב"ד, כאשר את עיקר הדברים עשה בסתר ובצינעא. איש לא ידע על מעשיו.

היום רואים את כפר חב"ד מבוסס ומפותח, אך לא רבים יודעים כי הרבה נעשה על ידו. הוא לא ביקש תודה ובודאי לא פרסומת. דמויות כאלו בכפר חב"ד לא היו הרבה.

הקשר שלו עם הרבי היה מיוחד. ידוע לי כי שליחויות והוראות פרטיות רבות עברו דרכו, אך איש לא ידע את פשרן. למעשה אפשר להגדיר אותו כאיש סתר בשירות הרבי. במיוחד בתקופה הראשונה בה היה הרבי שולח מכתב או פתק ומבקש לשרוף אותו לאחר הקריאה.

כפר חב"ד זכה שחי בה יהודי שכזה.

בכל השנים שעבד במועצה, הוא היה השגריר של כפר חב"ד במועצה. היה עושה רבות למען כפר חב"ד, והכל בסתר ובצניעות.

חז"ל אומרים חבל על דאבדין ולא משתכחין. יש בזה את הפירוש הידוע לא משתכחין שלא נשכחין, ויש את הפירוש שלא מוצאים הרבה כאלו. יהודי כמו ר' אהרן פרידמן לא מוצאים הרבה.

הותיר אחריו: בנותיו: הגב' חנה וישצקי והגב' שרה אייגרמן מכפר-חב"ד. אחיו הרב ישראל פרידמן, ראש-ישיבת 'אהלי תורה' בניו-יורק, והרב מאיר פרידמן מכפר-חב"ד. הערכה מתאימה תפורסם בגליונות הבאים אי"ה. ת.נ.צ.ב.ה

כנרת ים המלח

במלון אריסטון
י"ב-כ"ו מנא (10-13/8)
330 ש"ח ליחיד
בחדר זוגי ללילה
1/2 פנסיון

נופש למשפחה החסידית

259 ש"ח ליחיד
בחדר זוגי ללילה
1/2 פנסיון
בית הארחה עין גדי
כ"ו - כ"ח מנא (24-26/8)

תוכנית מהממת לילדים, בריכות, ספא, גופרית, טיולים ועוד...

אור חי"ה
מכללה תורנית לנשים
רח' דוד ילין 8 ירושלים
טל: 02-5374927